לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', ט' באלול תשמ"ח, 22 באוגוסט 1988 / שנה מ"ו מס' 13732 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

הנהג יצחק כהן, "שהצית" עצמו — נפטר אמש מפצעיו

אילת מזור

יצחק כהן, נהג בחברת "מובילי תובלה", שהצית עצמו בראשית השבוע שעבר, נפטר אמש מפצעיו, חרף נסיונות הרופאים להצילו. כזכור, העלו מימצאי מכבי־האש, כי כהן לא התכוון כלל להצית עצמו, אלא רק שפך על בגדיו חומר דליק ואילו השריפה נגרמה, ככל הנראה, מקצר חשמלי בחדר ההנהלה. אליה התפרץ יצחק כהן בבקשו למחות על פיטוריו.
בעקבות הפרשה, הודיע יו"ר ועד העובדים, רפאל שריקי על התפטרותו. כהן שהיה מאושפז בסורוקה, סבל מכוויות בדרגה שלישית בשיעור של 98% בכל חלקי גופו.

חקירת הפיגוע בחיפה בכל הכיוונים — לאומני ופלילי

איפול הוטל על החקירה ● 4 תושבי ג'בין יובאו היום להארכת מעצרם ● שר־המשטרה בר־לב: הפיגוע נעשה ברימון צה"לי ● שמיר: הטרור מקיף כל הארץ ● גל פיגועים מסוגים שונים היה אתמול בתחומי הקו־הירוק – החל ביידוי אבנים וכלה בניתוק כבלי טלפון ● עוד 3 צעירים מאור־יהודה נעצרו כחשודים בהצתת צריף הפועלים הערבים

מאיר מריאן, אבי המשפחה, שאשתו ושלושת ילדיהם נפצעו קשה בפיצוץ בחיפה, מאושפז בבית"ח רמב"ם (צילום: בועז לניר)

קובי מנדל, יורם בר, זהבה מרום, בצלאל רובין, טוביה במקינד, עתיים

תשעה מבין 25 מצועי הפיגוע, שאירע במוצאי־שבת במדרחוב נורדאו בחיפה, עדיין מאושפזים בבית־החולים רוטשילד ורמב"ם. בידי משטרת חיפה ארבעה עצורים, החשודים בהשלכת רימון־היד, והבוקר יובאו להארכת מעצרם בבית־משפט השלום בחיפה. עם זאת, לא ניתן לומר שהושגה התקדמות. הפיגוע עוד לא פוענח, והחקירה, שהוטל עליה איפול, מתנהלת בכל הכיוונים, לאומני ופלילי — מסרה המשטרה.

בני משפחת מאיר — האב מריאן (37), האם יעל, הבת קרן (5) והבנים דן (8) ויונתן (בן שנה ושמונה חודשים) מאושפזים בבית־החולים רמב"ם. מצבו של דן מוגדר קשה. הוא נפגע בראשו ובגפיו התחתונות. הרופאים נאלצו לכרות את כף־רגלו השמאלית. אחיו יונתן נותח בבטנו

(סוף בעמוד 4)

רבין: אני מעוניין ביציבות — ידחה הדיון בשיבוץ האלופים

אבי בניהו, כתבנו הצבאי

"אני מעוניין בתחושת יציבות בצה"ל ולפיכך לא יתקיים כל דיון על שיבוצי אלופים לתפקידים במטה הכללי", כך אומר שר־הבטחון יצחק רבין בראיון שיתפרסם בסוף השבוע ב"הותם". שר הבטחון אומר כי על פי תפישתו צריך אלוף פיקוד, או ראש אגף במטכ"ל לכהן בתפקידו שלוש שנים, ואילו מפקד זרוע 4 שנים. "אני אלוף לא זז ואינני רואה צורך בשינוי תפקידים. רק בפברואר או אפריל 1989, ייתכן שיצטרכו לדון על תוכנית שיבוץ לאלופים לקראת העתיד" אומר יצחק רבין.

הרמטכ"ל דן שומרון, סייר אתמול בשכם, בלווית אלוף פיקוד המרכז, שמע סקירות מפי מפקדים ושוחח עם חיילי מילואים באיזור. (צילום: דו"צ)

ח"כ צוקר מתנצל בפני מצנע

"אני מצטער מעומק הלב שמשפט משיחה בארבע עיניים קיבל פומבי, האחריות על כך רובצת עלי", אמר אמש ח"כ דדי צוקר מסיעת ר"צ בעקבות דברים שאמר בתוכנית "ערב חדש" בה רואיין בנושא זכויות האדם בשטחים. הציטוט מדברי האלוף מצנע, אומר צוקר, עסק בסוגיית זכויות האדם בלבד ואין לנצל את הדברים לצרכים לא ענייניים ולתת להם פירוש אחר. ידיעה בעמוד 2.

מצב הפצועים: כף רגלו של הילד דן מריאן נכרתה — 9 נשארו בבית־החולים ● עמוד 4

איגודי האקדמאים יצטרפו להסכם ● עמוד 2

שידוך נפשע

מה יכול להיות תמים ומלבב יותר מאשר חשתאות ילדים נוכח חלון ראווה של חנות צעצועים? השלכת רמון המנתצת לרסיסים חוויה כזאת, שפוצעת את הילדים הקטנים ושפוגעת בעשרות אנשים – ביניהם משפחה שלימה – אשר בילו סוף שבוע במדרחוב החיפאי, היא מעשה מטורף, ברברי, שקשה להעלות על הדעת מקומם ממנו. קשה מאד לדרג מעשים נפשעים, אבל אם במקרה של הטמנת חומר נפץ המטמין יכול רק לשער את זהות הקרבנות, הרי זריקת רמון פרושה, שהזורקים רואים במו עיניהם את קרבנותיהם. הפעם ראו ילדים, נשים, אזרחים שלווים ובכל זאת לא היססו לבצע את זממם. לכן זה פשע מטורף, אכזרי במיוחד.

בזמן כתיבת שורות אלה החקירה מתנהלת בכיוונים שונים. מבחינת התוצאות המיידיות המעשה השיג שני יעדים: פציעת אנשים רבים והעמקת החשדות והעויינות בין ערבים ליהודים בעיר מעורבת, בה דווקא למדו התושבים לחיות אלה בצד אלה בשלום. טוב לשמוע, שגם הפעם התושבים גילו איפוק. הבלגת כזאת פרושה שליטה במצב, בעצבים ואי־עשיית רצון עוין של הטרוריסטים המבקשים ללבות צרים בין יהודים לערבים. לצערנו בכמה מקומות בארץ, הם השיגו השגים מכאיבים והצליחו ליטול מיהודים צלם אדם כאשר התנכלו לערבים חפים מפשע.

דווקא בצל אירועים טראגיים, בצל עוולים קשים כמו הפיגוע החמור בחיפה, חייבים להעלות את השאלה: כמה זמן עוד יימשך התרגיל אין על כך תשובה עם האריכים אלא עם ההולכים. אבל כל עוד במגע המדיני בינינו לבין הערבים נפער חלל, הארוב לנו הסכנה שהוא יתמלא חללים. שחיילים ואזרחים באחד ימלו קרבנות לתקריות דמים. ולפעמים עוד "נגשום לרווחה", שהם קרבנות של מעשים פליליים ולא "אירועים בטחוניים", או פעולות לאומניות.

וכדי להשלים את התמונה הקפקאית – ממשלת ישראל בישיבתה השבועית עורכת דיון סוער חיכך להאיר במדינה באלו צמתים להציב פנסים האור חסר יותר מכל בממשלה עצמה ואין תקוות שעד אחרי הבחירות יוצבו שם הפנסים הנכונים. לא נותר אלא להתפלל שהשבועות הקרובים עד הבחירות יעברו עם מה שפחות אירועים טראגיים, שכוחות הבטחון יעמדו על המשמר, שהתושבים יגלו די ערנות – עד שתקום ממשלה בלתי משתקת את עצמה, שפויה, אשר תיגש לטפל בשורשי הבעיות. גם היא לא תמנע את מעשים של מטורפים לאומנים או פליליים, אבל תתחיל לפעול בכיוון שיש בו להפחית מעשים כאלה ולקרב אותנו אל פתרונות יסודיים.

2 צעירים נהרגו בשטחים — הרמטכ"ל: אין נוסחת־פלא נגד ההתקוממות

ההרוגים מירי צה"ל: במחנה אל־בורג' ברצועה ובכפר טובאס בגדה ● ההרוג בטובאס – ר'ג'א סוואפתה בן 17 – ההרוג הרביעי מאותה משפחה ● השביתה אתמול היתה ביוזמת "הג'יהאד האיסלמי" ואילו היום צפויה שביתה ביוזמת הנהגת "האינתיפאדה" על פי כרוז מס' 23 הקורא למחות נגד שיטות גביית המיסים שנוקט המינהל האזרחי ● קטטה בין אנשי "כך" לתושבים בחברון

פנחס ענברי, עתיים

בשטחים היתה אתמול שביתה ראשונה מטעם הג'יהאד האיסלמי, ולא מטעם הנהגת האינתיפאדה. ההענות בעזה היתה רבה יותר, שם אין זו השביתה הראשונה ביוזמת הג'יהאד האיסלמי. בגדה המערבית היתה השביתה חלקית. היום אמורה להיות שביתה לפי קריאת כרוזי האינתיפאדה. שני תושבי השטחים נהרגו אתמול. במחנה אל־בורג' ברצועה נהרג צעיר בן 18 מאש חיילי צה"ל, ואילו בגדה נהרג צעיר בן 17 מהכפר טובאס. ההרוג בגדה הוא רג'א סוואפתה בן 17, הוא הבן הרביעי לאותה משפחה הנהרג באינתיפאדה.
הג'יהאד האיסלמי יצא מהנהגת האינתיפאדה לפני כחצי שנה בערך, ומאז הוא מפיץ כרוזים נפרדים. השביתה אתמול בגדה המערבית עשויה להחשב ההצלחה הגדולה ביותר שלו.

מצועים בהפגנות

בעזה היו הפגנות אלימות בכמה (סוף בעמוד 4)

מוסף "הניו־יורק טיימס" המוקדש לדיוקנו של ראש־הממשלה:

אדם כמו שמיר לא היה מצליח להיבחר בארה"ב אף למועצת בית־ספר נידח

שמיר מתואר כאדם חזק, עקשן, לא־חריף, לא־כריזמטי, חשאי, חשדן, מחייך לעתים רחוקות וכו' ● שרון מגדיר את ההבדל ביניהם: כשאני שומע רעש בחדר השני, אפתח את הדלת לראות מה הבעייה, שמיר יקום ויסגור את הדלת וישאיר למישהו אחר את הדאגה למה שקורה שם

ליזה שהרי (ארה"ב)

וושינגטון — המוסף השבועי של "הניו־יורק טיימס", שיצא אתמול, הקדיש את סיפור השער שלו לראש הממשלה יצחק שמיר, המתואר בכתבה כאדם חזק, עקשן, לא חריף, לא כריזמטי, לא מלהיב המונים, לא נואם גדול, מסוייג, חשאי, חשדן, מופנם, מחייך לעתים, צוחק לעתים רחוקות, מתוח וחש לא בנוח בראיונות עתונאיים.

כתב "הניו־יורק טיימס" בישראל ג'ואל ברינקלי מציין, כי אדם כמו שמיר לא היה מצליח להיבחר בארה"ב אף למועצת בית־ספר נידח. אחד מחברי הכתבה, שאינו מוזכר בשמו, אומר — "הוא לא מנהיג מלידה". היועץ לענייני תקשורת של שמיר, אבי פזנר, שסייע להגברת התודעה של שמיר לחשיבות התקשורת, סיפר, כי במסיבת העתונאים הראשונה של שמיר בוושינגטון "הוא השיב אחת משלוש התשובות: כן, לא או (המשך בעמוד 13)

קולצף / קול קורא

עלו ועל'ה נעלה עליהום

המפד"ל השועטת ימינה בשנים האחרונות, מזכירה את ריצתה של עליסה בארץ הפלאות; ככל שהיא מגבירה את מהירות ריצתה, היא דורכת במי האפסיים של התפר שבין התחייה לכהנא. לא בשר ולא חלב, סיר סתמי, כמו שהרבנות מגדירה את הכלים שאינם חלביים או בשריים, בצבא. צבא אמרנו? — צבא אמרו במפד"ל. נגסה להוציא מזה משהו. הלא זה מה שמייחד את צעירינו בעיני הציבור החילוני מדתיים אחרים. צעירי המפד"ל הגו רעיון נועז ומפליא במקוריותו: הפיצו כרוז הקורא

המוני האברכים שהציפו את בסיס הקליטה והמיון של צה"ל, בעקבות הכרוז של צעירי המפד"ל, נשבעו להגן על ירושלים במפגן מרגש

לבני הישיבות שאינם משרתים בצבא, לנצל את חופשתם לשירות צבאי קצר. מנה קטנה של לאומיות ללובשי הקפוטות המזיעים תלמוד כל היום, תקנה בוודאי כמה נפשות הכמהות למעט אוויר צח, אמרו לנפשם הוגי המפד"ל הצעירים. הם רק לא לקחו בחשבון העובדה שקיצרו למסכנים את התופשה לשבועיים. הפיתויים בחוץ הם גדולים, והם יוצאים לטיולים והם טובעים, ובכלל החיים בחוץ מלאים מרוחים ובורות שחת. או מה עלה בראשם של צעירי המפד"ל שתורים שחורים וארוכים ישתרכו לפני לשכות הגיוס בחופשה המרוטה שהותירו להם?

וכיצד מנסים לשכנע את היושב באוהלה של תורה לשבת באוהל סיירים ?—"אויבים מבחוץ רוצים להשמידנו ואויבים רבים יותר, הנמצאים בשטח ישראל, הותרים להרוג ולאבד..."

אויבים יש למפד"ל בתוך שטח ישראל, והם זוממים להרוג ולאבד. ולמי פונים להצילנו מהאויבים האכזריים הללו ?, למי שאינם מכירים במדינה ובמוסדותיה, סמוכים על שולחנה, ומגדפים את הולדתה בטקסים של אבל ביום העצמאות.

הם ממיתים עצמם באוהלה של תורה, או אתם מצפים שימיתו עצמם עבור מי שהם מייחלים למותו?

ובכלל, טוב יעשו אם ישארו באוהלי התורה. די לנו בביקורי הטנק הצוותני תהוא הדומה לאמבולנס לטיפול נמרץ, והמייבב חזק יותר ממנו, די לנו בכך שבצה"ל שבו יש רוב חילוני הונהגו פקודות הלכה שאין בשום צבא אחר בעולם, מלבד אולי בצבא משמרות המהפכה באיראן. ששומרי החומות ישמרו עלידן בלימודם, ואנחנו נשמור עליהם בלילות בנשק, עד שיבוא המשיח חשוף בצריח של טנק המצוות ויימגר את כל אויבינו בלולבים מכווני לייזר ואתרוגי מצרר, אמן סלה.

אלישבע איילון

ציורמצב

בשטח / אסיפת בחירות

האולם ממוזג — מודעי לא

מה מביא אנשים מן היישוב לעזוב את הבית בערב אוגוסט חם, לח ודביק, ולצאת לשמוע את בעיותיו האישיות של יצחק מודעי? ניסיתי לשכנע את עצמי שאולי מדובר בחוויה מיוחדת, אשר נשגב ממני לקלוט את משמעויותיה. שעתיים במחיצת כשלוש מאות פעילי הליכוד בבת ים, לא הצליחו לתרץ עבורי את הקושייה. בנאומי הפתיחה בשמעו יושבי הראש המקומיים של חירות והליברלים כחסידים שוטים המלהגים בשפה משובצת מילים גבוהות התקעות משובשות ומסורסות בכל מקום אפשרי או בלתי אפשרי.

הגיבור המקומי, האלוף (מיל.) יהושע שגיא, שוועדת הכהן כבר קשרה לו את הכתרים הראויים, סיפק סקירה ביטחונית לפיה הערכותיהם הביטחוניות של אלופים תומכי המערך נובעות מסיבות פוליטיות. לשגיא, כמובן, אין שום מניעים פוליטיים, ורק האמת האובייקטיבית והמוחלטת למול עיניו.

כשהתנומה החלה להשתלט עלי עלה על הבמה גיבור הערב. מודעי יודע את נפש בוחריו. שלוש פעמים השם המפורש, מנחם בגין, והקהל על סף היסטריה. אך כל זה רק תבלין למנה העיקרית. מודעי מבקש מוועדת הבחירות המרכזית, המתחימה את המפלגות על הסכם בדבר ניקיון מערכת הבחירות, להכיר בו כחריג; הרי כבר התורה ציוותה "זכור את אשר עשה לך עמלק", והעמלק הפרטי של מודעי עוד חי ונושם ומוביל את מפלגת העבודה לבחירות.

חשין מפני ניקיון – יצחק מודעי

וכך, חצי שעה פירט מודעי את סגולותיו המיוחדות של האיש שהפסיד את עולמו ואיבד את עשתונותיו כאשר גילה כי מודעי הוא אדם גדול מידי בשבילו (כחייו במו אוזני שמעתי). הוא לא בחל גם בספקולציות עם רמיזות מיניות על יחסיו עם חוסיין בלונדון "חתרן בלתי נלאה, צבוע, מוקיון, פושט רגל, פושט יד, קומוניסט" — אלה רק חלק מפניניו של שר בממשלת ישראל.

רק כשיצאתי מהאולם אל מכת החום המחביל של כיכר המצבה בבת ים, זכיתי להארה והבנתי. מה עשו שם כל האנשים האלה? המיזוג היה נפלא.

גבי בשן

ספורטק/סמים

מלחמת הבודקים במערימים

בעוד פחות מחודש תצא האולימפיאדה לדרכה. כבר עתה נערכים צוותי רפואה בסיאול לקראת בדיקת הספורטאים מכל רחבי תבל. המשימה תהיה לגלות שימוש בסמים ובתמריצים אסורים אחרים.

ב' שראל עוסק בסוגייה זו ד"ר זמרי שהוא בוגר המחזור הראשון של המכללה לחינוך גופני במכון וינגייט. זמרי פעיל בארגונים מדעיים בינלאומיים רבים, וחיבר עשרות מאמרים שתורגמו לשפות רבות.

"יש רשימת סמים אסורים, ועל־פי התקנון האולימפי, בודקים בכל מקצוע את ארבעת הראשונים, ומוסיפים לכך מדגם מקרי מתוך שאר המשתתפים. ספורטאי שמסרב להיבדק נפסל באופן אוטומטי", סיפר זמרי. עם זאת, כיום לספורטאים אמצעים להתגבר על הבדיקות, ומאבק תמידי מתנהל בין הבודקים לנבדקים. "בכל השנים, יד המערימים היתה על העליונה", אמר.

מקרים ידועים: האלופה האולימפית בקרב חמש, הרוסיה נטשקה טבצ'נקו, זכתה במוסקווה במדליית זהב, אך במשחקי אליפות אירופה נתפסה בשימוש בסמים ונפסלה. גם הפיני מאטה ויניין, שזכה שלישי בלוס אנג'לס בריצת ה־10,000 מטר נפסל לאחר שהשתמש בסמים.

ד"ר זמרי מתקשה לומר עד כמה מסייעים הסמים לספורטאים הנוטלים אותם. "יש סמים שעוזרים באופן רגעי, אך הנזק שהם גורמים לגוף בטווח ארוך אינו ניתן לתיקון. בקליעה נוטלים קלעים סמים שמשנים את קצב הדופק. סמים אלו לא יסייעו לאצן שרץ 100 מטר".

לשאלתי אם ספורטאים רבים יופיעו בסיאול לאחר שהצליחו במבחני ארצותיהם בעזרת סמים ענה, "בישראל הספורטאים לא נוטלים סמים, זה בלתי חוקי. איני יודע עד כמה בודקים את הספורטאים במדינות אחרות".

אורי זמרי סבור, כי אין כיום תמריצים שאין אפשרות לגלות אותם. "הבודקים עלו על טלק למרות אמצעי ההסתרה".

יצחק ויקטור

מזלג / פפיון

גורמה על רגל אחת

בראשית היה הישראלי המצוי, גבר תמים קלסתר, אשר עזב עתה את קיבוצו, וניזון מלבן וסלט ירקות במסעדת תנובה ליד שיכון מעונות עובדים או על מורדות הכרמל.

אחר כך השתנה הסטריאוטיפ, והוא הפך למנגב חומוס בחולצת טריקו וסנדלים, איש־שם בתחום השיפוט שבין יפו העתיקה ומוצאי אבן גבירול.

הישראלי החדש מפתח בוז קל אפילו כלפי המסעדות הסיניות והוא שב לאירופה, ואוחז בשורשי הגולה — "גורמה". אנין טעם השבוי בקסמי המטבח הצרפתי. איש רציני, עו"ד או מנהל חברה, ופניו השזופות מעידות על חיבתו לחוף הים התיכון. הוא חי ברמת השרון ובגנותיה, או מגיע לשם, למסעדה הצרפתית שלו במקרה שלפנינו — "פפיון".

כל אצולת הגורמה התחככה לה יחד ביום חמישי, ב"פפיון" בת השנה, ואיתם התחככו הטרמפיסטים הקבועים על כל שמחה, שלמענם למעשה נועד האירוע — אנשי התקשורת. אקורדיוניסט קשיש הנעים זמירות, המגישות התחפשו לנערות הארמון של לואי הי14, והצמידו לנכנסים פרפרים על הדש. בעלי המסעדה, אקדמאי שהמזון הצרפתי הוא תחביבו, לחץ את ידי הבאים, והשף הכין לנו ממעדני המטבח, צלי חזיר בתבלינים, חזה מולארד שחום נע, אורז צלוי ממולא בכבד עמוס צימוקים, בלווית אספרגוסים קטנים וטריים, של רוטב לבנבן. ההבדל הקטן בין מה שקרה כאן לארוחה צרפתית היה, שכאשר הצרפתי יושב לשולחן עם מרעיו היין נשפך כמים, עוצר הזמן מלכת, אם ישבו הסועדים לעת דמדומים, יקומו לעת חצות. ואילו אנו, החוגגים, אכלנו בעמידה ובחיפזון מה, תהיים איך נמלא את חזהו הרוטש של המולארד במזלג כלבד ומתחככים ומתחככים. מרפקנו והאור הי... בחוזהו של עו"ד מצליח השוף לרוץ לכנסת, בנבנו... ידו של איש יחסי ציבור תקשורתי מאוד ועינינו לשמשו אל דוכן השף, לראות אם הפסדנו מרכיב עדכני בחופזה בפעם הבאה נבוא. הנה הוכחה אם רק ירשה הארנק.

מסדר אבירי הפפיון: מימין: עודד תאומי, מנכ"ל הבימה שמואל עומר... פולדי הורוביץ במסעדת "פפיון" ברמת השרון

דניק ...

תמונת מצב / בתי חולים

רופאים מתמוטטים

"אם תבואי לבית החולים בבוקר, אחרי תורנות לילה, תראי רופאים שהולכים מתוך שינה" אומר אלדור פרמנט, יו"ר ועד רופאי "סורוקה". העיתונאים מחפשים רק סנסציות. אם חולה נפגע בגללנו, יש תמיד דיווח מלא בכל העיתונים. אבל את העובדה שהסגל כורע תחת הנטל לא מביאים לידיעת הציבור. רופאה שהתמוטטה לאחר שעבדה 30 שעות הוא סיפור טוב, בכוון זה נכנס לעיתונים. הרופאה הזו נמצאת כיום בביתה לאחר שאושפזה במחלקה גינקולוגית. כמו הרופאה הזו עובדים הרבה מאד רופאים ב"סורוקה". אנחנו במחסור בכוח אדם, ולא יכולים להיות אחראים למה שקורה".

האם לא יהיה נכון לסגור את בית החולים? שאלנו את ד"ר יצחק רומם, המנהל. "אנו לא מעיזים לחשוב על סגירה. לתושבי הנגב אין אלטרנטיבה. אנו מצמצמים שרותים כמו טיפת חלב ואשפוז יום במחלקת ילדים. כל פעם אנו פוגעים באיבר אחר, פחות חיוני". "ומה יקרה כשתגיעו ללב?" "אז ייסגר ביה"ח מעצמו" אומר ד"ר רומם.

מכינוס ההודהות של נבחרי הנגב, שהתקיים לפני מספר חודשים בין כתליו של "סורוקה", נותר רק מסמך שהוגש לוועדת השרים לפיתוח הנגב, שכנט תוציא גם היא מסמך בעקבותיו. "נוהג העבודה אצלנו הוא בנוסח ימי הביניים, וזוהי נורמה מקובלת בבתי החולים בארץ. הרופאים אצלנו עובדים שמונה שעות, שלאחריהן הם עובדים 24 נוספות בתורנות. את המקרה של הרופאה שהתמוטטה אינני מכיר באופן אישי אך ברור שזה נגרם מעייפות ומחוסר שינה".

אילת מזור

עורך "עמודאחורי": יצחק בוטון

בצמרת בנק לאומי שוררת דריכות לקראת הדו"ח של הרשות לניירות ערך

הרשות עומדת לקבוע עמדתה בעניין החוזים האישיים של בכירי הבנק ומעריכים כי הדו"ח שלה יהיה חמור ● יו"ר מועצת „אוצר התיישבות היהודים" פנה לפרופ' שטרית לחדול ממאבק פומבי

אורי נחשון

בצמרת בנק לאומי וחברת האם שלו, „אוצר התיישבות היהודים", שוררת דריכות רבה לקראת פרסום דו"ח הרשות לניירות ערך בעניין פרשת החוזים האישיים של בכירי הבנק. פרסום הדו"ח צפוי בימים הקרובים.

גורמים בכירים בבנק לאומי מעריכים כי דו"ח הרשות לניירות ערך יהיה תקיף יותר מדו"ח המפקח על הבנקים, שפורסם לאחרונה. אולם השאלה המעניינת היא האם ימתח הדו"ח של הרשות ביקורת על פעולותיו של יו"ר הדירקטוריון מאיר חת, במסגרת טיפולו בחוזים האישיים.

הרשות לניירות ערך פתחה בחקירה בנושא זה בעקבות מכתב ששלח אליה פרופ' שמעון שטרית. שטרית עצמו נענה בסוף השבוע לפנייתו של יו"ר מועצת „אוצר התיישבות היהודים" דוד שטרן, והרפה מהמערכה שהוא מנהל נגד חת. בפגישה שנערכה אתמול בין שטרית לשטרן הבטיח שטרית להמתין לפרסום הרוחות המלאים של הרשות לניירות ערך ובנק ישראל. השניים יפגשו שוב בימים הקרובים.

אתמול התכנסה גם ישיבה של מועצת „אוצר התיישבות היהודים" בה דיווח שטרן על פגישתו עם שטרית. חברי המועצה החליטו להמתין לפרסום הרוחות המלאים של הרשויות החוקרות ודרשו להפסיק את המאבק הפומבי שמתנהל בדירקטוריון בנק לאומי.

אחרי השלום עם מצרים ישראל מעוניינת בשלום עם ירדן, אמר אתמול רה"מ שמיר לקזואו אייצ'י, יו"ר ועדת המודיעין של הפרלמנט היפני. האורח, ידיד לישראל, הוא איש מפלגת השלטון הליברלית־דמוקרטית. אתמול הוא נפגש במסגרת ביקורו בארץ, עם רה"מ ושר־החוץ. האורח ציין כי בא לישראל במסגרת מאמציו לחיזוק הקשרים בין טוקיו וירושלים
(כיתוב: מוטי בסוק / צילום: סקופ 80)

ח"כ צוקר: אלוף מצנע רוחש הערכה לפעילותי

תגובת מצנע: כל ניסיון לתת פרשנות פוליטית לפגישה – מהווה סילוף גמור ● רפול: אם זה מה שמצנע אמר – יש להדיחו

אבי בניהו, טוביה בסקינד

דובר צה"ל פירסם אמש הודעה בשמו של אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע. בהודעה נאמר: „בעקבות פרסומים שונים על הנעשה בשטחים, בחלקם ביוזמתו של ח"כ צוקר, יזם אלוף פיקוד המרכז פגישה בארבע עיניים עם הח"כ באישור שר הבטחון. בפגישה זו דנו השניים בסוגיות שונות הקשורות בזכויות הפרט. כל נסיון לתת פרשנות אחרת לשיחה זו, או הוצאת משפטים מהקשרם, מהווה סילוף גמור של תוכן השיחה בין האלוף וחבר הכנסת", נאמר בהודעת צה"ל.

לכתבנו הצבאי נודע כי לפני מספר ימים נפגש האלוף מצנע לשיחה בארבע עיניים עם ח"כ דדי צוקר מתנועת ר"צ. הפגישה היתה על־פי בקשתו של מצנע ובאישור הרמטכ"ל, דובר צה"ל ולשכת שר־הביטחון. הרקע לפגישה היה דיווחיו של ח"כ צוקר על סגירת מרכז השליטה של הפיקוד על עצירים מהגדה המערבית וכן על אי־סדרים כביכול שהיו בנושא זה. אתמול בתכנית „ערב חדש" של הטלוויזיה הלימודית, רואיין ח"כ צוקר על־ידי העיתונאי דן מרגלית ואמר כי בשיחה שהיתה ביניהם אמר לו מצנע שטוב שהוא קיים „ואילולא היית קיים היה צריך להמציא אותך".

לא נועדו לפירסום

גורמי צבא אומרים כי ח"כ צוקר מרוויח מפגישה אישית בארבע עיניים שלא נועדה כלל וכלל לפירסום.

ח"כ צוקר נשאל בתוכנית „ערב חדש" על התעסקותו בחקירת ארועים חריגים בשטחים. המראיין, דן מרגלית, רמז בדבריו, כי ח"כ צוקר אינו מדייק בעובדות אותן הוא מפרסם, ובעקבות דברים אלה השיב צוקר מה שהשיב על ההערכה שרוחש לו האלוף מצנע. דוברת ר"צ, מיכל רפאלי, מסרה, כי פעילותו של ח"כ צוקר זוכה להערכה רבה גם מצידם של קצינים בכירים נוספים בצמרת צה"ל.

„צומת": להדיח את מצנע

בעקבות דבריו של ח"כ צוקר אמר ראש סיעת צומת, ח"כ רפאל איתן, כי אם הדברים המיוחסים לאלוף מצנע אכן נכונים, הרי שיש להדיח אותו מייד מתפקידו.

הממשלה אישרה המעבר לשבוע עבודה מקוצר

מוטי בסוק

ללא מתנגדים, כשמספר שרים נמנעים מהצבעה, אישרה אתמול הממשלה את החלטת ועדת השרים לכלכלה להעביר את המשק הציבורי לשבוע עבודה של חמישה ימים. השר משה שחל ציין כי יש גופים, כמו צה"ל והמשטרה, שאופי עבודתם איננו מאפשר מעבר לשבוע עבודה של חמישה ימים. לפיכך יהיה צורך לפצות את העובדים בהם בדרך כספית. שר האנרגיה ציין כי בכלל מצבם של העובדים בשרות הציבורי ובשרות המדינה, בכי רע. משכורותיהם נמוכות מאד. לפיכך הטובים בורחים. מי שמשלם על כך ביוקר היא המדינה עצמה. שחל סיפר כי נדהם לגלות כי עשרים אחוז מעובדי משרדו, כולל אנשים בעלי תואר שני וראשון, מקבלים השלמת הכנסה.

גם שרים אחרים שאלו שאלות ספציפיות בנושא חופשה, פנסיה, ומעמדם של סקטורים מסויימים עם המעבר לשבוע עבודה של חמישה ימים. השרים הכלכליים הסבירו כי טרם הושלמו כל הצדדים הטכניים הקשורים במעבר וכי הדבר ייעשה בעתיד הקרוב.

„מועדון המאפיונרים" לא יחלוש עוד על כספי האפוטרופוס הכללי

מוטי בסוק

הממשלה החליטה אתמול כי החל מהשנה הבאה יחולקו כספי האפוטרופוס הכללי לפרוייקטים חשובים, כפי שתקבע ועדת שרים מיוחדת. יופסק הנוהג לפיו חולקו הכספים למשרדי ממשלה שהיו קרובים לצלחת. השינוי בדרכי חלוקת כספי האפוטרופוס הכללי, כ־20 מיליון ש"ח בשנה, נזקף לזכותו של שר־הקליטה יעקב צור (מערך). צור דחף במשך למעלה משנה לשינוי המצב הנוכחי בו נהנו חמישה משרדים ממשלתיים, כמעט בלעדית, מכספי האפוטרופוס. מדובר במשרדי המשפטים, חינוך, בריאות, דתות, חוות, ששריהם ישבו בוועדה המיוחדת לחלוקת הכספים.

כתבנו מעיר כי האפוטרופוס הכללי, עמוס בלום, ממונה מטעם המדינה, על קבלתם של עזבונות בחו"ל ובארץ, של יהודים ולא־יהודים, שנתרמו לישראל. השר יעקב צור תקף אתמול בממשלה בחריפות רבה את חלוקת כספי האפוטרופוס למשרדי השרים שישבו בוועדה המיוחדת. בין השאר הוא כינה אותם „מועדון סגור של מאפיונרים". לדבריו הם השתמשו בכספים לכיסוי גרעונות משרדיהם.

בוש מקדים את דוקאקיס

סי"צ, רויטר

ניו־יורק. — סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש, המועמד הרפובליקני לנשיאות, מקדים עתה את יריבו הדמוקרטי מייקל דוקאקיס ב־9 אחוזים — מתברר מסקר חדש שפורסם אתמול בשבועון „ניוזוויק".

כ־51 אחוז מבין 1,000 אנשים הודיעו, כי הם מוכנים להצביע בעד בוש, לעומת 42 אחוז בלבד שתמכו בדוקאקיס. נראה כי בוש נהנה מהפרסום הרב שניתן לו בוועידה הרפובליקנית שנערכה בניו אורלינס.

מספר סקרים שנערכו בימים האחרונים מצביעים על עלייה בפופולריות של בוש. סקרים אלה מסרו, כי הוא הגיע לשוויון כמעט עם דוקאקיס.

● אואר מדאני, העיר השנייה בגודלה בסודן, השוכנת מדרום לחרטום, הוצפה בשבת במימי הנילוס הכחול שעלו על גדותיהם — מסרו אתמול עיתוני קאהיר.

אנו מודיעים בצער
על פטירתו של חברנו היקר
דב ברמן (יצקו)
ההלוויה תתקיים ביום שני ט' באלול תשמ"ח
22.8.88 בשעה 16.00
המשפחה
וקיבוץ שמיר

עם תמי ואריה שגיא והמשפחה בקיבוץ שמיר
אתכם בצערכם במות האב
דב (יצקו) ברמן
בית רמת־השופט

במלאת שלושים לפטירתה
של חברתנו היקרה
טובה כץ
נעלה לקברה לגילוי המצבה
ביום שלישי, 23.8.88, בשעה 15.00
בשעה 15.30 נקיים אזכרה במועדון לחבר
המשפחה
וקיבוץ עין המפרץ

האיגודים האקדמאים עשויים להצטרף להסכם השכר החדש

בעקבות נוסחת פשרה שהושגה אתמול הקובעת שההסכם יחול על כל עובדי החברות הממשלתיות ● סיכוי להסכם גם במוסדות להשכלה גבוהה

אבשלום קווה

האיגודים האקדמיים והטכנולוגים עשויים להצטרף להסכם השכר החדש בשירות הציבורי בימים הקרובים, אפשרות זו הסתמנה אתמול בסיום פגישה שהתקיימה אחר הצהריים בלשכת שר האוצר משה נסים בירושלים.

מטעם ההסתדרות השתתפו בישיבה, מזכ"ל ישראל קיסר, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד ושלושת ראשי האיגודים: טכנאים והנדסאים, מהנדסים ואקדמאים למדעי החברה והרוח.

נוסחת פשרה

הצדדים הגיעו לנוסחת פשרה בנושא שמנע עד כה את הצטרפות של הסתדרויות אלה להסכם. על פי הנוסחה החדשה יחול ההסכם על כל עובדי החברות הממשלתיות. כן סוכם כי עם הצטרפות האיגודים להסכם, יוקם צוות משותף לאוצר ולהסתדרות שיקבע כללים ולוח זמנים להחלתו על כל עובדי החברות הממשלתיות, מפסידות ומרוויחות כאחד. כן הוחלט לערוך רוויזיה לגבי הדרגה התחילית בסולם הדירוגים המקצועיים וזאת במסגרת ההסדרים הקיימים ובכפיפות לעלות ההסכם.

גם השכלה הגבוהה

השר נסים הודיע כי הוא יבוא בדברים עם ראשי המוסדות להשכלה גבוהה בדבר החלת ההסכם גם על מוסדות אלה. לפי שעה נותרו בעינן מספר בעיות בעיקר, בעניין דרישת האיגודים להגדיל את הפרשות המעסיק לקרן ההשתלמות של איגודים אלה. השר הבטיח לגבש את תשובתו בעניין זה ובנושאים אחרים כך שיווצרו התנאים להצטרפות האיגודים להסכם. אמש נמסר כי הסתדרות המהנדסים תכנס מושב ביניים של ועידתה, בתחילת אוקטובר, כדי לדווח על המו"מ ועל השלכות ההסכם על כלל העובדים.

קידום בדרגות

נודע כי בפגישה אמש הסכימו שר־האוצר משה נסים, והממונה על השכר יעקב דנון שכל עובד אקדמאי יתחיל את עבודתו בדרגה 6 ויועלה כעבור חצי שנה לדרגה 7. הסכמה נוספת הושגה בנושא שהיה שנוי במחלוקת בעניין זהות החברות הממשלתיות שיעניקו תוספות שכר לעובדיהן. הוחלט להקים צוות מיוחד, שבו יהיו שותפים ראשי ההסתדרות והאוצר, ושיכריע, אלו הן החברות הממשלתיות שאינן מסוגלות בתנאים הנוכחיים לשלם תוספות שכר לעובדיהם.

מובארק הזהיר ישראל: חדלו להפציץ בלבנון

אורי הורביץ

נשיא מצרים העביר לאחרונה תביעה לישראל כי תפסיק להרוג את ראשי אש"ף ושתפסיק להפציץ את בסיסי הארגון בלבנון. הנשיא מובארק העביר את אזהרתו לישראל בצינורות הדיפלומטיים. עתון מצרי המרווה על כך מוסר שמובארק הזהיר, שאם ישראל תמשיך במדיניות של הריגת ראשי אש"ף והפצצת בסיסיו בלבנון, יביא הדבר לפגיעה סופית בתהליך השלום באזור.

מצרים הודיעה לשגריר הישראלי החדש בקאהיר, שמעון שמיר, כי צעדים נוקשים נגד הפלשתינים בשטחים הכבושים מונעים שלום במזה"ת.

סגן שר החוץ בוטרוס גאלי אמר לעתונאים לאחר פגישתו עם השגריר, פרופ' שמעון שמיר, כי הצעדים הישראליים, ובייחוד הגירושים החדשים, מהווים „מכשול בדרך לשלום והפרה של החוק הבינלאומי".

אמש בקונצרט

חיננית אך לא מלהיבה

תזמורת הנוער הישראלית היא תזמורת סימפונית בת 95 נגנים בגילאי 14־21, רבע מהם חיילים. אמש הופיעה התזמורת, בניצוחו של מהלי מהטה, באולם הנרי קראון ירושלים בקונצרט הגיני שנעל את ההתכנסות השנתית בת השבועיים. במרכז הערב עמד הקונצ'רטו לכינור מאת ברהמס עם חגי שחם. קונצרט אמש. שחם התגבר על הבעיות הטכניות, אך לא התעלה לגבינה גדולה, סוחפת ומרתקת. המנצח לא מצא את האיזון בין כלי הקשת הקטנים והגדולים וביניהם לבין כלי הנשיפה ממתכת. הפרק השלישי, שבו עטה ברהמס גלימה צוענית, נשמע כבד. נגינת הסימפוניה השנייה מאת סיבליוס. כאן יצר מהטה לכידות גבוהה של התזמורת ובנה דינמיקה טובה, רבת גוונים. לאורך כל הקונצרט ניגנו כלי המתכת חזק מדי, ולא באשמתם. מוזר הדבר שבערב זה נעדרה מן התכנית יצירה ישראלית. עצם הקמתה וקיומה של תזמורת סימפונית ישראלית לנוער הוא הישג ראוי לכל שבח ועידוד. מצוי בה מאגר מבטיח של כשרונות. זוהי תזמורת חיננית ונלהבת, אך עדיין לא מלהיבה.

יצחק שור

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שקידואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

רבין נגד חוקים שיאפשרו לירות בכל ילד מיידה אבנים

„אי־אפשר לחסל לחלוטין את האינתיפאדה" – השיב רבין לשרי הליכוד שהאשימו את מערכת הביטחון בנקיטת יד רכה בשטחים ● הרמטכ"ל: אם צה"ל לא ישמור על החוק הוא ייהפך לכנופייה

מוטי בסוק

„לא אמליץ לממשלה לחוקק חוקים שיאפשרו לצה"ל לירות על כל ילד הזורק אבנים", אמר אתמול בממשלה שר־הביטחון, יצחק רבין, בתשובה להצעת אריאל שרון לחוקק חוקים חדשים נגד ערביי השטחים.

הממשלה שמעה אתמול בישיבתה כוועדת שרים לביטחון דיווחים של שר־הביטחון, המשטרה והרמטכ"ל. ארבעה משרי הליכוד, שרון, ארנס, קורפו ומודעי, ניצלו את ההזדמנות לתקוף את השר רבין. שרי המערך, שלא הגנו על השר שלהם, טענו לאחר הישיבה, כי הליכוד מנסה לבצע דה־לגיטימציה לרבין ערב הבחירות בנושאי ביטחון. בתגובה אמרו שרים בליכוד כי, „אנחנו שאלנו שאלות ענייניות וקיבלנו תשובות לא ענייניות".

רבין דיווח לממשלה על האירועים האחרונים באיזור הביטחון בצפון, על התמרדות האסירים בקציעות (אנסאר 3), הוצאתן של הוועדות העממיות בשטחים אל מחוץ לחוק, ביטול העוצר ברצועת עזה וזריקת 18 בקבוקי תבערה בשטחים בשבוע האחרון, בהשוואה ל־12 בקבוקים בשבוע הקודם.

בנושא קציעות הדגיש שר־הביטחון, כי המהומות החלו בכלא בעת שנציגי הצלב האדום ביקרו במקום. האסירים החלו לזרוק אובייקטים שונים ולנענע את הגדרות. הצבא הפעיל כדורי גומי וגז מדמיע וכשזה לא עזר עבר הצבא לאש חיה. ביחס לטענות כי אחד משני הערבים נורה על־ידי קצין בכיר חם מזג טען רבין, כי אין לכך שום הוכחה.

בנושא הוועדות העממיות ציין שר־הביטחון, כי עד כה נעצרו 300 מאנשיהן, אך אין לכך עדיין השפעה בשטח.

הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, הכחיש בתגובה לטענות השר קצב כי יש אזורים בשטחים שצה"ל חושש להיכנס אליהם. צה"ל מדכא כל פעילות עויינת. לעיתים לוקח זמן בין הדיווח ובין כניסת הכוחות לשטח.

כשנתן ראש הממשלה שמיר לשרים את זכות השאלה, החלה מתקפה מרוכזת של שרי הליכוד ויוסקה שפירא מהמפד"ל על רבין. התוקפים טענו, כי מערכת הביטחון נוהגת ברכות בערביי השטחים. אריאל שרון התלונן כי הפגיעות בתחבורה בשטחים נמשכות כל הזמן. בקלקיליה ובדרך לאריאל הפגיעות הן יום־יומיות. יש לשים קץ לתופעה. יש לחוקק חוקים שיקלו על צה"ל את הפעילות בשטחים. שרון הזכיר, כי הניח הצעות חקיקה מפורטות עוד לפני מספר חודשים על שולחן משרד המשפטים. „ישראל ריבונית בא"י. יש לה ממשלה וכנסת. אם חוקים קיימים אינם מאפשרים הפסקת מעשי האלימות, יש לחוקק חוקים מתאימים, ביוזמת הממשלה", אמר שרון. לדעתו, ההוראה לצבא, למשמר הגבול ולשב"כ צריכה להיות חד־משמעית, לחסל את האלימות בשטחים כליל על־ידי יד ברזל, גם בנושא הגירושים, פיצוצי הבתים והמעצרים המינהליים.

משה ארנס הציע כי צה"ל יתפוס את כל הבתים לאורכם של הכבישים בהם נזרקו אבנים על כלי־רכב ישראלים.

הרמטכ"ל, שדבריו בממשלה אתמול היו תקיפים מאוד, אמר, כי „אם צה"ל, לא ישמור על החוק הוא ייהפך במהירות לכנופייה".

רבין השיב לשרי הליכוד, כי אי־אפשר לתת לצבא משימות בלתי אפשריות. אי־אפשר גם לחסל לחלוטין את תופעות האינתיפאדה. וברומזו לשרון וארנס, שני שרי־הביטחון לשעבר, העיר: „גם לפני כניסתי למשרד־הביטחון היו זריקות אבנים בשטחים. האם קודמי הצליחו לגדוע תופעה זו?".

השר יוסקה שפירא תמה מה צורך ראה צה"ל להשעות את אל"מ ג., מפקד החטיבה שחיסל מהליקופטר צעיר מהכפר בני נעים. הוא ציין, כי לפי המידע שבידיו לא מדובר ברועה תמים.

התנגחות בין שרי הליכוד והמערך מנעה הקמת תאורת ביטחון בצמתים

מוטי בסוק

התנגחות אופיינית בין שרי הליכוד והמערך בישיבת הממשלה אתמול מנעה הקמת תאורת ביטחון מיוחדת בצמתי תנועה מרכזיים, במסגרת המלחמה של המדינה בנסיונות פיגוע חבלניים.

שר־האנרגיה, משה שחל, ביקש את אישור הממשלה להקמת התאורה, על חשבון חברת החשמל, בשלושה צמתים: בצמח, בקעת הירדן ובגוש קטיף. הוא סיפר, כי הממשלה אישרה עוד ב־1985 הקמת תאורה מיוחדת בקו העימות בצפון וברמת־הגולן ב־114 ישובים. עתה, משהסתיים הפרויקט, מוכן משרדו להקים את התאורה בשלושת נקודות הצומת החדשות, מטעמי ביטחון, בעלות של 10 מיליון דולר.

כאן התעורר השר יוסקה שפירא (מפד"ל): ומה עם יו"ש?

אריק שרון הצטרף אליו: „אני מציע לצרף להצעה גם צמתים ביו"ש. לא יעלה על הדעת כי ליד אלקנה, עופרה ואריאל יעמדו נשים וילדים והצמתים לא יהיו מוארים".

גם ראש הממשלה שמיר נכנס לתמונה: „אני חושב שאי־אפשר שיהיה הבדל בין צומת ביו"ש וצומת בצפון". הוא הציע להצביע על הצעת שחל עם תוספת של צמתים ביו"ש וקיבל את הצעת פרס להצביע על צמתים בלי לציין את שמם.

שחל לא אהב את התערבות השרים בענייני משרדו. „אתם הופכים נושא בטיחותי לנושא פוליטי. בעבר נקבעו הקריטריונים להקמת התאורה. מדובר בישובים שבקו העימות. יו"ש איננה אזור גבול", אמר.

לשחל גם היה ברור, כי להצעתו אין רוב בממשלה. נזעם מאוד הודיע, כי הצעת שמיר איננה ההצעה שלו ולפיכך ביקש לבטל את ההצבעה.

בסופו של דבר, „גם לי, גם לך לא יהיה". לא תהיה תאורת ביטחון בבקעה, בצמח ובגוש קטיף, ולא תהיה תאורת ביטחון גם בגדה המערבית.

בחירות '88

כתובות נאצה בסניף ר"צ

אלמונים השחיתו בימים האחרונים את דלת הכניסה לסניף תנועת ר"צ בנתניה וכתבו עליה כתובת נאצה.

ביום שישי הודבקו במקום מדבקות של תנועת התחיה והושחתו השלטים של ר"צ. אתמול בבוקר הודבקו שוב במקום כתובות נאצה כשהן חתומות הפעם בשם תנועת „כך". אחר הצהריים צוייר צלב בחדר המדרגות ונכתב „שרון־ביטחון" ו„מוות לבוגדים", „אש"ף", ו„השמאל=עול". הכתובות נחתמו תחת השם „ענווה" נגד צביעות חולנית ובעד גאווה יהודית.

ח"כ רן כהן פנה בעניין זה לח"כ גרשון שפט מהתחיה ובמקביל הוגשה תלונה למשטרה.

מזכ"ל התחיה, ח"כ גרשון שפט, שבדק את תלונתו של ח"כ רן כהן, אמר, כי „לאחר חקירת הנושא התברר שידם של אנשי התחיה לא היתה במעשה וכפי הנראה מדובר כאן בפרובוקציה או בהטעיה".

יורם בר

הסברה לרבע מיליון איש

תוכנית ההסברה של ההסתדרות תקיף בשלב ראשון רבע מיליון איש וישולבו בה חברי ההנהגה החדשה בחברת העובדים. פרטים אלה נמסרו אתמול בישיבת הוועדה המרכזת, אשר אישרה את התוכנית. כנס ראשון בהשתתפות 600 נציגים מכל המגזרים ההסתדרותיים התקיים ביום חמישי האחרון ברמת אפעל. ראה כתבה בדף הכלכלי.

יו"ר המרכז לתרבות ולחינוך, ד"ר רן כוהן, הציג בפני הוועדה המרכזת את עקרונות תוכנית ההסברה. בין המטרות: הגברת תחושת השותפות וההזדהות, חיזוק „גאוות היחידה" וקביעת קווי הבחנה בין אחריות הממשלה והמוסדות הממלכתיים לבין זו של ההסתדרות לגבי ההתרחשויות במשק.

לדברי כוהן תתמקד התוכנית בפעילות מעגלית הולכת ומתרחבת שתגיע בסופו של דבר אל דרג העובדים במפעלים. הפעילות תסתמך על מיטב כוחות ההסברה שניתן לגייס בשטח, החל מהמזכ"ל ועד לאחרון מזכירי מועצות הפועלים וראשי ועדי עובדים.

אבשלום קווה

ראש עיריית רמלה התפטר

ראש עיריית רמלה, יעקב רבי (מערך), הודיע אתמול במכתב לחברי המועצה על התפטרותו מתפקידו.

יעקב רבי, השוהה עתה בחו"ל, הפקיד טרם צאתו את הארץ את מכתב ההתפטרות בידי היועצת המשפטית של העיריה וביקש להפיצו בין חברי המועצה בתאריך שקבע.

במכתבו נימק ראש העיריה את התפטרותו בסיבות אישיות הסיבה העיקרית לצעדו זה היא אי־הצבתו כמועמד המערך לראשות העיריה בבחירות הקרובות ובחירתו של שלמה אזולאי במקומו.

את מקומו של יעקב רבי כראש עיריית רמלה ימלא עד הבחירות משה פרץ, יו"ר תנועת הליכוד בעיר.

זהבה מוזס

ליכוד א־לה־אמריקה

נערות מפוזות, בלונים צבעוניים, דגלים, להקת זמר וסטיקרים רבים יככבו בטקס איחוד הליכוד ביום חמישי הקרוב. הליכוד מתכנן ערב בנוסח כינוסי הבחירות האמריקניים כדי לקיים את ביטול הגושים בליכוד.

במוקד הכינוס יהיה טקס חתימה על אמנת הליכוד. 50 המועמדים הראשונים ברשימת הליכוד לכנסת יוזמנו לבמה כדי לחתום על האמנה. לאחר מכן יחתמו עליה 6 מהחתומים על הסכם גח"ל משנת 1969. אחרי טקס החתימה ישאו דברים יו"ר נשיאות המפלגה הליברלית, השר יצחק מודעי, וראש הממשלה יצחק שמיר, שייבחר באותה הזדמנות ליו"ר הליכוד.

יורם בר

חבורת הרעננים של „העבודה"

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, כינס אתמול בלשכתו את המועמדים החדשים של המפלגה לכנסת. בדברו בפניהם אמר ברעם, כי לליכוד אין תשובה לחבורה זו.

„הליכוד שמרן", אמר ברעם וציין, כי הליכוד לא עשה שום שינוי ברשימתו לכנסת.

נודע, כי החברים החדשים ברשימת המערך יפעלו במערכת הבחירות כגוף אחד והחבורה יסיירו בארץ תוך העברת מסר של רעננות וחידוש.

יורם בר

הנהלת חמת גדר
מודיעה לציבור
בעקבות פרסומים לא
מדוייקים,
כי לא מכרה ולא תמכור
בעתיד
הקרוב בשר תנינים, לא
ל"מפעלי בשר מזרע"
ולא לכל גורם אחר.
אנו מצטערים על הפרסום המוטעה.
חמת גדר
הנהלת אתר חמת גדר.

„אורוות המערך" של שמיר ו„עדר החמורים" של וייצמן

יורם בר

„ממשלת מערך תצטרך לטפל ביד קמוצה לאגרוף בנושא הטרור ויד שנייה, פתוחה, תהיה מושטת לשלום" — כך אמר אתמול השר עזר וייצמן בכנס מסבירים ארצי של מפלגת העבודה.

וייצמן פתח את הכנס בהבעת צער על הנפגעים בחיפה. את עיקר דבריו הקדיש וייצמן לפולמוס עם התבטאויותיו האחרונות של יצחק שמיר, שדיבר על אורוות המערך. וייצמן הביע צער על כך ששמיר הפר את ההתחייבות למערכת בחירות הוגנת ואמר, שאם שמיר מדבר על אורוות, אז תגובתו תהיה „איך אפשר להיפטר מעדר החמורים". וייצמן קיווה שלא יגררו אותו שוב להתבטאויות מסוג זה.

יו"ר מטה הבחירות של המערך, השר עזר וייצמן וראש מחלקת ההסברה, נסים זווילי, בכנס מסבירים ארצי בגני התערוכה בתל אביב
צילום: מאיר פרטוש

לאחר הכינוס הוסיף וייצמן ששמיר, מרבן השלום, טועה ומטעה את הציבור. הסכם קאמפ־דייויד מדבר במפורש על שטחים. „מי שחתם על החלטת מועצת הבטחון 242 שקאמפ־דייויד נשען עליה, ידע מלכתחילה שמדובר בהחזרת שטחים תמורת שלום. שמיר מנסה ליצור רושם כי היום הוא עומד מאחרי הסכם קאמפ־דייויד אשר בזמנו הוא היה מראשי מתנגדיו. שאיפתו היחידה של הליכוד ושמיר בראש היא לספח את כל השטחים על תושביהם.

בהמשך הכינוס הזכיר וייצמן שלליכוד אין עדיין רשימה לכנסת, אין מצע ואין הסכמה בין מרכיביו השונים. בדברו על התחום הכלכלי אמר וייצמן, שאלמלא פרס, קיסר ורבין, לא היינו מורידים את האינפלציה.

לקיבוץ רמות מנשה
בחגו ה־40
שלוחות ברכות ואיחולים
להמשך והתעצמות כלכלית
חב' טכנו בע"מ
טבעות „O" מגומי מחזירי שמן
חיפה, רחוב הנמל 30, טלפון: 04-661681

לחימופלסט
בחגו ה־30
שלוחות מיטב ברכותינו
ואיחולים להצלחות והישגים
רפאל כץ ושות'
משרד עמילות מכס, ביטוח, הובלה
מבית לבית, ים, אוויר ויבשה
● חיפה, הנמל 30 (בנין לבנט), טלפון: 04-668191 (10 קווים), טלקס 46438, פקסימיליה 670020
● ירושלים, תל־אביב, לוד, אשדוד ואילת

המשכים

חקירת הפיגוע בחיפה

(המשך מעמוד ראשון)
ומצבו מוגדר בינוני. שניהם מאושפזים במחלקה לטיפול נמרץ. (ידיעה נרחבת על מצב הפצועים, בעמ' 4).

החשודים — מג'נין

ארבעת החשודים, כולם בשנות העשרים לחייהם, הם מאיזור ג'נין. מפקד משטרת מרחב חיפה, תת־ניצב יעקב חביב, מסר לכתבנו, כי המשטרה אוספת עדיין ראיות בזירת האירוע ומפי החשודים, אך לא ניתן לדבר על שיתוף־פעולה מצידם. נוסף לארבעה, נחקרים שמונה חשודים נוספים, שעוכבו לחקירה, אך לא נעצרו. בידיעה ששודרה אמש ב"קול־ישראל" נמסר כאילו ארגונו של אבו־ניראל נטל על עצמו האחריות לפיגוע, אך לידיעה זו לא נתקבל אישור מכל מקור אחר.

שר המשטרה חיים בר־לב מסר, כי הפיגוע נגרם על־ידי רימון־יד צה"לי. בעניין אחר אמר, כי התלונות, כאילו ניסו ערבים להטביע ילדים יהודיים בים, התבררו כלא־נכונות וכל החשודים שוחררו.

שמיר: אופי פוליטי

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול, כי מעשי הטרור האחרונים, שפקדו מקומות שונים בארץ, וכהם הפיגוע בעיר חיפה, מעיד, כי הטרור אינו מצמצם עצמו לשטחי יהודה, שומרון ועזה, אלא מקיף את כל חלקי הארץ ומוכיח בזאת את האופי הפוליטי של התופעה, שמטרתה העיקרית היא ערעור הביטחון בישראל.

גרוסמן: מעשה נפשע

ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם) הביעה זעזוע מן הפיגוע הבלתי־אנושי ואמרה, כי במעשי טרור כאלה אין קורטוב של מאבק והדבר רק מעמיק את התהום ומערים מכשולים בדרך לשלום. "הסלידה ממעשה הטרור הנפשע צריכה לחסן אותנו מפני השתוללות של יצרים אפלים ומפני שנאה עיוורת", אמרה גרוסמן.

גינוי דומה פרסמה תנועת ר"צ, שהביעה סלידה עמוקה מן המעשה. "מאבק לשחרור לאומי המשתמש בטרור נגד חפים מפשע, מסאב עצמו, כורת את הענף שעליו הוא יושב ומחזק את סרבני השלום", נאמר בהודעת ר"צ.

צעירי "התחייה" הפגינו אתמול במדרחוב נורדאו בחיפה, תוך הנפת כרזות, כגון "לא נזוז מחיפה וגם לא מחברון". הם קראו להחיל עונש מוות על מחבלים.

בקבוק־תבערה באור־יהודה

שבעה חשודים ערביים, ביניהם שלושה קטינים, נעצרו אתמול לפנות־בוקר כחשודים בהשלכת שלושה בקבוקי־תבערה ורימון־עשן לחצר ביתו של תושב אור־יהודה. מעצרם של שלושת הקטינים הוארך אתמול על־ידי שופט־נוער בחמישה ימים ואילו ארבעת החשודים האחרים יובאו היום לפני שופט.

עוד עצורים בחשד ההצתה

עוד שלושה צעירים מאור־יהודה נעצרו בסוף השבוע שעבר כחשודים במעורבות בהצתת צריף־המגורים, שבו נשרפו למוות שלושה פועלים ערביים מעזה. מעצרו של אחד מהם, יוסי קלו, בן 21, הוארך ביום ו' בחמישה ימים, והדיון בהארכת מעצרם של שני החשודים האחרים, בן 29 ו־31, ייערך היום בבית־משפט השלום בתל־אביב.

מפקד מחוז תל־אביב במשטרה, ניצב יגאל מרקוס, אמר אתמול בשיחה ל"על המשמר", כי האירועים בימים האחרונים מזינים את עצמם במערכת היחסים הקיימת כיום בין יהודים וערבים, הם מקבלים תאוצה גם בגלל פרסומם בכלי־התקשורת. המצב השורר עתה מעורר, לדעתו, דאגה, כי אם יחריפו האירועים, עלול להיווצר מצב שלא תהיה ממנו דרך חזרה. הוא קרא לכל פרנסי הערים ולעסקני־הציבור לעשות ככל יכולתם להרגעת הרוחות.

עשרות פיגועים נוספים

● בכפר טירה במשולש היה אתמול ניסיון להצית חדר־מגורים שבו התגוררו ערבים משכם. אלמוני שפך חומר דליק בכניסה לחדר והציתו, אך דיירי החדר התעוררו וכיבו את האש. איש לא נפגע.

● מטען־חבלה קטן התפוצץ אתמול על מדרכה ברחוב החלוצים בשכונת פרדס־כץ בבני־ברק. איש לא נפגע.

● נער וילד מפרדס־כץ התלוננו אתמול, כי שלושה ערבים תקפו אותם בעת שרכבו לפנות־ערב על סוסים. התוקפים דרשו מן הילד, בן 11, לרדת מסוסו. הנער, בן 18, ניסה לעזור לו, ואז תקפו אותו אחד האלמונים מאחור ודקרו. הוא רץ להזעיק עזרה, אך שמע לפתע את צעקות הקטין. כשובו למקום, מצא את הילד פצוע בישבנו. שלושת התוקפים נמלטו מן המקום. הפצועים הועברו לבית־החולים בילינסון.

● אבנים הושלכו אור ליום אתמול לעבר שתי מכוניות פרטיות, בעת שחלפו מתחת לגשר הרכבת בשדרות רוקח בתל־אביב. שמשת אחת המכוניות נופצה. מיידי האבנים נמלטו.

● יצחק אל־סאייד, בן 21, משבט אל־סאייד ליד באר־שבע, נפצע אתמול קל בידי שלושה אלמונים, שתקפוהו בחצר מפעל "פיאט" ברמת־החייל, שבו הוא שומר. התוקפים נמלטו.

● שלושה יישובים בחבל לכיש — הקיבוצים נגבה ושדה־יואב והמושב כוכב־מיכאל — נותקו ביום ו' ממערכת הטלפונים, בעקבות חבלה בקו המוביל אליהם מהמרכזת באשקלון.

● בקבוק־תבערה הושלך אתמול לעבר אוטובוס של "אגד" בקו 25, כאשר חלף בשועפט, בדרכו לשכונת נווה־יעקב. הבקבוק חדר לאוטובוס מבעד חלון פתוח, התפוצץ, אך לא התלקח. שלושה נוסעים נפצעו קל מרסיסי זכוכית וקיבלו טיפול רפואי.

● ברחוב הגד, בין חומות ירושלים העתיקה, הושלכה לבנה לעבר סיור מג"ב. חיילי הסיור ירו באוויר. איש לא נפגע.

● בקבוק ריק הושלך אתמול לעבר עובר־אורח ברחוב סולטן סולימאן, סמוך לתחנה המרכזית במזרח־העיר. המשליך החטיא את מטרתו.

● אוטובוס "אגד" בקו 23 נרגם באבנים ברחוב סלאח א־דין. לא היו נפגעים, אך שמשת האוטובוס נופצה.

● בשכונת אבו־טור השליכו נערים אבנים על מכוניות. לא היו נפגעים.

● ארבעה פועלים ערביים נעצרו בבת־ים כחשודים בציור דגל אש"ף וסיסמות לאומניות.

2 צעירים

(המשך מעמוד ראשון)
מקומות והיו בהם פצועים. על פצועים נמסר משכם, מן הכפר בלעא, מכלטה מכית פאריך וממחנה הפליטים בג'נין. במחנה הפליטים אמערי שליד רמאללה סגר צה"ל את הכניסה השנייה למחנה לאחר שידו ממנה אבנים. הכניסה הראשית כבר נסגרה בראשית האינתיפאדה.

לחץ כלכלי

נגד הכפר תל יש לחץ כלכלי מזה כמה ימים: צה"ל מונע מתושבי הכפר למכור תוצרתם החקלאית בשכם. בכפר תל היו הפגנות סוערות לפני כמה ימים. העצורים במחנה אנצאר 3 הבריחו לגדה גילוי דעת המופנה לאפיפיור, ומזכיר האו"ם ולגורבצ'וב כו הם קוראים להם להתערב בסגירת המחנה, "כדי להציל את חייהם".

כרוז מס' 23

היום צפויה שביתת מסחר בהתאם לקריאת כרוז מספר 23 הקורא למחות נגד מבצעי גביית המיסים שנוקט המינהל האזרחי. גורמים במינהל האזרחי ציינו כי מדיניות גביית המיסים תימשך וזאת על מנת שיהיה אפשרי לתת את השירותים לתושבי יהודה ושומרון המתחייבים מאחריות המינהל האזרחי.

תקרית בחברון

בחברון אירעה אמש התנגשות אלימה בין צעירים חברי "הוועד לבטחון בכבישים" לבין ערבים שהשתתפו בהפגנות בעיר. הדבר אירע בעת שעשרות צעירים ערבים השתוללו בחברון במשך שעות ארוכות, הניפו דגלי אש"ף והטרידו את כוחות צה"ל.

שומרון: אין נוסחות פלא

הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון אמר בעת שסייר בשכם, כי "אנחנו מחזיקים את ההתקוממות ברמת פעילות נמוכה בהרבה ממה שהיתה". הרמטכ"ל, שרואיין על ידי כתב טלוויזיה, הדגיש כי טעה מי שסבר שיש "נוסחת פלא" נגד האינתיפאדה, משום שזו מערכת עמוקה, שקיימת בתודעה של האנשים, והמתח עולה מידי פעם כשיש תאריכי איזכור.

"שמעתי את אשתי צועקת וראיתי את הבן הקטן עם דם על החזה"

אמר מריאן מאיר שהוא, אשתו ושלושת ילדיו נפצעו בפיצוץ בחיפה ● כף רגלו של דן בן ה־8 נכרתה ומצבו מוגדר כקשה ● 9 מבין 25 הפצועים עדיין מאושפזים

קובי מנדל

"שמעתי רעש כמו של זריקת אבן. הסתובבתי וראיתי משהו כמו אבן. התברר שהיה זה רימון. זרקתי את הבת שלי וכשהסתובבתי הרימון התפוצץ. שמעתי את אשתי צועקת ,יונתן', זה הבן הקטן, וראיתי אותו עם כתמים של דם על החזה. מיד עצרתי אוטו ונסענו לבית־החולים".

כך שיחזר אתמול מריאן מאיר (37) מחיפה, שנפצע יחד עם אשתו ושלושת ילדיו בפיצוץ שאירע שלשום במדרחוב נורדאו בחיפה.

בתשובה לשאלה אמר מריאן, כי אינו יודע מי זרק את הרימון, אך מי שביצע זאת הוא מתחת לכל רמה אנושית. "הוא פשוט כיוון את הרימון לעבר הילדים שלי, כפי שראיתי במו עיניי".

מאיר הוסיף, כי הפיגוע היה נמנע בקלות לו היו במדרחוב סדרי ביטחון מינימליים. "הדבר היה נמנע בקלות אם היו לפחות שני אנשי הג"א עם רובים", אמר.

9 עדיין מאושפזים

בבתי־החולים רוטשילד ורמב"ם בחיפה נותרו תשעה מבין 25 פצועי הפיצוץ שארע במוצאי שבת במדרחוב נורדאו. שבעה מביניהם מאושפזים בבית־החולים רמב"ם, ושניים, שמצבם מוגדר כקל, ברוטשילד.

בני משפחת מאיר, האב מריאן (37), האם יעל, הבת קרן (5) והבנים דן (8) ויונתן בן השנה ושמונה חודשים, מאושפזים בבית־החולים רמב"ם, יחד עם הוריה של יעל, תיירים מצרפת, שנפצעו קל בפיצוץ אולם הועברו לרמב"ם כדי להיות סמוכים לבני המשפחה האחרים.

סגן מנהל בית־החולים, ד"ר צבי בן־ישי, מסר, כי האב פצוע קל ומאושפז במחלקה האורטופדית. מצבו של דן בן ה־8 מוגדר כקשה. הוא נפגע בראשו ובגפיו התחתונות והרופאים נאלצו לכרות את כף רגלו השמאלית. יונתן בן השנה ושמונה חודשים נותח בבטנו ומצבו מוגדר כבינוני. שני האחים מאושפזים במחלקה לטיפול נמרץ.

קיצר ביקורו בחו"ל

ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, קיצר את ביקורו בגרמניה, ושב אתמול לארץ. גוראל קרא לתושבי חיפה לשמור על איפוק, ולהקפיד על עירנות. הוא גינה בחריפות את מבצעי הפיגוע ואיחל החלמה מהירה לפצועים.

נציגי מחלקת הרווחה של עיריית חיפה ביקרו אתמול אצל הפצועים ובני משפחותיהם.

חבר מועצת עיריית חיפה מטעם חד"ש, זאהי כרכבי, גינה אתמול את המעשה הנפשע והפרובוקטיבי, כדבריו. "מעשה נפשע זה בא לפגוע ביחסים הטובים בין תושבי העיר היהודים והערבים והוא רק פוגע במאבקו הצודק של העם הפלשתיני", אמר.

אחר הצהריים הפגינו צעירי התחייה במדרחוב בחיפה והניפו שלטים בהם נאמר "לא נזוז מחיפה ולא מחברון". הצעירים קראו להטיל עונש מוות על מחבלים וחילקו אלונים לעוברי אורח, בהם פורטה תוכנית התחייה לחיסול האינתיפאדה.

מדרחוב נורדאו בחיפה לאחר הפיצוץ — צילום: בועז לניר

פרופ' גליק בוועדת החקירה: יש עודף רופאים במקצועות מסויימים

רונית תמרי

"אין שום תכנון של צורכי הרפואה בארץ ודבר זה הוא תרה אסון" — אומר פרופ' שמעון גליק, דיקן הפקולטה לרפואה באוניברסיטת הנגב, בפני ועדת החקירה הממלכתית בנושא הבריאות.

"אני רואה את בעיית כוח־האדם הרפואי בארץ ואי־ויסותו לאפיקים הנכונים כבעיה העיקרית שגורמת למשבר הרפואה כיום. במדינת ישראל של שנת 1988 אין שום נתונים מה מספר הרופאים בארץ, היכן הם עובדים, ואיפה הם נמצאים. הרופא הישראלי מקבל רישיון קבוע פעם אחת בחייו ואחר כך לא קיים שום מעקב ואף אחד לא יודע אם הוא נמצא בתל־אביב, בנגב או היגר לארה"ב. דבר זה הוא חסר תקדים בעולם, כיוון שרוב המדינות מחייבות חידוש רישיון תקופתי לרופאים. אם היו מתקנים תקנה שתחייב כל רופא להירשם פעם בשנה ולשלם כסף עבור חידוש הרישיון, היה לנו תוך פרק זמן את כל הנתונים שהיינו זקוקים להם" אמר פרופ' גליק.

לדברי פרופ' גליק יש לנו אינפלציה ברופאים במקצועות מסוימים ומחסור חריף במקצועות אחרים. יש לנו, למשל, קרדיולוגים במספר השווה לאנגליה. יש לנו עודף גם בכירורגים כלליים ובעוד 10 שנים יגדל מספרם פי שלושה או ארבעה. לעומת זאת קיים מחסור במרדימים וברופאים מסוגים שונים אחרים. כל זה נובע מכך שאין מדיניות תכנון. יש הרבה פרדוכסים במערכת הרפואית. רופאים במרכז הארץ מקבלים דמי אבטלה ובאזורים אחרים חסרים עשרות ומאות רופאים עד כדי פגיעה רצינית בשירותי רפואה חיוניים.

מספר המתמחים בארץ לא נקבע לפי צורכי המדינה לאותו מקצוע אלא לפי דרישת מנהל מחלקה זה או אחר בבית־חולים שמעוניין להגדיל את מחלקתו ואת מספר המתמחים שעושים בה תורנויות, אמר פרופ' גליק והוסיף, כי יש מספר מקצועות בהם עולה מספר המתמחים על מספר המומחים ואם הדבר הזה יימשך נעמוד שוב במצב של שטפון במומחים בענף מסויים עם אבטלה סמויה ולא סמויה מצד אחד ומצד שני יימשך המחסור החריף בענפים רפואיים אחרים.

הגידול במספר הרופאים בענפים מסויימים מייקר לדבריו את עלות הרפואה, כאשר באותו חולה מטפלים מספר רופאים, והרופאים הללו מחליטים על כמות הצילומים שאותו חולה צריך ואם לאשפזו או לא. המערכת מתנפחת. כל מחלקה בבית החולים מאשרת התמחויות והדבר גורם לכך שבתי־חולים רבים מבצעים מספר ניתוחים דומה ובאותה רמה, ומתמחה אף פעם אינו יכול לקבל התמחות ראויה לשמה. יש לרכז התמחויות במוסדות גדולים כדי להעלות את רמת הטיפול ורמת הרפואה בארץ.

רמה של ימי הביניים

בדברו על מצב הרפואה בנגב אמר פרופ' גליק, כי בבית־החולים סורוקה גובל המצב בקטסטרופה. אורחי הנגב אינם שווים לעמיתיהם במרכז הארץ. מחלקות כמו כירורגית לב וחזה אינן קיימות בבית־החולים ותושבי הנגב צריכים לעבור ניתוח מחוץ למקום מגוריהם. גם המצב במחלקת היולדות קשה ומדי פעם סוגרים חדרי לידה או מחלקות אחרות בבית־החולים בגלל מחסור בכוח־אדם. חדרי הניתוח מספקים, לדבריו, שירותים ברמה של ימי הביניים. "הייתי מחליף את חדרי הניתוח שנסגרו בהדסה עין כרם לפני כשנתיים בחדרי הניתוח שלי", אמר.

צעיר מסין העממית מבקש מקלט מדיני בישראל

בצלאל הכהן

סטודנט בן 22, תושב העיר שקונו בסין העממית, מבקש מקלט מדיני בישראל. הצעיר ששמו זאנג קא, הגיע בסוף השבוע לנמל אילת כנוסע סמוי באוניית התורכית "אוזונגולו".

במשך קרוב ל־8 חודשים מאז הסתנן [illegible] בעת שעגנה באחד הנמלים בסין העממית, לא דרכה רגלו של הצעיר על היבשה. שלשום הוזמן הצעיר על־ידי הקהילה הסינית באילת לארוחה במסעדה הסינית "לוטוס גרדנס". לראשונה לאחר 8 חודשים התאפשר לצעיר הסיני, שאינו יודע אנגלית, לדבר עם אנשים בשפתו.

"בעזרת מילון אנגלי־סיני ובהרכבת סימני ידיים הצלחתי לשמוע את סיפורו [illegible] הצעיר הסיני.

ב־3 בינואר השנה, כאשר עגנה האונייה "אוזונגולו" בנמל ציון שבדרום סין, הסתנן הצעיר לאונייה והסתתר באחד המחסנים. כוונתו היתה להגיע לסינגפור ולהצטרף לאחותו החיה שם. כאשר עזבה האונייה את מימי סין הוא הסגיר את עצמו לידי הצוות, שהתנהג אליו בצורה יוצאת מן הכלל. המלחים התורכים, ובראשם רב־החובל בטוק נחמט, שאימץ אותו אישית, דאגו לכל מחסורו, לרבות בגדים ודמי כיס. כאשר הגיעה האונייה לנמל סייגון בווייטנאם החרימו השלטונות הווייטנאמים את כל מסמכיו ומאז נשאר למעשה ללא מולדת וללא מסמכים. ברוב המדינות שאליהן הגיעה האונייה, ביניהן תאילנד, בורמה, סינגפור, הונג־קונג, זאיר והרפובליקה האפריקנית, הוא ביקש מקלט מדיני, אך נענה בשלילה.

הצעיר הסיני [illegible] את ליבו של רב־החובל בטוק שהחליט לא לגרשו. [illegible] עבודות שירותים [illegible] אוכל ועוד.

הצעיר טוען [illegible] השלטון בסין העממית [illegible] נתפס והוחזר לסין. [illegible] אותו למשפט. הפעם, הוא אומר, אם יוחזר [illegible] "חינוך מחדש". הוא רוצה לצאת מסין משום שלדבריו השלטון מגלה אמנם עכשיו פתיחות למערב אך הוא קשוח מאוד כלפי האזרחים הסיניים. הוא שמע על ישראל, למד עליה ומבקש שיוכר בו כפליט מדיני. הוא מקווה שמדינת ישראל ומשרד־הפנים יענו בחיוב לבקשתו ויאפשרו לו להישאר בישראל.

האונייה "אוזונגולו" תצא הלילה, לאחר שתפרוק את מטענה בנמל אילת, לנמל [illegible] דרך תעלת סואץ ואמורה להגיע לשם בעוד ארבעה ימים.

מאות הרוגים ואלפי פצועים ברעידת אדמה בנפאל ובהודו

סי"צ, רויטר, איי.פי.

קטמנדו.— יותר מ־500 בני אדם נספו ואלפים נפצעו ברעידת־אדמה עזה, שהרעידה אתמול בבוקר את נאפאל ומזרח־הודו. היה זה הרעש החזק ביותר ביובל השנים האחרון.

שר החוץ של נפאל מסר על יותר מ־116 הרוגים ומאות פצועים, ביניהם יותר מ־30 בעיר דהאראן, וכן על נזקים גדולים בערים שבמזרח־המדינה, בקרבת הגבול ההודי.

הרעידה גרמה גם למותם של יותר מ־125 איש וליותר מ־1,000 פצועים בעיקר בערים דארבאנגה ומונגר, במדינת ביהאר, במזרח־הודו, שם נמשך הרעש העיקרי יותר מדקה, ובעקבותיו בא זעזוע נוסף.

סוכנות הידיעות ההודית מסרה, כי הרעש הרעיד גם את מדינות מזרח־בנגאל ואוריסה, במזרח־הודו, את מדינת סיקים בהרי ההימאלאיה ואת מדינת טריפורה, בצפון־מזרח המדינה. זעזועים הורגשו גם בניו־דלהי, בצפון־הודו ובמרכזו.

רדיו דאקה מסר, כי הרעידה הורגשה גם בבנגלדש, אולם לא נמסר שם על נזקים.

עוצמתה של רעידת־האדמה היתה 5.7 מעלות בסולם ריכטר והמוקד היה במחוז אוראיסאור שבנאפל. בהודו היתה עוצמת הרעש 6.5 מעלות.

לפי מקורות בלתי־רשמיים בנאפל, נהרסו 90 אחוז מהבתים בעיר דהאראן ולפנות־ערב עדיין עסקו בחילוץ ניצולים מן ההריסות.

בדארבאנגה שבהודו נספו 14 ילדים ונפצעו כ־100, כאשר התמוטט הגג של בית־ספר מוסלמי.

דובר של ממשלת ביהאר מסר, כידוע שברעש נספו 94 איש, אולם עדיין לא נתקבלו ידיעות מרבים מן האיזורים שנפגעו, בשל בעיות בתקשורת.

תושבים המומים בעיר בהקטאפור, בנפאל, בעומדם אתמול מול הריסות בתיהם, שנהרסו ברעש העז שפקד את המדינה. (תצלום: איי.פי.)

קדאפי מציע תוכנית לאיחוד מדינות ערב

אורי הורביץ, עתי"ם־מזרח

שליחו האישי של קדאפי, שביקר בשבוע שעבר במספר מדינות ערביות, בכללן ירדן, עיראק ותימן, הציע להקים לאלתר איחוד של מדינות ערב, במסגרתו יוקם כוח־הגנה ערבי משותף, שיפעלו בין היתר, לשחרור השטחים.

בתוכניתו מציע קדאפי הקמת כמה מועצות לאיחוד, כגון מועצה עליונה, שתורכב מראשי מדינות ערב ויושב־הראש שלה יתחלף מדי שישה חודשים, מועצה מבצעת, שתהיה מורכבת מראשי ממשלות ערב, פרלמנט כלל־ערבי ובית־דין עליון, שיפסוק במחלוקות בין המדינות.

העיתון המצרי "אל־אחבאר" מוסר, כי לוב נתונה במשבר כלכלי חמור בשל התוכנית הגרנדיוזית והמטורפת לפיתוח לוב, הקרויה "הנהר הגדול", שבלעה את חלקה הארי של הכנסותיה.

בסדרת מאמרים מאת סגן העורך, וג'יה אבו־דכרא, שכותרת היא "מסע במוחו של מטורף", מגלה העיתון, בין השאר, כי הרודן הלובי הגה תוכנית לחטיפת קבוצת הכדורגל המהוללת של מצרים, "אל־אהלי".

כל המשרדים של אש"ף במצרים נפתחו מחדש

אורי הורבין

כל משרדי אש"ף בקהיר נפתחו מחדש, בעקבות השיחות שקיימה משלחת אש"ף, בשבוע שעבר, עם שלטונות מצרים — מוסר העיתון "שרק אל אווסט".

מדובר בפתיחה מחדש של המשרד הראשי של "פתח" בקהיר, משרד ההסברה של אש"ף ומשרדים של התאחדויות שונות הקשורות בארגון.

עוד נמסר, שבאחרונה שהו אישים מהשטחים במצרים ושוחחו עם שלטונות מצרים על פתיחת בנקים מצריים בשטחים, כדי לאפשר העברות כספים לגדה, בעקבות צעדי ירדן.

לעיראק צינור נפט סודי המוכן לחידוש היצוא

רויטר

באודיין.— לעיראק צינור נפט סודי, שלא נפגע במלחמה, והוא מוכן לחידוש יצוא הנפט דרך המפרץ — גילו אתמול מקורות לנפט וספנות.

המקורות לא יכלו לאשר, אם צינור נפט זה, המוליך לנמל אום קאסר, במפרץ, כבר שימש בשבת להטענת המכלית העיראקית הראשונה שנכנסה לנתיב המים למן 1980, שעות ספורות בלבד לאחר שהפסקת־האש נכנסה לתוקפה.

מקור בכיר בתעשיית הנפט מסר: "עיראק הניחה צינור נפט לאום קאסר ב־1985, בתקווה להתחיל ביצוא נפט מהמפרץ, אך או כבשה איראן את חצי־האי פאו ובכך סוכלה התכנית".

עיראק מסרה, כי שיגרה בשבת 18,000 טונות של נפט גולמי במכליות "עין זאלה" לבית־זיקוק של עדן, בדרום־תימן, אולם מקורות ספנות מסרו, כי אין יודעים היכן נמצאת המכלית כעת.

לאחר ששני המסופים של עיראק במפרץ הושמדו על־ידי איראן בראשית שנות המלחמה, באה הודעתה של בגדד, כי חידשה את יצוא הנפט דרך המפרץ, כהפתעה למומחים. עיראק לא היתה מסוגלת לייצא נפט גולמי דרך המפרץ מאז פרצה המלחמה, ונאלצה להיעזר בצינורות־נפט דרך סעודיה ותורקיה ובמשאיות דרך ירדן וטורקיה, כדי להמשיך ביצוא הנפט, כדי לממן את המלחמה.

מרכז עמון נמסר, כי חלפני ירדן מסתערים על דינארים עיראקיים, בהתאם משוכנעים שערכם יעלה תלולות, הודות לשגשוג כלכלי צפוי בעקבות המלחמה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 19.8.1988

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7037	1.7250	1.7165
דולר אמריקני	1	1.61	1.68	1.6298	1.6502	1.6420
מרק גרמני	1	0.85	0.89	0.8619	0.8726	0.8679
לירה שטרלינג	1	2.72	2.85	2.7707	2.8053	2.7955
פרנק צרפתי	1	0.25	0.26	0.2535	0.2567	0.2557
ין יפני	100	1.20	1.26	1.2229	1.2381	1.2313
גילדן הולנדי	1	0.75	0.79	0.7632	0.7727	0.7686
פרנק שווייצרי	1	1.00	1.05	1.0244	1.0372	1.0309
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2512	0.2543	0.2533
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2357	0.2387	0.2377
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2251	0.2279	0.2267
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3646	0.3692	0.3677
דולר קנדי	1	1.30	1.37	1.3267	1.3432	1.3374
דולר אוסטרלי	1	1.28	1.37	1.3232	1.3397	1.3340
ראנד דרום אפריקני	1	0.40	0.55	0.6642	0.6725	0.6696
פרנק בלגי	10	0.40	0.42	0.4102	0.4153	0.4136
שילינג אוסטרי	10	—	—	—	—	1.2339
לירה איטלקית	1,000	1.14	1.21	1.1632	1.1778	1.1706

18 נפצעו בהתפוצצות מכונית תופת ליד מחסום סורי בביירות

אורי הורביץ, רויטר, סי"צ

ביירות. — 18 אנשים, ביניהם שני חיילים סורים, נפצעו אתמול בבוקר, בהתפוצץ מכונית־תופת בעשרה מטרים ממחסום של צבא סוריה, בביירות המערבית בחזית מסעדה ברובע ראוש, ליד חוף הים.

מעוצמת ההתפוצצות, ניזוקו 15 מכוניות שחנו בקרבת מקום ונופצו שמשות של בניינים באיזור.

בלבנון מורגשת עתה מתיחות רבה, על רקע המריבות בין הסיעות השונות בקשר לבחירת נשיא חדש, שיחליף את אמין ג'ומאייל, שהמנדט שלו יפוג ב־23 בספטמבר. סוריה ממלאה תפקיד מרכזי בפרשה זו.

מייד לאחר ההתפוצצות, חסמו חיילים סוריים, מצוידים בנשק אוטומטי, את הכבישים המובילים לאיזור ומנעו מצלמים וכתבים להגיע אליו. עדי־ראייה אמרו, כי החיילים ירו באוויר כדי להזהיר עוברים ושבים להניעם לפנות את האיזור.

ההתפוצצות נועדה כנראה לפגוע בנוכחות הצבאית הסורית בלבנון, היא הציבה כ־25,000 חיילים. בעוד דמשק ממשיכה לקיים מגעים אינטנסיביים עם נציגים לבנוניים בארה"ב, כדי להבטיח בחירות תקינות.

מנהיג הדרוזים בלבנון, ואליד ג'ומבלאט, טען בראיון שפורסם אתמול, כי עיראק מספקת נשק למיליציה הנוצרית בלבנון, יריבתה העיקרית של סוריה במדינה זו. "יש לנו מידע, לפיו קיים תיאום בין שני הצדדים, ונשק עיראקי זורם אל המיליציה הנוצרית — מסר ג'ומבלאט לעיתון "אל־ואתוה" באבו־דאבי.

מנהיג "אמל", נביה ברי, נפגש אתמול עם הנשיא אסד ודן עימו במצב הפנימי בלבנון, עקב דחיית הבחירות לנשיאות. בתום השיחה הצהיר ברי, שאם הוא צופה בחירות קרובות לנשיאות. הוא האשים את ישראל וארה"ב בהכשלת הניסיון לבחור נשיא.

כל עיתוני דמשק תקפו אתמול בחריפות את ארה"ב וישראל וטענו, שהן פעלו לאי־בחירתו של פרנג'יה לנשיא.

מקורות מדיניים בביירות אמרו אתמול, כי מלחמת האזרחים בלבנון עלולה לפרוץ מחדש, אם לא ייבחר נשיא חדש בחודש הקרוב.

חיילי צבא פולין רוכזו בעיר שבה הושבתו ארבעה מכרות

רויטר, סי"צ

וורשה. — חיילי צבא פולין רוכזו בעיר יאשצ'בייה, בדרום־המדינה, שבה הכריזו כורים על שביתה בארבעה מכרות פחם, בתביעה שהשלטונות יכירו באיגוד המקצועי "סולידריות", כי כורים שובתים וכתבים דיווחו, כי החיילים חזרו לעיר בשבת כאשר 3,000 כורים הכריזו שביתה והשתלטו על המכרה "מאניפסט ליפצובי".

מנהיג פולין, גנראל וויצ'ק יארוזלסקי, דן בתסיסה הגוברת עם ראשי הצבא. הוועדה להגנה לאומית, גוף הרשאי להכריז על מצב־חירום, [illegible] בשבת.

השוטתים מציינים, כי יותר מ־16,000 פועלים הכריזו עד כה על שביתה ב־10 מכרות בדרום ובעיר שצ'צ'ין, בצפון־מערב פולין. כתבים אמרו, כי הבחינו בטור חיילים שהתקדם לעבר יאשצ'בייה ובמטוס של הצבא שחג בשמי העיר.

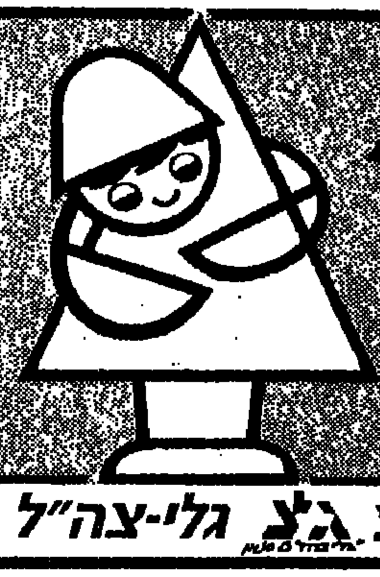
תשובתנו למציתים: הרבה, הרבה עצים!
"מלבישים ירוק"
תרמו ל"מלבישים ירוק" בגלי־צה"ל, יום ג' 23 באוגוסט, כל היום!
עץ תחת עץ - יד להצלת היער
ק.ק.ל. ידיעות אחרונות גלי־צה"ל
קבלת תרומות מחר, יום המבצע, טלפונים: ת"א, 03־296633; ירושלים 02־248111; חיפה 04־675523; באר־שבע 057־30988

על היום 22.8.88

רוצים הכרה, לא נדבות

„מחבלים לא יזיזו אותי מכאן, מחסור בפרנסה — כן" — אומרים במושב אביבים שבגבול הלבנון, לאחר התקרית האחרונה, שאירעה בסמוך לו

יהודה צור

מושב אביבים, השוכן בדיוק ליד כביש המערכת בגבול לבנון, עלה שוב לכותרות בסוף השבוע, כאשר חוליית מחבלים חוסלה כ־600 מ' מגדר המערכת. פצעיהם של תושבי אביבים טרם הגלידו מאז ה־22 במאי 1970, עת אוטובוס שהוביל ילדים ממושב אביבים לבית־הספר האזורי בדובב שבגליל העליון, הותקף בידי בזוקות ממתקן מאולתר על־ידי מחבלים. כזכור, שלוש פצצות פגעו בחלקים שונים של האוטובוס, ונהגו נהרג מיד. האוטובוס הוסיף לנסוע, פגע באבנים־שלט בצד הדרך ונעצר. תשעה ילדים ושלושה מבוגרים, נהרגו, ו־19 תלמידים ומבוגרים נפצעו. רוב הנפגעים היו תושבי אביבים.

היום, כמעט 20 שנה לאחר המקרה — מן ההכשתות הרבות שהרעיפו קברניטי המדינה על ראשם של התושבים, לנחמם על אובדן קרוביהם, נותרה רק אנדרטה קטנה וחשופה במרכז המושב. בתי המושב דומים יותר לבתי הסוכנות המשופצים, מאשר לווילות, שהן מנת־חלקם של רבים ממושבי הגליל.

מושב אביבים מונה 375 נפשות. 60 משפחות בעלות משק רשומות באגודת המושב; אך, למעשה, עשר משפחות עזבו, ארבע מהן בחודש האחרון. לכל משפחה לול מטילות ו־12 דונם מטעים. אולם מכך קשה מאוד להתקיים, בכלל, ובמושב אביבים, בפרט. ב־1963 נוסד המושב על־ידי עולי מרוקו. מתוך 50 המשפחות שנותרו במושב, 40 נושאות את שם־המשפחה — ביטון.

חוב ל,מקורות'

לפני כשבעה חודשים מונה במושב ועד מטעם הסוכנות, לאחר שהוועד הנבחר פוזר. זאת, כדי לנסות לשקם את משקי היישוב. בינתיים דבר לא השתנה. לפני חודש סגרה „מקורות" את ברזי המים, והיא מזרימה רק 20 קוב לכל משק. אם שותים מים, לא משקים את המטעים, ואם משקים את המטעים — חסרים מי־שתייה. הכל בגלל חוב של 200 אלף שקל.

עמרם ביטון (42), אב ל־7 ילדים, איבד בהתקפת המחבלים שני אחים, דוד ובנדרור. היום הוא סבור, שהפסקת המים של „מקורות" היא רק סימן אחר במערכת ההזנחה והשכחה של המדינה, כלפי מושב אביבים: „אני לא רוצה נדבות" — הוא אומר — „יש לי שבעה ילדים. איך אני יכול לקיים אותם עם הכנסה של 15 אלף שקל בשנה, כאשר יש לנו מו־ ויש הכנסות. אני לא חייב בכלל ל'מקורות'. החוב מוטל רק על מחצית המשפחות, אולם 'מקורות' מסרבת להכיר בכך והיא מחייבת את האגודה כולה. אין לזה הצדקה, כי בגלל שלושים משפחות: המחצית השנייה סובלת גם, על לא עוול בכפה".

בכל בית שבו ביקרנו, ביקשנו מים לשתייה, והגישו לנו מים צוננים. באחד מבתי המשפחות ביטון אמר לנו, כי „אתה רואה, למעלה יש לנו מיכל של 500 ליטר, ואצלנו תמיד מלא. גם אם יש עיצומי 'מקורות'.

מטעים יבשים

לפני כחודש, כאשר החלו עיצומי המים, הופסקה ההשקייה ועשרות דונמים של מטעים, בעיקר אפרסקים ואגסים, נותרו יבשים. „כך אנו מאבדים את הפרנסה שלנו. הפרי נושר. אולם, עלי להיות כן ולומר, שממילא לא יכולים למכור, כי אפילו סוחרי תל־אביב מציעים לנו חצי שקל לכל היותר לקילו. במחיר כזה, לא כדאי לשלוח את הפרי, ובוודאי לא לקטוף אותו". — אומר מומו ביטון.

בנוסף לחוב הכללי, לכל משפחה במושב חובות בסכום של כ־100 אלף שקל. בנים חוזרי־צבא משתכרים 500 שקל בקרית־שמונה, כדי לשלם חובות אלה, עם ועדת רכיד או בלעריה." — אומר עמרם ביטון.

הבנים עוזבים

השנה — מספרים תושבי אביבים — לא נהנו הילדים אף מיום אחד של חופשה, כי לא עלה בידי ההורים לשלם 40 אחוז מעלות הטיולים. „המועצה היתה מוכנה לשלם 60 אחוז, אך כיצד להשלים את 40 האחוז הנותרים?" אומר אפי ביטון. באביבים אין מתנ"ס פעיל, אין חוגים, אין תרבות, חסרים מקומות־בילוי. בהיות המושב מרוחק גם מיישוב עירוני, קשה לצפות שהבנים יישארו: „ברגע שאגמור את הצבא, אסתלק מכאן, כמו שעושים רוב הבנים. למרות שאני נחשב יורש־משק, אעזוב הכל, כי לא כדאי לי" — אומר אפי ביטון בן ה־20. ארי ביטון, בן ה־14, אומר, כי „גם אני, כשאסיים את הצבא, אעזוב. אין שום סיכוי שאשאר. אין כאן לא בילוי ולא פרנסה."

הדי ההתפוצצויות של סוף השבוע, שהגיעו ממרחק כמה מאות מטרים ממושב אביבים, נשמעו היטב בבתים. „אני רוצה, שהמדינה תכיר בנו" — אומר עמרם ביטון — „לא רוצה נדבות, אני רוצה פרנסה, לי ולילדי. אני לא מתלונן. מחבלים לא יזיזו אותנו מכאן, עובדה היא, שגם אחרי מקרה האוטובוס איש לא עזב את המקום. אולם, עכשיו עוזבים רבים את המושב, ומתכוונים לעשות זאת בגלל הפרנסה והמדינה. איך יתכן, שנציגי 'מקורות' יגידו בדיון, שרק יד המקרה גרמה לכך, שהמחבלים יעברו ליד אביבים, ולכן אין שום קשר בין זה לבין חוב ל'מקורות'. אני בטוח, שאם אותם פקידים היו גרים כאן, היו מדברים אחרת. אני רוצה, שהמדינה תבין שלמושב השוכן סמוך לגבול, יש להתייחס אחרת מאשר ליישוב במרכז הארץ. מה שלא הצליחו מחבלים לעשות, תצליח המדינה לעשות, ולאט־לאט כולם יעזבו", מסכם עמרם ביטון.

מושב אביבים ● כמו בתי סוכנות משופצים (צילום: בועז לניר)

„רגילות לעונה"

אריה פלגי

עומס החום גובר והולך. החזאים ראו שאין להם כל סיכוי להשתלט עליו וגם המינו, שלא יוכלו לעמוד מול זעם הציבור המטמטם נגרם אחרי כל תחזית, מה עשו? המציאו נוסחה של תחזית המשחררת אותם מאחריות. לפני שמוסרים את מידות החום המגדייקות, מודיעים: „הטמפרטורות יהיו רגילות לעונה".

מאזין יקר, הם פונים אלינו, מה אתה בא בטענות? עכשיו קיץ. אתה נמצא בארץ לוהטת, הגיע הזמן שתתרגל. תסבול בשקט. זה סדר החיים כאן. חם, אפילו חם מאוד, אבל הטמפרטורות הן רגילות לעונה.

ומלבד מזג האוויר, יש כאן עוד חזית לוהטת: השטחים, יהודה, שומרון ועזה, האינתיפאדה. מעיקה, מעצבנת, בלתי־נסבלת גם היא, והממונים עליה אינם מסוגלים להשתלט אפילו עליה. דווקא מנסים. עושים כל שביכולתם וגם מעבר לזה. עד שכשלוי הבטחוניות ההכרחיות. אבל לפי החומר המתפרסם בכלי התקשורת עומס הוויגים, כמו עומס החום, מתחיל להיות קשה מנשוא. יותר ויותר סימנים מעידים, שהאחראים על הפעולות בשטחים נוקטים שיטה דומה לשיטת החזאים. כנראה מתוך תחושה דומה, שקשה להשתלט על השינויים באטמוספירה. מה אתם רוצים, הם משיבים לנו, אנחנו עושים מה שאפשר (גם מה שצריך), עוצרים, מוציאים מחוץ לחוק, מכים, יורים, מטילים עוצר, סגר, מגרשים, הורסים, עוקרים. זאת מלחמה. אלה „עודמות רגילות לעונה".

ההבדל: שם זה בידי שמיים, בשטחים זה בידי אדם. שם זה יעבור לבסוף מעצמו. כאן זה תלוי גם בנו.

נ"מ ראש דסק יום: חנה איש־הורביץ

בדלנות כאסטרטגיה

בקרב חלק מהציבור הערבי רווח החשד, שפרישתו של ח"כ דראושה ממפלגת ה„עבודה" תואמה עמה מראש ■ דראושה, העומד כעת בראש של מד"ע (מפלגה דמוקרטית ערבית) מבקש לזעוק את זעקתו של הקול הערבי

קאסם זייד

ראשי המפלגה הדמוקרטית הערבית (מד"ע) חורשים את הישובים הערביים במאמץ להגיע לקהל יעד גדול, ומנסים להסביר את היתרונות ואת היחוד של מפלגתם, כמפלגה ערבית טהורה. „לא יהיה ביכולתו של אף אחד זולתנו, להבין את סבלנו ותקוותינו. אפילו אחינו היהודים הדמוקרטים לא ירגישו את הסבל והעינוי שלנו. אנו רוצים להגשים את הישות הפלשתינית על־ידי הקמת המדינה הפלשתינית לצד מדינת ישראל," קובעים ראשי המפלגה חד־משמעית.

מהשורה התחתונה בדברי ראשי מד"ע אפשר להבין, שלאור המצב הנוכחי וההתפתחויות המדיניות הצפויות, מחייבת טובת האזרחים הערביים התלכדות סביב המפלגה הדמוקרטית הערבית, כדי להשמיע את זעקתם וציפיותיהם בתוך החברה הישראלית והבינלאומית. לטענתם, מי שמסוגל לעשות זאת הוא רק מי שחי את הענין, מי שחש את הסבל על בשרו.

ככל שיגבר הקול הערבי שיינתן למד"ע, כך תהיה עמדתם של האזרחים הערבים מובנת לזולתם, ותתחזק יכולתם לשכנע את הציבור כולו בצדקת תביעותיהם. כמו כן לדעת ראשי מד"ע ההיסטוריה לא תסלח לערביי ישראל אם לא יתרמו את חלקם בהקלת סבל בני־עמם. שכן, „עלינו להפעיל את מצפוננו ולגלות את יכולתנו בנשיאת האחריות המוטלת עלינו".

ראשי מד"ע, ובראשם מנהיג המפלגה ח"כ עבדל והאב דראושה, הגיע כנראה מתסכיך כשלון השתלבות במפלגת העבודה, הסיק מסקנות כוללניות כלפי כל המפלגות ושם אותן בכפיפה אחת עם מפלגת העבודה. כתוצאה מכך, אימצו אנשי מד"ע לעצמם את הבדלנות כדרך חיים וכאסטרטגיה.

בהופעותיו בכפרים הערביים מגלה ח"כ דראושה, שהוא בא בדברים עם עמיתו מה„מתקדמת", ח"כ מוחמד מיערי, בניסיון להקים יחד מפלגה ערבית גדולה. ח"כ דראושה שמספר לקהל שומעיו שהוא הציג את פירוק השותפות בין התנועה המתקדמת — שהיא הפלג הערבי ברשימה המתקדמת — לבין „אלטרנטיבה," כתנאי לקיום השותפות עם החברים הערביים מהמתקדמת. לדברי דראושה, דחה ח"כ מוחמד מיערי את תביעתו לפרק את השותפות עם „אלטרנטיבה."

„אל־דיאר", בטאונה של מד"ע בשפה הערבית, פירסם בגליונו האחרון בהבלטה יתרה ראיון שקיים „פלשתין אל־ת'ורה", בטאונו של אש"ף, עם יו"ר המפלגה ח"כ דראושה. מקורות מקורבים לח"כ דראושה סיפרו על החלטתו להשתמש בראיון בתעמולת הבחירות שלו. מכאן, שח"כ דראושה החליט להשתמש בשירותי אש"ף, תוך תקווה שתעודת היושר שהעניק לו אש"ף תסייע לו לדבר על ליבו של הבוחר הערבי, ולהעמיד את מד"ע בשורה אחת עם חד"ש והמתקדמת כמפלגה מומלצת על־ידי אש"ף לבוחר הערבי.

לפני קיום ועידת מד"ע הראשונה, לפני חודשיים, טס דראושה לארה"ב שם נפגש עם ראשי הקהילה הערבית, כדי לבקש סיוע כספי ומוראלי למפלגתו. למחרת שובו מארה"ב הוא עשה את דרכו לארץ הנילוס, כדי לבקש תמיכה פומבית במפלגתו. הוא הזמין את ד"ר אוסמה אל־באז יועצו המדיני של הנשיא מובארק, להיות אורח הכבוד בוועידת מד"ע. תקוותיו של ח"כ דראושה נגוזו, והסיוע המיוחל מהקהילה הערבית בארה"ב ומהשלטונות המצריים בושש לבוא.

הציבור הערבי בישראל מסתכל בספק ברחמנות, ספק בהיתול, על מסעותיו ועל נסיונותיו של ח"כ דראושה להשיג תמיכה של גורמי חוץ ערביים. רבים אומרים: „עם כל הכבוד לאש"ף, הרי ידוע לכל, ונסיון העבר גם הוא מלמד, כי הציבור הערבי בישראל, המבוגר דיין, אינו מחכה להנחיות מבחוץ והוא מכלכל את צעדיו בהתאם למצב ולמפה הפוליטית־מפלגתית בארץ."

הדראמטיות בה נהג ח"כ דראושה לאורך כל דרכו הפוליטית ובמיוחד פרישתו ממפלגת העבודה, במחאה על מדיניות היד הקשה של רבין בשטחים, לא סייע לו. התפטרותו ממפלגת העבודה בהפגנת החמישים אלף בנצרת, לא הוסיפה לו כוח. על צעדו הדראמטי זכה להינשא על כתפיים ולשמוע תשואות, אך לא מעבר לזה.

ההתלהבות מהתפטרותו של ח"כ דראושה החלה אט אט לרעוך, עם החלטתו להקים מפלגה ערבית עצמית. במשך מספר חודשים, לא מצא ח"כ דראושה ולו אישיות ערבית אחת ראויה לשמה שתהיה מוכנה ללכת אתו. כשעת השין, מספר ימים לפני שח"כ דראושה קיים את כנסת היסוד של מפלגתו, נאלץ לבוא בדברים עם קבוצת ראשי המועצות הערביים שהתיימרו להקים חזית משותפת עם מפ"ם ור"צ. מחוסר ברירה, הודיע ח"כ דראושה לחברי הקבוצה שהכל פתוח ושאין לו, כחבר כנסת, שום יתרונות עליהם. חברי הקבוצה, שהיו מאוכזבים מתשובתם של ראשי ר"צ, חברו עמו למרכה מזלו, וביחד חיוו את הגרעין למפלגה הערבית. בכך למעשה הצילו את עורו.

עם הזמן, נוכח אילוצים שונים, נטש חלק מחברי הקבוצה את המפלגה הערבית. בינתיים נשאר ח"כ דראושה עם קבוצה קטנה של ראשי מועצות, שמספרם אינו מגיע למספר אצבעות כף יד אחת.

יו"ר הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות, אברהים נימר חוסין, ידידו האישי של ח"כ דראושה, הסתייג בזמנו פומבית מהקמתה של מד"ע. חוסין הסביר, שאין זה לטובת הערבים לתמוך בהקמת מפלגה ערבית בדלנית, ואין הצדקה שהאזרחים הערבים יאכזבו את בני־בריתם בשמאל הישראלי, העומדים לימינם במאבקיהם הצודקים.

בקרב חלק מהציבור הערבי רווח החשד, שפרישתו של ח"כ דראושה תואמה עם מפלגת העבודה. בעלי גריסה זו טוענים, שלנוכח מצבה הקשה של מפלגת העבודה ברחוב הערבי, היא נתנה אור ירוק לח"כ דראושה לפרוש, כדי שיוכל לספוג את הזעם של הציבור הערבי נגד מפלגת העבודה, ולשוב אחרי הבחירות ולהקים עמה קואליציה.

רוב הציבור הערבי, המאמץ לעצמו את הגירסה הידועה של יו"ר ועד ראשי המועצות הערביות הקובעת, שהישועה לציבור הערבי לא תבוא מהקמת עוד מפלגה ערבית קטנה וגם בדלנית — גם מאמין כנראה, שהבעיות הבוערות שלו, לרבות הבעיה הפלשתינית, מחייבות שיתוף פעולה הדוק עם מפלגות השמאל הקיימות. הציבור הערבי ממאן כנראה להפוך בעיותיו הלוחצות לשפן ניסיונות.

קיצורו של דבר, יהיו סיכוייה של מד"ע אשר יהיו, ספק אם עד לבחירות היא תהפוך למפלגת המונים.

קיצוניות מעונבת

„אנחנו לא בעד טרנספר", אומר פרופ' יובל נאמן, אך אין לטעות: תוכן דבריו של האיש השקול והענייני הוא ימין קיצוני נטו, ואולי שלוותו המכובדת מסוכנת יותר

יורם בר

מי שימין קיצוני מעורר בו אסוציאציות של טירוף כהניסטי, ברוטאליות נוסח אריק שרון, רגשנות בלתי מרוסנת בסגנון גאולה כהן, או רעיונות מפחידים במוזרותם של כהן־אבידוב, לא יצליח לקטלג בין כל אלה את פרופסור יובל נאמן השקול, העינייני השקט והשליו. אך אין לטעות. תוכן דבריו של פרופסור נאמן הוא ימין קיצוני נטו.

יהיה מי שיראה במעטה המכובד, שניתן לרעיונות הימין הקיצוני, כשהם יוצאים מפיו של נאמן, סכנה גדולה יותר מהתלהמותם של כהנא, כהן, או שרון. ייתכן שבקהל מסוים, לא זה של הכיכרות והשווקים, דווקא יובל נאמן יוכל לפלס דרך לרעיונותיהם של מהססים ולהחדיר בהם את רעיונותיו על סיפוח כל השטחים שנכבשו ב־1967, פתרון בעיית הפליטים בתחומי ארצות־ערב כתנאי להסדר, והצפת השטחים בהתנחלויות ומתנחלים גם בלב אוכלוסיה ערבית צפופה.

בכל מקרה, כל מי שיש בו שמץ של עניין בזירה הפוליטית הישראלית, מן הראוי שיכיר את האיש, את סגנונו ואת תוכן דבריו. הסיבה העיקרית לכך היא, שהחברה הישראלית מצויה זה כשני עשורים בתהליך מתמיד ואיטי של הליכה ימינה. תוך כדי כך, הימין שמימין לליכוד, גדל והולך בהתמדה וחלקו במערכת הפוליטית הישראלית גובר והולך.

יובל נאמן צופה במתרחש בזירה המדינית בשלווה. לגביו אין הפתעה באינתיפאדה, או בצעדי חוסיין. „אנחנו, ואולי גם מפ"ם ו„ר"צ" מן הצד השני — איננו צריכים לשנות את מצעינו לאור המתרחש. אנחנו מעולם לא בנינו את תקוותינו, לא על חוסיין ולא על הפלשתינים. תפיסתנו היא, שהציונות נאבקת עם הערבים על הארץ. זוהי מערכה שנמשכת לפחות מאז 1920 ברציפות". נאמן, לכן, אינו מתרגש מן האינתיפאדה. מבחינתו, אין היא שונה ממאורעות 36־39', פרט למספר הנפגעים היהודים, שכעת הוא קטן מאוד. בעיקרון, לפי נאמן, זהו בדיוק אותו מאבק.

ב„תחיה" קיבלו את דברי חוסיין בשמחה. לפי תפיסתם, חוסיין נתן לישראל אפשרות יוצאת מן הכלל, שעוד קיימת לזמן קצר לדעתם, להחיל את החוק הישראלי על השטחים, במינימום של משברים בינלאומיים. בעיני נאמן, המצב כיום מגוחך: צה"ל כופה בשטחים את החוק הירדני, אותו חוק שהמלך חוסיין הסיר את הכרתו במעמדו על השטחים. נאמן סבור, שגם מי שאינו מקבל את עמדות „התחיה", צריך היה במצב זה להסכים להחלת החוק הישראלי בשטחים, ולו גם זמנית. לדבריו, גם גורמים מחו"ל שעימם שוחח, לא ראו סיבה לסרב למהלך שכזה. בעיניו: זהו המהלך הטבעי ביותר באין חוק פלשתיני.

נאמן אינו מתרגש מן הסירוב לקבל את הצעותיו. כחתול האורב בסבלנות ליד מאורת העכבר, יודע נאמן שיום אחד יוכל לשלח ציפורניו בטרפו: „כשתקום ממשלה לאומית, אנחנו נהיה פרטנרים רציניים בתוכה. או־אז נתנה את השתתפותנו בה בהליכה לכיוון הזה". נאמן מנסח דבריו בזהירות. הוא לא מתנה „סיפוח עכשיו" כתנאי להצטרפות למה שהוא מכנה „ממשלה לאומית". הליכה בכיוון הוא ניסוח המותיר לו מרחב מספיק לתימרון. „יכול להיות שנשכנע ללכת בשלבים", מגלה נאמן.

באשר להצעת אריק שרון להחיל את החוק הישראלי בשטחי תוכנית אלון, אומר נאמן, שזהו רעיון ישן של „התחיה", שאותו העלו בעבר לפחות עשרים פעם. „היום הוא מיושן", אומר נאמן, „עכשיו כשחוסיין מוותר על הכל, אנחנו דורשים החלת ריבונות על הכל. שמיר רוצה, ויכול היה להגיד שזה זמני".

ב„תחיה" מביטים לעבר הבחירות הקרובות באופטימיות. הם התחילו עם שני ח"כים לפני הבחירות ב־81'. ב־81' זכו ב־3 מנדטים וב־84' — ב־5. לפי קצב גידול זה ולפי הסקרים, הם צופים ל־8־7 מנדטים בבחירות הקרובות. נאמן מעריך, שיש פוטנציאל ליותר מנדטים, ל„תחיה" בעיה המשותפת, לדעתו, גם למפ"ם ול„ר"צ": לשכנע את הבוחר הקרוב אליהם אידיאולוגית, שאין הוא מבזבז את קולו עבור מפלגה קטנה, אלא שהמשקל של הקול הוא נטו ולכן המשקל של כל קול יותר גדול. על־פי סקר שערכה „התחיה" לאחרונה, 70% ממצביעי הליכוד הצביעו על „התחיה" כעדיפות שנייה שלהם. גם 10% ממצביעי המערך הצביעו על „התחיה" בעדיפות שנייה. במפד"ל — 30%, וב„צומת" — 100%. המאמץ בבחירות הקרובות יהיה להפוך, אצל אלה, את „התחיה" לעדיפות ראשונה.

בתשובה לטענה, שכיום יש בשטחים 50,000 מ"ר של בנייה בלתי מאוכלסת, אמר נאמן, שאין זה מפליא. פרס רואה בהקפאה ההתנחלויות אחד מהישגיו. הפסקת ההתנחלויות משמשת מסר כפול, לפי נאמן: לערבים — שישראל חושבת לצאת מהשטחים, והתוצאה — אינתיפאדה. ליהודים — שלא כדאי להתיישב בשטחים, כי עתידם לא ברור.

כאשר נאמן נשאל, מדוע הימין הקיצוני הולך בשלושה ראשים לבחירות — „תחיה", „צומת" ו„מולדת" של גאנדי, משיב נאמן, כי לו־עצמו אין זה ברור. אך כשהוא נשאל על ההבדלים בין שלוש התנועות, למרות הכל, נמצאים הבדלים אחרים. ההבדל בין „התחיה" ל„צומת", לפי נאמן, במנהיגות של רפול, ובכך שיש לו וליעקב טוביה מחמדיה נטיה אנטי־דתית, שלא השתלבה עם החלק הדתי שב„תחיה". כמו כן, לפי נאמן, יש ל„צומת" יעדים חברתיים שאינם קשורים למאבק על ארץ־ישראל, ואשר משקלם שווה־ערך למאבק זה. למשל, שינוי שיטת הבחירות. למשל, תביעתו של רפול לצמצם הממשלה ל־12 שרים; תביעה שהוכנסה למצע „התחיה" וכעת עם עזיבתו, יוצא הסעיף מן המצע.

באשר לגאנדי ולרעיון הטרנספר, אומר נאמן: „אם הוא רוצה להדגיש את הטרנספר, בבקשה. אנחנו לא בעד טרנספר". נאמן אינו מבין את המושג „טרנספר־מרצון". הוא חושב, שגם גאנדי אינו מאמין, שהערבים יתפנו מהשטחים מרצון, והוא מתכוון לטרנספר, שיתבצע בהסכמה עם המדינה הערבית, שתקלוט את הערבים שיועברו אליה.

אך למעשה, נאמן אינו מסתייג מרעיון הטרנספר. לצורך זה הוא נאחז באילנות זרים: „לפני חודשים ספורים נחתם הסכם בין הקנצלר קוהל לצ'אושסקו, בדבר העברת 200,000 אזרחים רומנים ממוצא גרמני לגרמניה, 600 שנה אחרי שהיגרו לרומניה". אך נאמן מסביר: „אנחנו כמפלגה פוליטית, לא רואים כרגע כאפשרית לתלות את יהבנו בפתרון כזה. אבל אם שואלים אותי קונקרטית, אין לי תשובה קלה. תשובות קלות יש לשמאל ולכהנא". וכך, בהשוואה אחת, הופכת „התחיה" למתונה יחסית.

כפרופסור לפיסיקה, נאמן וודאי מכיר בערכה הרב של תורת היחסות. נאמן חושב, שאולי גאנדי לא יגיד זאת כך, אך לדעתו מדובר בפתרון מסובך. פתרון, שבמרכזו התנייה של ישראל לכל הסדר מדיני בפתרון בעיית הפליטים הערבים שבשטחים, מחוץ לשטחים ומחוץ לישראל.

לפני שנתיים — אומר נאמן — בוועידת „התחיה", גרמה לו העיתונות עוול. נטען, שהוא תומך בגירושם של 500,000 פליטים ערבים מן השטחים. „אני לא דרשתי לגרש", מסביר נאמן. „הקראתי את מה שאמר אחד מסגניו של ג'ורג' שולץ, אדוארד דרווינסקי. במסיבת עיתונאים בוושינגטון אמר דרווינסקי, שמדינות ערב יצטרכו לקלוט את הפליטים. אחר־כך טענו, שקראתי לגרש פליטים". מדוע הביא דווקא ציטוט זה, ומה דעתו עליו — נאמן אינו מבהיר.

בסיום הפגישה נזכר נאמן בערב שנערך לכבוד שמעון אבידן ב„צוותא". „אני ומשה שמיר היינו שם אולי היחידים עם דעה שונה מכל השאר. פוליטית, הייתי במיעוט. אך כל הדוברים לא הזכירו, שבתש"ח גירשנו את כל הערבים מיפו דרומה. כיום הם בעזה". נאמן מסביר שבכינוס באלג'יר, הערבים למעשה תבעו החזרת הפליטים הללו לזרנוגה וקוביבה. האופציה שנאמן מדבר עליה היא, שמדינות ערב תסכמנה לקלוט אותם פליטים, אחרת — אין הסדר. הוא משוכנע, שגם מבחינה הומאנית וגם כלכלית, אין פתרון מלבד הוצאת הפליטים לארצות־ערב. וזהו, אולי, הסיבה שנאמן כלל לא העלה במהלך כל הפגישה כולה את השאלה הדמוגרפית. היא כבר תיפתר.

פרופ' יובל נאמן ● הבדלים אחדים (צילום: אנדרה ברוטמן)

לא עוצרת בצומת

רעיון הטרנספר הוא ההצדקה לקיומה של „מולדת"

במפלגת „מולדת", שבראשה עומד אלוף במילואים רחבעם זאבי (גנדי) אומרים שהאהדה לה הם זוכים בציבור גדולה. „אפילו בקיבוצי „השומר הצעיר" ישנם חברים, שפנו אלינו בהזדהות. על־פי משאלים שנעשו, יש בציבור היהודי תמיכה של למעלה מ־40% ברעיון הטרנספר". את תשובת המנדטים הסופית ידעו גם הם, כמו כולם, בשני בנובמבר.

ברעיון הטרנספר מוצאת „מולדת" את ההצדקה לקיומה, לצד שותפים אחרים — „תחיה", „צומת" ואולי „כך". „תנועת מולדת", אומר מקור ממוכירות המפלגה (השם שמור במערכת) „אומרת בגלוי ובצורה ברורה דברים, שתנועות אחרות, „תחיה" ו„צומת", אינן אומרות. אם אחת מהן היתה אומרת באומץ ובכנות את האמת שלנו — היינו מצטרפים אליה, או תומכים בה, ותוסכים מעצמנו את הטירחה של הקמת מסגרת חדשה. אנחנו רואים בטרנספר של ערביי יש"ע את הפתרון לבעיה הדמוגרפית ולבעיית השטחים (עומק אסטרטגי שיושג על־ידי סיפוח יו"ש לישראל)".

מה הוא המסר הייחודי ל„מולדת"?

— „הדגש הוא על כך, שלמען השלום חייבת לבוא היפרדות בין שני העמים: היהודים בארץ־ישראל, הערבים — בארצות ערב. הדבר יושג כחילופי־אוכלוסין (טרנספר־בהסכמה). ישראל קלטה כבר את מרבית היהודים מארצות ואיסלאם, עכשיו תורן של ארצות־ערב לקלוט את ערביי יש"ע. הדבר יושג כתנאי וכתביעה בכל משא־ומתן לשלום".

לגבי ההתפתחויות האחרונות, הצהרות חוסין ואבו־איאד, אומרת „מולדת", כי „האופציה הירדנית לא היתה קיימת מעולם. מי שהשתעשע בה קיבל כעת תשובה ברורה מהמלך: הוא לא רוצה בעור פלשתינים, ובוודאי לא אחרי שקיבלו שיעורים בדמוקרטיה מן הישראלים, ושיעורים בהתקוממות־אש"ף. הצהרת אבו־איאד היא תרגיל של אש"ף, שבא להכניס מחלוקת ומבוכה אצל הישראלים. המסמך הברור ביותר של אש"ף הוא „האמנה הפלשתינית", המדברת על השמדת ישראל."

אלישבע איילון

שלפוחית באוויר

כך מגיב רפול לצעדו של חוסיין. לדבריו, „אף מנהיג ערבי לא צריך שלום" ■ ראיון עם העומד בראש „צומת"

אלישבע איילון

רפול, העומד בראש רשימת צומת, כלל לא הופתע מצעדו של חוסיין. „זאת היתה שלפוחית באוויר", הוא אומר ומוסיף, „חוסיין שייך לעולם הערבי, לא לפרס ולא לשמיר. האופציה היא צעד לקראת חזית מזרחית, אף מנהיג ערבי לא יעשה את זה על דעת עצמו ויישאר בחיים. האמירות האלה של „חוסיין מעוניין בשלום", „צריך שלום", זה קשקוש. אף מנהיג ערבי לא צריך שלום".

— מהי ההצדקה לקיומה של צומת לצד התחיה, מולדת ואולי כך?

„בארץ אין הצדקה, אלא לשני גושים עקרוניים. אבל בשיטת הבחירות הקיימת זה מתאפשר, כמו שזה מתאפשר למפ"ם ורצ, כולם אותו דבר".

„צומת היא מפלגה ציונית אידיאליסטית שמחדשת את הציונות, לא ממציאה אותה. בנושאי פנים, חינוך, חברה, כלכלה לאומית, אנו נבדלים. רק צומת ורצ תומכות בשינוי שיטת הבחירות".

— מה המסר הייחודי של צומת?

„על ארץ ישראל אין ויכוח. החינוך אצלנו הוא הראשון בסדר עדיפויות לפעילות כממשלה. חוץ מזה אנו חושבים שהמשק הלאומי חייב להשתחרר מהמעורבות המפלגתית. אם חלוקת המשאבים של התקציב הלאומי לא תשתנה, המשק שלנו יהיה עלוב ומפגר, כזה שלא יוכל להתחרות וימשיך להתמוטט. אם יהיה בידינו כוח, כשנה זאת."

— בכמה מנדטים תקבלו לדעתך?

„אני יודע מאפס ועד מאה ועשרים. הסקרים הם לא אומרים שום דבר. מי שמתייחס אליהם ברצינות חי באופוריה. כבר שמעתי ממקור מוסמך על יום חם שבו ישבו סוקרים בביתם ומילאו את הטפסים.

רפול ● „אם יהיה בידינו כוח"

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

רשות הקורא

אין יהודים חילוניים

מיודעינו, פרופ' דן מלר ורן כספי, המדברים וחותמים בשם "האגודה ליהדות הומניסטית חילונית", שוב חיטטו וחיטטו ממש מתחת לאדמה, ומצאו עוד "משהו" לניגוח הדת היהודית. הפעם במדור "רשות הקורא" ב"על המשמר" ב־4.8.88 הם עלו על, תאמינו או לא, אבא אבן בעצמו, והמטירו עליו אש וגופרית על "שהעז", לא פחות ולא יותר, לקבוע, שומו שמיים, ש"היהדות היא הומניסטית" וכי אין יהדות חילונית.

אין דעתם סובלת דעות של אחרים ועצם העובדה שאבא אבן, שאינו נחשד על קיצוניות דתית, יאמר אחרת ממה שנקבע באגודה המפורסמת של הפרופסור הנכבד ושותפיו, מבלבלת את דעתם והם מלאים טענות כרימון על היהדות וכל מה שקשור בתורת החיים אשר אבינו שבשמים נתן לנו מקומם אותם ומעורר את שנאתם. עם כל מה שלמדו אצל הגויים, אינם יודעים מה שכל אחד ואחד יודע, שיש אלוקים בעולם והוא ה' אלוקי ישראל, שכל מה שנאמר בתורתו הקדושה מתקיים ממש לעינינו.

לא מפיהם של הפרופסור הזה ושות' אנו חיים, וברור כשמש שאין יהודים חילוניים. כולם דתיים ומאמינים באל חי וקיים ואוהבים אותו.

ראובן בריטוב
ירושלים

סימפטום הסתדרותי

ב־18.8.88 סרתי בשעות הבוקר אל מפעל "תדיראן" שבאיזור התעשיה בחולון, לצורך קניית רצועה לפטיפון. לתדהמתי הרבה, המוכר לא ידע להסביר לי כיצד עלי להרכיב את הרצועה על המכשיר שברשותי. לאחר התרוצצות קטנה הופניתי אל מעבדת האלקטרוניקה שבמקום, ושם אמר לי אחד העובדים באלה המלים: "אין כאן איש שירצה להסביר לך כיצד להרכיב את הרצועה".

האם כך אמורה חברה ציבורית לשרת את לקוחותיה, או שמא זהו סימפטום נוסף למה שמתרחש בימים אלה במפעלים השייכים לקונצרן "כור" ההסתדרותי?

אהוד שפיגל, רמת־גן

תהליכים מהירים

מי שיפנה מבטו לעבר ההיסטוריה, ילמד שהעם המצרי מעולם לא הוגלה מארצו, לעומת היהודים, שהוגלו פעמיים מארצם. מדוע כך קרה? המצרים ידעו שפה משותפת עם כל כובש שהשתלט על ארצם, עד לכיבוש הבריטי בימינו. הם הבינו, שלכל כובש יבוא הקץ, בשל תמורות פוליטיות ומדיניות הצפות עם הזמן. לכן מעולם לא רצו לדחוק את הקץ כדי לסכן את ישיבתם בארצם על־ידי עימות פיסי עם האויב. לא כן היהודים — מעולם לא הראו גמישות בהתנהגותם עם הפולשים, ותמיד הקיצונים שבעם השתלטו על המדינה, דחקו את הקץ והוגלו מארצם.

כיום אנו שוב במולדתנו, אולם לא למדנו משגיאות העבר, ושוב משתלטים על העם הקיצונים שבפוליטיקה. התהליכים החברתיים והמדיניים כיום יותר מהירים מאשר בימי קדם. אם המדינה לא תדע לנהל מדיניות גמישה, נוכח האירועים באזורנו, קשה לנבא מה יקרה.

עם הודעתו של מלך ירדן על ניתוקו מהשטחים נסתם הגולל על האופציה הירדנית. כיום אין שום פתרון מעשי אלא לשבת עם נציגי העם הפלשתיני, לדיון על הסדר סופי בעניין השטחים. עלינו, כמחזיקי השטחים, להניח להם לבחור את נציגיהם לפי שיקוליהם. לאחר שתקום נציגות חוקית, נמסור להם את השטחים לאור האינטרסים הבטחוניים של ישראל, ונסמן את הגבולות לצמיתות. למדינה ישראל יש די שטחים כדי שיעלו רבבות יהודים. הנגב, 60% של הארץ, עדיין שומם, כמו הערבה ובקעת הירדן. העיקר שהיהודים ירצו לבוא. הפיתרון של הבעיה הכאובה הזאת הוא בידי ישראל ולא אצל אחרים.

חיים חצורי, איילת השחר

על המסרים המהותיים

אברהם שרון מרשפים מציע במכתבו ב"רשות הקורא" ב־15.8.88 "להיתרכז על הטוב שבה, במפ"ם, ולא על הרע שבזולת". הוא מציע להימנע מלמתוח ביקורת על מפלגת העבודה ומשתמש במונח "לשווק" אשר כולל בתוכו, לדעתי תפיסה מזולזלת בבוחר.

בניגוד לו, אני רוצה להדגיש קו הסברה המכוון למחנה של תנועת העבודה, קו אשר יצביע על הסיבות לירידתה, טשטוש ההבדלים, בינה לבין הליכוד, נטישת ערכים, פוזילה לכל הכיוונים העדפת בני ברית מהימין מתוך חישובים רגעיים ועוד. צריך לומר בבירור, שהמשך התמיכה במפלגת העבודה לא יביא את החלפת שלטון הליכוד אלא חיזוק הימין הקיצוני וירידתה הסופית אולי, של תנועת העבודה.

רק על־ידי חיזוק השמאל אפשר יהיה לעצור את ההידרדרות ולבנות מחדש את תנועת העבודה אשר תנהיג שוב על־פי ערכיה.

הברית בינינו למפלגת העבודה תתחדש ותהיה משמעותית רק עם מפ"ם חזקה והיעלמות האופורטוניזם התועלתי של מפלגת העבודה.

אברי בני,
גבעת עוז

חלק בלתי נפרד מהשמאל

"מפ"ם נמצאת היום בבדידות פוליטית" — קובע מרדכי אוח־יקר ("דבר", 11.8.88), משום שעזבה את המערך עם הקמת ממשלת האחדות הלאומית ב־1984. אולם דווקא היום, יותר מאי־פעם, ניתן לומר בצורה חד־משמעית כי פרישת מפ"ם מהמערך היתה מוצדקת. ב"דבר" מאותו יום קובע חה"כ שבח וייס, כי "מפלגת העבודה לא רוותה נחת בממשלת האחדות הלאומית"... (בלשון המעטה, כמובן).

צחוק הגורל הוא, אך אותה תחזית שחורה שניבאה מפ"ם בכל הנוגע לעתיד ממשלת האחדות אכן התאמתה וזאת לא שמחה לאיד, אלא אמת לאמיתה.

אנו נמצאים בתקופה הרת גורל לכולנו. והנה, דווקא בימים קשים אלה, כאשר יש צורך חיוני ביותר בהכרעות פוליטיות אמיצות, אנו עדים לממשלה מסוכסכת עם עצמה, חסרת אונים, משותקת ומנוטרלת. נשאלת השאלה, מדוע על מפ"ם לשבת במושב לצים זה?

אם אכן צודק מרדכי אוח־יקר בדבריו, לגבי בדידותה הפוליטית של מפ"ם, הרי שזה לא כיוון שנטשה את המערך, אלא להיפך — משום ששהתה 16 שנה במערך ומאז 1965 ועד היום לא התמודדה עם קולו של הבוחר הישראלי. בעשותה כן, נטמעה ללא הכר במערך ונשכחה מלב הציבור. כך, למעשה, איבדה את ייחודה כמפלגה ציונית־סוציאליסטית.

מפ"ם, קטנה ככל שתהיה, הינה חלק בלתי נפרד ממחנה השמאל בארץ, שהוא אולי קטן יחסית, אך חיוני למפלגת העבודה כנגד הימין, השועט קדימה ומאיים להדוס את המעט שעוד נותר.

ספקטור דורון, מרחביה

מהמשרד ומהקתדרה

לא אהבתי את הגישה השיווקית־ניהולית של מוסף "על המשמר" לתעשייה הקיבוצית. זה זמן אני מרגיש כי נותנים יותר מדי משקל לתפישות של יועצים, שמקורם במשרד ובקתדרה, במקום לאנשים שגדלו בייצור ובמפעל. עד כדי כך הגיעו הדברים, שאפילו את נביא הייצור האיכותי, איאקוקה, ניסיתם לרתום למרכבה הניהולית שיווקית.

והנה, ביום בו התפרסם הראיון הפיקטיבי עם איאקוקה במוסף "על המשמר" הגיע לידי עיתון המנהלים האמריקני "פורצ'ן", ובו ראיון אמיתי עם איאקוקה. ובמה פותח האיש "שגדל מן השיווק", כדברי "על המשמר"? הבעיה שאני מודאג בגללה היא, שקשה להשיג את האנשים הטובים ביותר לתעשייה, אומר איאקוקה. "כשהם כבר באים, הם רוצים לעסוק בפיננסים ובספירת קטניות או לנהל פרוייקטים. אף אחד לא רוצה להכנס לליבו של העניין — הנדסה וייצור. זו עבודה דביקה וקשה. אתה חי או מת לפי מה שאתה עושה על רצפת המפעל, ואת זה לא מלמדים בבתי הספר למינהל עסקים".

כבר מזמן גיליתי כי הקפיטליסטים האמריקניים מאמינים יותר מאיתנו בעבודה, בייצור, באהבת הדברים שעושים, באנשים שעוסקים בייצור.

עופר הרצוג, מעברות

סיפורי ניצולים

הוצאת "טרקלין" מתחילה בהוצאה לאור של סדרת חוברות הנצחה הכוללת ברובה זכרונות אישיים של ניצולי השואה, פרטיזנים וחסידי אומות העולם. להערכתנו, זהו הזמן לפנות אל ניצולים, פרטיזנים וחסידי אומות העולם בעלי הסיפורים האישיים על התקופה, למען תיעוד לעתיד.

שרית רום,
"טרקלין־הנצחה", תל־אביב

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים. בשל חוסר מקום, קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

הרפורמה בשוק ההון

האוצר דוחק את חברות הביטוח לקיר

משרד האוצר מאיים להפסיק את הנפקת אגרות החוב המיועדות לכיסוי הפרמיות בביטוחי חיים החל מ־1 בספטמבר 88', אם עד לסוף החודש הזה לא יושלם המו"מ בין האוצר לחברות הביטוח על המבנה הסופי של פוליסות ביטוח חיים משתתפות ברווחים.

הדיונים בנושא זה חודשו בימים האחרונים, לאחר הפסקה קצרה, אולם בחברות הביטוח אומרים שהסיכוי להשלימם עד סוף אוגוסט קלוש ביותר, והחברות ייאלצו לבקש מהאוצר דחייה נוספת בהפעלת התוכניות החדשות.

גורמים בכירים בענף הביטוח ציינו, כי המפקח על שוק ההון והביטוח באוצר, גד ארבל, מגלה נוקשות במו"מ ו"דוחק את החברות לקיר" באמצעות איומים חוזרים ונשנים, כי האוצר יפסיק להנפיק את אגרות החוב המיועדות לביטוחי החיים בתחילת ספטמבר.

פוליסות משתתפות ברווחים

האוצר מנסה לממש את הרפורמה בענף ביטוח החיים זה למעלה משנה, ועל־פי התוכנית המקורית הפוליסות החדשות היו אמורות להיות מוכנות בתחילת 88'. בחברות הביטוח לא היתה מתחילה התלהבות מפוליסות משתתפות ברווחים, אולם האוצר ראה זאת כשלב הכרחי במסגרת התוכנית לצמצם את מעורבותו בשוק ההון, כלומר להפחית בהדרגה את הנפקת אגרות החוב הממשלתיות המיוחדות, המבטיחות תשואה קבועה לחברות הביטוח על כספי הפרמיות המופקדים באוצר.

כזכור, כשלב ביניים במסגרת הרפורמה הזאת הופעלו באפריל השנה פוליסות ביטוח חיים חדשות. חלקן של אגרות החוב המיועדות שמנפיק האוצר פחת ל־50 אחוז מהתמורה הכוללת של הפרמיות, והתשואה על אגרות חוב אלה הופחתה ל־4 אחוזים לשנה. את המחצית הנותרת מתמורות הפרמיות משקיעות חברות הביטוח באגרות־חוב רגילות בשוק החופשי (מדובר בכ־30־25 אחוז מהסכום, המושקע ברובו באגרות־חוב ממשלתיות והחלקן באג"ח קונצרניים), 15 אחוז מושקעים בפקדונות ובהלוואות וכ־8 אחוזים בנדל"ן ומניות. בגלל הפחתת התשואה על אגרות החוב המופקדות באוצר הועלו תעריפי הפוליסות מאפריל השנה בשיעורים שבין 10 ל־18 אחוז. תעריפים אלה אמורים לחול גם על הפוליסות החדשות — "משתתפות ברווחים". נודע, כי מבנה ההשקעות בפוליסות החדשות יהיה דומה לפוליסות הקיימות, אולם החברות יוכלו להמיר את החלק שמושקע באגרות חוב ממשלתיות מיועדות באגרות־חוב רגילות, לפי שיקול דעתן, ובהתאם למדיניות ההשקעה שתיקבע על־ידי ועדת השקעות מיוחדת בכל חברה.

פוליסה משתתפת ברווחים היא מוצר חדש בשוק הביטוח הישראלי. בעולם מדובר בפוליסה המקובלת זה זמן רב, אולם ראשי חברות ביטוח בארץ מטילים ספק בהצלחה של העתקת הרעיון לישראל. הפרמיות לביטוח חיים נקבעות על־ידי האקטוארים בשיטה מורכבת ביותר, המבוססת על שלושה גורמים: תמותה, או סיכון אחר (כמו נכות), ריבית והוצאות. על־פי שני הגורמים הראשונים נקבעת הפרמיה "נטו" ובתוספת ההוצאות מתקבלת הפרמיה "ברוטו". גורם הוראות במוצר החדש רופף יותר מאשר בפוליסות הצמודות שהיו ידועות עד כה ולכן האקטוארים נוטים לגישה שמרנית יותר, כלומר מניחים תמותה גבוהה יותר, בהערכת שיעור הריבית שתושג, וההנחות המקובלות נמוכות בדרך כלל מהתוצאות שהחברה משיגה בפועל. בפוליסות משתתפות ברווחים נהוג שחברת הביטוח מכריזה בסוף כל שנה על שיעור הרווח (הדיווידנד) שיחולק למבוטחים כגון השנה שחלפה. הרווח הזה ניתן לכל מבוטח במזומן, על־ידי הקטנת הפרמיות שלו, או על־ידי רכישת ביטוחים נוספים. בשוק הביטוח העולמי קיים מגוון רחב של השקעות בתחום זה והמבוטח יכול לבחור בין השקעות בתיק שמרני לבין תיקים ספקולטיביים יותר.

החברות יוותרו

במהלך המו"מ הממושך המתנהל בין נציגי האוצר לחברות הביטוח בארץ נאלצו חברות הביטוח לסגת מרוב דרישותיהן. האוצר התנגד לבקשת החברות לאפשר להן להשקיע כספים בפקדונות בנקאיים קצובים. חברות הביטוח גם ביקשו מהאוצר שלא יהיה ניכוי במקור על התשואות שיושגו במהלך השנה, כפי בהסדר שנעשה עם קרנות הנאמנות. אגף הביטוח באוצר הסכים להשוואת התנאים, אבל אגף מס הכנסה התנגד, והחברות נאלצו לוותר. גורמים בכירים בענף אומרים, כי מצב זה יגרום לכך שחברות רווחיות יותר ישלמו יותר מס ויראו רווחים נמוכים יותר מחברות פחות טובות, כך שלמשקיעים תהיה לכאורה סיבה לבחור בפוליסות של חברות נחותות יותר.

נקודת מחלוקת נוספת בין החברות לאוצר היא הצעת האוצר לציין בפוליסות הדרישות שחברה תנהג בהשקעת הכספים לאינטרסים של המבוטחים. גורמים בענף מציינים, כי התחייבות בלשון כזאת עלולה לחשוף את החברות לתביעות רבות מצד מבוטחים. האוצר גם דורש שחברות הביטוח יתחייבו לנהל את ההשקעות בכספי הפוליסות החדשות בנפרד, ויפרטו באילו נסיבות תידרש תוספת לפוליסה. החברות גם יידרשו לדווח כל פעם (במועדים שייקבעו בהסכם) על הרכב ההשקעות. דרישות אלה התקבלו על־ידי החברות, אולם עתה מתנהל משא ומתן על הביטוח על כך שכל התנאים וההתחשבויות של הפוליסה יופיעו בכל פוליסה שתשווק. בחברות אומרים, כי מדובר בפוליסות מורכבות ביותר, הכוללות חישובים מתמטיים מסובכים, וכי כזה יהפוך כל פוליסה ל"ספר". אולם יש להניח, שגם בעניין זה תתקבל דרישת האוצר.

אורי נחשון

מבזקים כלכליים

ירידה תלולה במט"ח

■ ספיגת הממשלה ביולי הסתכמה ב־24 מיליון ש"ח (ספיגה זו כוללת הזרמה בסכום של 262 מיליון ש"ח במלווה קצר מועד). יתרות מטבע החוץ נטו ירדו בחודש יולי ב־177 מיליון דולר והסתכמו בסוף החודש ב־5,022 מיליון דולר. הירידה נובעת מפעילות מיוחדת של מערכת הבנקאות בגין הפרשה לחובות אבודים וכן מצרכי המימון של עודף היבוא.

מיחשוב המספנות

■ חברת דיגיטל זכתה במכרז המיחשוב של מספנות ישראל. ציוד המיחשוב ישמש לעיבוד נתונים ולמערך התיכ"מ. מנהל יחידת המחשב של מספנות ישראל, זאב ברזילי, ציין כי הציוד החדש יסייע למספנות ישראל לייעל את ניהול הייצור והניהול הפיננסי.

הנחה לכוחות הביטחון

■ חברת בארג'ט חתמה עם מועדון השקם על הסכם ראשון בסוגו, בו יודפסו "שוברי זהב" עם ערכים כספיים גבוהים ביותר לרכישת מכוניות בארג'ט מדגמי 87 ו־86, בתנאים מועדפים לחברי המועדון. ההסכם הקיים עם מועדון השקם מעניק הנחות והטבות משמעותיות לאנשי כוחות הביטחון הרוכשים רכב מחברת בארג'ט. נוסף על הנחות אלו תימכר כמות מוגבלת של מכוניות בהנחה נוספת שמעניק "שובר הזהב" של מועדון השקם.

חיסכון בדואר

■ חברת דאטה, המתמחה בדיוור ישיר, פיתחה שיטה המאפשרת לחסוך עד 30% בתעריפי ביול במשלוחי דואר של 5000 מעטפות ויותר. התוכנה שפותחה בחברה משלימה את שירותי הדיוור הישיר ומבוססת על מיון המעטפות המיועדות למשלוח על־פי מיקוד רץ. תוכנה זו מאפשרת לשולח ליהנות מהנחה של רשות הדואר, הניתנת על 5000 דברי דואר ויותר ועוקפת את הצורך במיון נוסף בבית הדואר.

השכלה מקצועית

■ בעת מיפקד האוכלוסין והדיור בשנת 1983 היו, בקרב בני 15 ומעלה באוכלוסייה, 507,000 בעלי השכלה תיכונית־מקצועית (כולל השכלה חקלאית). 13% מהם עדיין למדו בבית־ספר תיכון־מקצועי באותו מועד ויתרת (87%) מסרו בעת המיפקד כי בית ספר תיכון־מקצועי היה ביה"ס האחרון בו למדו בעבר.

60% מבעלי ההשכלה המקצועית הם גברים, ו־46% נשים. מקצועות הלימוד העיקריים של הגברים היו מתכת, מכניקה ומסגרות, (29%), מכונאות (18%) וחשמל ואלקטרוניקה (22%). לעומת זאת, כמחצית הנשים (47%) למדו פקידות, מזכירות והנהלת חשבונות ועוד כרבע למדו תפירה ואופנה.

סינדיקט בינ"ל

■ בנק לאומי שווייץ הוזמן בימים אלה להשתתף, יחד עם בנקים אחרים מן השורה הראשונה באירופה, בסינדיקט למימון פיתוח רשת הרכבות האיטלקית. מדובר באשראי בהיקף 175 מיליון פרנק שווייצי בריבית של 4.875%, לפרעון בשנת 2000 ובערבות ממשלת איטליה. בנק לאומי שווייץ היה שותף גם בעבר בסינדיקטים בינלאומיים, במסגרת הפעילות הבינלאומית של הבנק.

14,500 ק"מ לשנה

■ בשנת 1987 הסתכם סך הקילומטראז' הארצי של כלי הרכב ב־15,353 מיליון ק"מ וזאת עלייה של 6.5 אחוזים לעומת התוצאה לשנת 1986. עלייה זו נבעה ברובה מגידול מצבת כלי הרכב (7.7%). על כך מסר בירושלים, דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. בבחינת הקילומטראז' לפי סוג רכב נמצא, כי רכב נוסעים פרטי נסע בממוצע בשנת 1987 כ־14,500 ק"מ, בדומה לשנת 1986 ו־1985. בבחינת שאר סוגי הרכב נמצא, כי משאיות (בנזין וסולר) נסעו בממוצע כ־32,700 ק"מ בשנה (כ־31,700 בשנת 1981), מוניות כ־79,300 ק"מ בשנת 1986, אוטובוסים כ־69,000 ק"מ (67,800 בשנת 1986); ואופנועים וקטנועים נסעו בממוצע כ־7,900 ק"מ בשנת 1987.

יצוין עוד כי בתנועה בדרכים לא עירוניות נרשמה בשנת 1987 עלייה של כ־10% בקילומטראז' והוא הסתכם ב־7,480 מיליון ק"מ.

תערוכת בנייה

■ תערוכת הבנייה הישראלית והעולמית מונקס (ציוד לשרותים מוניציפליים) תתקיים בין ה־3 ל־8 בספטמבר במרכז הירידים בתל אביב. בתערוכה ישתתפו כ־80 מציגים, על שטח של כ־6000 מ"ר.

בין המוצגים הבולטים ניתן למנות מצלמת טלוויזיה זעירה, מחוברת למוניטור נייד, הניתנת להחדרה לתוך צנרת הביוב, ניקוז ועירונית, ומאפשרת איתור מוקדם של דליפות בצנרת. באמצעות מערכת זאת ניתן גם לאתר את מיקום הסתימה, וגם לגלות בוודאות את סיבתה, דבר המאפשר טיפול מהיר בבעיה וחסכון ניכר במים.

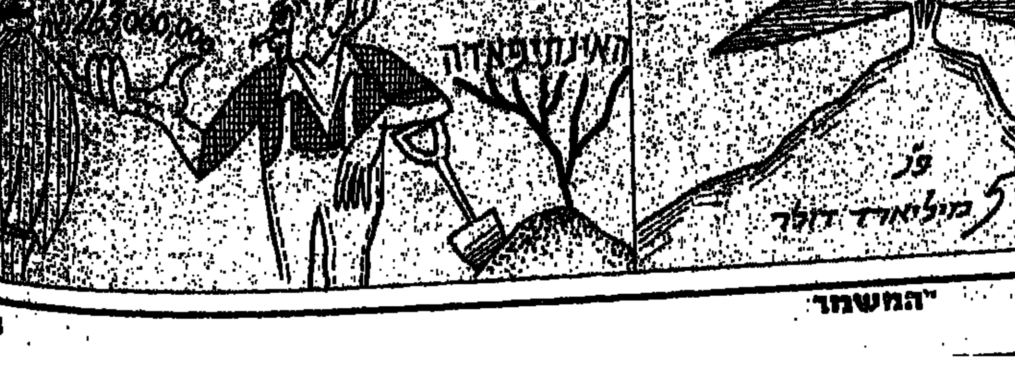

מהלך חדש בחברת העובדים

התוכנית הגאונית

משפט השבוע, החודש ואולי השנה בתחום יחסי העבודה שייך למנכ"ל "כור", בני גאון. בכנס הסברה שנערך ברמת אפעל בשבוע שעבר, להסברת המהלכים החדשים בהסתדרות, בהשתתפות כ־600 נציגים מכל הזרועות, אמר המנכ"ל לגבי תוכניות ההבראה, בעבר, בהווה ובעתיד: "כבשים אינם חוגגים את חג הקורבן". אף כי באולם לא ישבו גאונים, הם הבינו שכבשים אינם אלא העובדים.

באותו כנס היו למנכ"ל "כור" עוד מספר התבטאויות חריפות, אך רק זאת הקפיצה את יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד. הפרדוקס הגדול של אותו כנס, ואולי אף של מערכת ההסברה, הוא שמצד אחד מבקשים להפיח תקווה באמצעות הצעדים הנעשים, ומצד שני מכניסים מונחים מבית המטבחיים.

כנס ההסברה נועד גם להכשיר את אותם פונקציונרים שיסבירו היטב את העתיד להתרחש, אך חלק מקהל היעד הוא אלה שגאון מתכוון לשפד אותם על אש ההפסדים, שהם בוודאי אינם אשמים בהם. למרבה האבסורד, דברי גאון התקבלו במחיאות כפיים סוערות, ולא בצער של חוסר ברירה.

כאמור, מכל הגבורדיה המכובדת שישבה על הבמה, רק הברפלד התקומם. הקהל לא צייץ. אם היו יושבים בקהל ראשי ועדים ועובדים, אולי היו מחזירים לגאון.

גאון הוא מינוי של קיסר. ככלל, שניהם נראו מסתודדים כידידים אינטימיים. מזכיר חברת העובדים דני רווליו ישב על הבמה בנדירות מזהרת. הצלמים חיפשו רק את הגאון ואת הקיסר ועוד איזה מישהו, כדי להשלים את המרחב. פסח נכנס לזה טוב. מכל מקום, הברפלד ענה: "אם הכבשים לא חוגגים, אוי יידעו גם המנהלים שהם לא ישארו על קרני השור", בהתכוונו כנראה למעמדם בגובה הסולם.

גאון פתח את ניתוח הנעשה בכור בקביעה הכללית, כי מערכת יחסי העבודה במשק ההסתדרותי היא אגרסיבית ומנוצלת על־ידי מערכות פוליטיות, כסיעת הליכוד בהסתדרות וראשה, יעקב שמאי. גאון לא האשים ישירות את העובדים ואת וועדי העובדים בגידול הממאיר של האגרסיביות, אך מדבריו ניתן היה להבין למי הוא מתכוון.

בני גאון
הסתודדות עם קיסר

אך זאת היא הכללה מוגזמת. דוגמה לכך מהווים מפעלי חמת חולון, בהם מתכוונים לפטר 140 עובדים, שחלקם צמחו, התבגרו והזדקנו בחצר המפעל. עובדי חמת הולכים על בהונות רגליהם, בניסיון להציל את אשר ניתן להציל. הם מוכנים אף לתוכנית ייעול, שפירושה פיטורין, כך שהם ואגרסיביות, בינתיים, לא הולכים ביחד.

מבצע ברברוסה

הכנס ביום רביעי נועד לפתוח במיתקפת הסברה בכ־20 אלף מפעלים ומקומות עבודה, כאשר המטרה לבוא בדברים עם מרבית ציבור העובדים כדי להסביר לו את העבר ולהצביע על עתיד ורוד יותר. המטרה היא גם להקל על מלאכת החידושים והשינויים, אך גם להציב מחסום למבצע "ברברוסה" של הליכוד, המתכונן למצוץ את דמה של ההסתדרות ושל חברת העובדים עד הקול האחרון לקלפי.

אשר לעצם תוכנית ההסברה, ההסתדרות תציג מערכת ההסברה בראשות יו"ר האגף לתרבות ולחינוך, רן כוהן, שהציב לעצמו מספר נושאים עיקריים: חברת העובדים, מערכת הבריאות, מדיניות מקצועית ותעסוקה וצמיחה. בפרק חברת העובדים נקבע מקום מרכזי לתוכנית הרפורמות של קיסר, שאושרה באחרונה הן במינהלת חברת העובדים והן בוועדה המרכזת. ההסתדרות מתכוננת להחזיר מלחמה שערה ולטפול את מרבית האשמה במתרחש בחברת העובדים על הממשלה ומדיניותה. אולם קיימת גם אחריות פנימית, ובאחד מסעיפי ההסבר נאמר, כי "חלק מהנהלות המפעלים לא השכילו לקרוא את המפה הכלכלית ולא נערכו בהתאם מבעוד מועד, למרות מאמציהם למלא את יעדי חברת העובדים. הנהגת ההסתדרות החליפה את המנהלים האחראים להפסדים והטילה על המנהלים החדשים ליישם רפורמה מקפת".

בפתח דבריו אמר קיסר, כי הכנס הזה איננו כנס בחירות. אם לא היה מזכ"ל היו חבריו לספסל הוועד הפועל מחייכים. משפט המפתח הציורי שלו, בהרצאה על תוכנית הרפורמות, היה: "את העזרה ההדדית יש להכניס לגבולות בטוחים ומוסכמים, כדי שלא תנוצל לרעה. העזרה ההדדית תבוא לידי ביטוי רק כשיש סיכוי להבריא את המפעל שגורם חיצוני אשם בנפילתו". על מפולת אליאנס, ועל סרטי הווידאו שהליכוד הנציח בהם את המאורעות הקשים, אמר קיסר: "זאת הטרגדיה שלנו". גם אם עד ה־1 בנובמבר יחזור המפעל לפעילות, ולו רק במחצית מקווי הייצור שלו, את הכתם האפל הזה אי־אפשר יהיה למחוק כל־כך בקלות, לפחות לא עד יום הבחירות.

היה זה, איפוא, כנס הסברה הסתדרותי־פוליטי, למטרות חוץ ולמטרות פנים, שהיו בו גם איתותים למפלגת העבודה. קיסר אמר בסיכום דבריו, כי אין סיבה שמשק העובדים יקפא על שמריו.

אבשלום קווה

בל"ל

הפסקת אש — לא בתיווך האו"ם

במונחים מלחמתיים, הפסקת האש הזמנית שהושגה בסוף השבוע במאבק האיתנים בין יו"ר דירקטוריון בנק לאומי, ד"ר מאיר חת, לנציג הציבור הסמוך לשולחנו, פרופ' שמעון שטרית, אינה נופלת בחשיבותה מהפסקת האש בין אירן לעיראק. במקרה של בנק לאומי, לא נזקקו הצדדים למעורבות האו"ם, אלא רק לחברה האם, "אוצר התיישבות היהודים". הם הסתפקו בהמלצות הדדיות להשתמש בשירותיו של פסיכיאטר. כלי הנשק הקטלני ביותר שהוליך עד כה המאבק בבנק לאומי אינו כימי, חלילה, אבל אינו מנותק מפסיכולוגיה — מדובר בפוליגרף שגויס לבדוק את מקור ההדלפות מהדירקטוריון.

גורמים המקורבים לפרשה מנסים עתה לשרטט כמה תסריטים אפשריים להמשך הסיפור. לכאורה, כמו בכל דו־קרב, ישנן שתי אפשרויות — ניצחון של חת או ניצחון של שטרית. אבל קיימת גם אפשרות ששניהם ימצאו עצמם בין המפסידים ויפרשו מהדירקטוריון. מהלך כזה, אומרים המקורבים, יביא כמובן לשינוי מהותי בהרכב הדירקטוריון, והמנצח הסמוי שלו יהיה המנכ"ל, צדיק בינו. ואפשרות נוספת — חת ושטרית יישארו במקומם, הדירקטוריון יישאר במקומו והסערה תיעלם לתקופה בלתי מוגדרת.

צפוי דו"ח מיוחד

המפתח להתפתחויות הבאות בפרשת חת־שטרית נתון, בין השאר, בידיו של יו"ר הרשות לניירות־ערך, אריה מינטקביץ, העומד להגיש דו"ח מיוחד בפרשת החוזים האישיים של בכירי בל"ל. דו"ח המפקח על הבנקים בנושא זה התקבל בסיפוק בדירקטוריון הבנק וחת ראה בו ניצחון לעמדתו, בכך שהמפקח לא מצא דופי בפעילות הדירקטוריון הנוכחי. חת חוזר על עמדתו, לפיה עשה כל שניתן כדי למצות את ההליכים המשפטיים בעניין החוזים האישיים ונהג על־פי המלצות משפטיות שקיבל הדירקטוריון. שטרית ממשיך לחשוב אחרת. מעובדה חדשה אחת קשה לחת להתחמק. הדו"ח של עו"ד מיה קידש, שהוזמן על־ידי הדירקטוריון, מאשר כי בכירי הבנק לשעבר, יפת, איינהורן ובוקסבום, לא מסרו ב־1985 נתונים מלאים על עלות החוזים האישיים שנחתמו עם בכירי הבנק, ועו"ד חיים צדוק, שהתבקש להשלים חוות דעת קודמת שלו, אישר כי במקרים מסויימים ישנה עילה להפר את החוזים שנחתמו — הפרה העשויה לעמוד במבחן משפטי. המשך החקירה מותנה בהשלמת הבדיקה על־ידי בנק ישראל והרשות לניירות ערך, ויתכן שלאחריה יתבקשו איינהורן ובוקסבום להשיב על כמה שאלות בעניין הדיווחים המטעים. הדיאלוג עם ארנסט יפת מתנהל, כידוע, בערוצים אחרים.

דילמות קשות, טלטלה חדשה

דו"ח חריף של הרשות לניירות־ערך עלול ליצור טלטלה חדשה בפרשה. אם אכן יימצא כי יש אמת כלשהי בטענות שטרית, שחת נהג שלא כשורה בכך שעיכב את הטיפול והכשיל את הבירור העובדתי והמשפטי בפרשה, ומסר דיווח לקוי לרשויות השונות — תעמוד מועצת "אוצר התיישבות היהודים", החברה־האם של בנק לאומי, בפני לחצים כבדים להחליף את חת. צעד כזה עשוי לגרור החלפה של מרבית חברי הדירקטוריון, ומקורבים במערכת אומרים כי לא חסרים מועמדים הרואים עצמם מתאימים להיכנס לדירקטוריון הבנק. התור, לדבריהם, לא יהיה קצר. הדו"חות עמומים יותר מהרשות לניירות־ערך ובנק ישראל עשויים להותיר את המאבק פתוח.

הצעד שיבוא לאחר השלמת הדו"חות הוא כינוס אסיפת בעלי המניות של בנק לאומי, שנדחתה בגלל מכתבו הראשון של שטרית לרשות לניירות־ערך — מכתב שפוצץ את הפרשה. האסיפה אמורה לאשר את הדו"חות הכספיים של הבנק ל־87 ולאשר בחירת רואי־חשבון, אבל המהלך החשוב ביותר הוא אישור מחודש לבחירת הדירקטוריון, כשיו"ר חת בראשו. יו"ר מועצת "אוצר התיישבות היהודים", דוד שטרן, מסתפק בינתיים בנסיונות להרגיע את הרוחות, אבל יתכן שבקרוב ייאלץ לעמוד בפני דילמות קשות יותר. אם אכן תתקבל המסקנה שחת צריך ללכת, יש סיכוי גדול שהוא יילך עם מרבית חברי הדירקטוריון, כולל פרופ' שטרית.

סימן למתיחות

כלפי חוץ, בינו השתדל להראות ניטראלי במאבק, אבל זה חודשים רבים מטפטפות ידיעות על יחסים מתוחים בינו לבין חת. סימן אחרון למתיחות ניתן היה לראות בהכשלת יוזמתו של חת למנות איש "יחסי־ציבור" מיוחד לדירקטוריון, לצד דובר הבנק, שיסייע בהתמודדות עם הנזקים התקשורתיים של המאבק. בתשבץ המסובך הזה נראה עתידו של בינו הבטוח מכולם, אבל בנק לאומי ירגע בהתפתחות שהוא מספק, וכמו שאומרים שדרני הכדורגל — הכל פתוח.

אורי נחשון

מסמך — מצניחה לצמיחה

תוכנית ההבראה של "כור"

במצבה של כור חלה בשנים 1986־1987 הרעה, שנבעה משתי בעיות עיקריות: תנאים סובבים במציאות הכלכלית הפוליטית והחברתית, ושגיאות בניהול מעשי של החברה. אין שום בעיה בקונספציה של חברה כלכלית במסגרת חברת העובדים, כל עוד היא שומרת על העיקרון שרק חברה בריאה ורווחית מאפשרת השגת מטרות.

בכור יש משבר כספי וניהולי, הנובע מאוריינטציה לא נכונה, שהיתה פיננסית ולא שיווקית. נוצרו בה עיוותים בשטח השכר והביצוע של העזרה ההדדית. ריכוז הניהול וניטרול מנהלים לא איפשר תיפקוד ניהולי נכון ביחידות בשטח. מערכת בקרה לקוייה, שגרמה לחוסר מידע ישים ומנעה תהליך תגובה נכון ומהיר. סלחנות, שגרמה לרמת יעילות נמוכה בתפעול בעבודה ובשימוש בהון. בסופו של דבר, גם מערכת יחסי עבודה פגועה במספר מרכזים.

שינוי חריף במדיניות הממשלתית

תנאי הסביבה של מדיניות ממשלתית, שגרמה לשינוי בהקצאת משאבים והפסקתן של הלוואות פיתוח, בנוסף לעובדת העמדת היציבות הכלכלית בראש סולם עדיפויות, שגרמה להקפאת שער החליפין, ובעקבותיה לפגיעה חמורה בתנאי הסחר עם הגוש הדולרי. השינוי במדיניות רווחיות היצוא ועידוד מעשי של היבוא במיוחד מהגוש הדולרי, הוסיפו לבעיות.

צמצום התקציב הבטחוני בישראל וצמצום הצריכה העולמית בשוק הציוד הצבאי והחרפת המגבלות הפוליטיות פגעו כולם באופן חריף בשוק הבטחוני.

עליית תשומות בערכים דולריים ושיעורי ריבית ריאליים גבוהים מן המקובל בעולם — פגעו אף הם בחריפות, בתחרותיות של הייצור המקומי. בתוספת לכל זה, החמרה כללית של מערכת יחסי העבודה בישראל כולל עויינות בין הנהלה לעובדים.

הביקורת העצמית של "כור"

לא היתה שגיאה בקונספט, אלא בתהליכי הניהול. מצב סביבתי כפי שמתואר מחייב ניהול המביא בחשבון כל זאת. לא היתה מדיניות השקעות הכוללת מערך עדיפויות במסגרת תכנית אסטרטגית כוללת, ולכן בוצעו השקעות ללא תכנית שקולה.

חסר ניהול בעל מיומנות עסקית, עם דגש על אוריינטציה שיווקית תעשייתית. היתה איטיות בתגובות לסובב ואיטיות בתהליך קבלת החלטות.

ננקטה מדיניות כספית לא נכונה, שיצרה נזילות מלאכותית, מדיניות שגרמה להשקעות לא נבונות.

נרכש שקט תעשייתי מלאכותי, במקום לתקוף חזיתית את בעיות יחסי העבודה.

היתה נטייה להאשים גורמי סביבה, במקום לבדוק ביסודיות את הנעשה בפנים.

שוק ההון לא נוצל בתבונה. הורשו כפילויות רבות מדי ותקורה גבוהה מדי.

קטע זה מצביע על השגיאות ואינו מצביע על כל הדברים החיוביים שנעשו, ושגרמו לכך שכור היא חברה עם פוטנציאל, בעלת תשתית ונכסים.

תהליך ההבראה

אומנם בשנת 1987 החל תהליך הבראה, אך היה מאוחר מדי, איטי מדי, לא החלטי במידה מספקת ולא בעל עצמה מספקת. אומנם נסגרו מפעלים, צומצם כוח האדם בקנה־מידה גדול, אך ההוצאות פיצויים כבדות מאוד. לכן הוחל, באמצע 1988, בתהליך ההבראה המחודש, המבוסס על שינוי רדיקלי בכיוונון.

הוגדרו מחדש מטרות "כור":

- להוות זרוע תעשייתית ועסקית של חברת העובדים, המתפקדת כגוף כלכלי רווחי.
- לקיים מערכת בעלת מנהיגות בשטחים בהם היא עוסקת ברמת המוצרים ואיכותם.
- לקיים מערכת שתתפקד לטובת לקוחותיה, עובדיה, בעליה והחברה בה היא חיה.
- לקיום חברה באופי של חברת אחזקות בעלת מגוון רחב של מוצרים ועיסוקים.
- להחזיר לכור את חוסנה הפיננסי על מנת לאפשר צמיחה לכיוון היעדים הלאומיים של ישראל.
- לקיים מערכת בקרה יעילה, שתבטיח רמת ביצועים ושתאפשר מוליכות בשוק המקומי ובשוקי החוץ, בשטחי הפעולה של החברה.
- להרחיב את בסיס ההוני של החברה, על־ידי הבאת שותפים וגיוס הון מן הציבור.
- להבריא את החברה כדי לאפשר לה צמיחה מחודשת להשגת מטרותיה לטווח הארוך.
- לכונן מעורבות עם עובדי החברה, הקהילה, מועצות הפועלים, תוך הרגשת התרומה לחברה למטרות הלאומיות, על בסיס עקרונות הסתדרות העובדים הכללית.

הוגדרה תכנית הבראה כוללת חמש נקודות עיקריות:

- ארגון־מחדש של החברה ושל השליטה והבקרה, תוך דגש על תהליך נכון ומהיר לקבלת החלטות ותוך נחישות ביצוע.
- חיתוך בנכסים ע"י מכירת נכסי דלא ניידי, הפסקת פעילויות, סגירה ומכירה של מפעלים, וביצוע רציונליזציה בשימוש בנכסים, מכירת מניות בשותפויות מתאימות.
- חיתוך בהוצאות, על־ידי צמצום רדיקלי בתקורה, ראשית, במרכז וכן ביחידות.
- מיקוד עסקי מחודש, תוך איתור מוצרים וקווים מפסידים וחסרי סיכוי במערכת הכורית, גיבוש החברה סביב נושאים עסקיים, בעלי יתרון תחרותי, והשקעות בציוד ובפיתוח נושאים בעלי סיכוי עסקי.
- יצירת מחזור ורווחיות על־ידי שיפור השיווק והמכירות, תוך ניצול התשתית הקיימת ופיתוח מוצרים בעלי סיכוי.
- הפעלת הנהלה מצומצמת לניהול יעיל ומגיב מהר על אירועים, כדי להקפיד על ביצוע נכון של תכניות ההבראה.

בתהליך ההבראה יבוצעו:

- צמצום תקורות במרכז ובהנהלות הקבוצות בהיקף של 150 מנהלים וכ־60 מכוניות.
- צמצום נוסף בכוח אדם בהיקף של 3000 איש ב־1988.
- מכירת נכסים, מניות וגיוס שותפים בהיקף של כ־70 מיליון דולר.
- הקטנת רכוש שוטף בהיקף של כ־100 מיליון דולר.
- חיזוק המערכת השיווקית בחו"ל, תוך צמצום סניפי כור סחר מפסידים.
- ארגון החברה בשש קבוצות.
- ביזור סמכויות בשטח הכספי ובשטח כוח אדם, כך שכל גורם יבצע בשטחים אלה מה שהוא יכול להרשות לעצמו.
- הקמת מערך בקרה חדש ושיפור תפעולו ומהירות התגובה שלו.
- שילוב פעילויות וקונסולידציה של אתרי ייצור ושיווק בשטח המזון, האלקטרוניקה, המתכת, הכימיה, הקרמיקה והסחר.

סיכויי ההצלחה

הנהלת כור מאמינה שתצליח, כי התשתית היא בריאה ביסודה ומאפשרת ניצול כלכלי נכון. כור נמצאת בתחומים מגוונים, המבטיחים התפתחות. כושר הייצור גדול בהרבה מן הביצוע ומאפשר הרחבה ללא השקעות מסיביות.

ולבסוף, מנכ"ל כור, בני גאון, בא מחברה שעברה אף היא, תחת ניהולו, תהליך הבראה דומה והיום היא מצליחה.

מכתבים לעורך הכלכלי

המספרים של שריד

בעבר הלא רחוק, כאשר היתה עלייה זעומה בתיירות לישראל (כאשר עורכים השוואות עם עלייה המקבילה במדינות תיירות אחרות), היה שר התיירות המתייר שריד יוצא חדשות לבקרים בהכרזות. הכרזותיו הפכו למשל ושנינה בקרב המבינים בתיירות. מהן הן קבעו — כי "מיליון התיירים שהגיעו אשתקד הכניסו לקופת המדינה מיליארד דולר" או "מליון ורבע מליון התיירים שיגיעו בעונה הבאה יכניסו לקופת המדינה מיליארד ורבע דולרים".

קל היה לראות את חישוביו של מר שריד. האיש, שהצטיין כנראה כחשבון בבית הספר העממי, הכפיל את התיירים הנכנסים בכפולה של אלף (1000) דולר לנכנס ופירסם את התוצאה. העובדה הפשוטה, שה־1000 במקרה זה איננו מציאותי, לא נגעה למר שריד — העיקר שבעיתונים יכתבו מספרי־עתק, שיעידו על הצלחתו בתיירות. למותר לציין, שכל מי שעיניו בראשו יכול להיווכח ללא קושי כי תייר אינו מוציא בימים ספורים בארץ (או בשהייה ממושכת בקיבוץ, כמתנדב), את הסכומים הנכבדים הללו, ויוכיחו כל הניתוחים הסטטיסטיים).

ניתן רק למצוא נחמה תלמאית בכך שהידיעות המתפרסמות באחרונה, בדבר הפסדי־עתק בתיירות אינן עדכניות ביותר. ב"על המשמר" מ־11.8.88 במדור "הכלכלה והאדם", מופיעה רשימתו של עמיתי יוסף שמי, תחת הכותרת "הפסד של חצי מיליארד דולר בעקבות הירידה בתיירות". או ראשית, אם ההכנסות אינן כה גדולות כמוצהר, כמובן שגם לא ההפסדים. שיעור הירידה בתיירות ובהכנסות הוא בשיעורים שבין 9.5 ל־15.7 אחוזים. אפילו נאמין למספרים של מר שריד — ההפסדים קטנים בהרבה. הרי אילו היתה הירידה בהכנסות חצי מיליארד דולר, היתה התיירות חייבת להתגמד בחצי מיליון תיירים לפחות, וזה עדיין לא קורה.

לשירותים ולמחירים המצפים לתייר בעת שהותו בישראל אולי מן הראוי לדאוג, דווקא בימי שפל אלה, שהשירותים והמחירים יתחילו להיות אטרקטיביים יותר, ושהתיאבון הנצחי לגזוז עוד ועוד מעוגת התיירות, בבחינת תרנגולת המטילה ביצי זהב, לא יביא לשחיטתה ללא תקנה של "תרנגולת" זו.

עלי כהן

מלחמת השיער

■ בית־המשפט לערעורים בלונדון, העניק ל"מפרו", יצרני "אפיליידי", צו מניעה כנגד "רמינגטון U.K." האוסר עליה לייבא לבריטניה, להפיץ, למכור ולפרסם את המוצר להסרת שיער מתוצרתה עד אשר יסתיים המשפט המתנהל בין שתי החברות בנושא זה. השופטים קיבלו את הערעור שהגישה חברת "מפרו" והפכו על פיה החלטה קודמת של בית־משפט בריטי לפטנטים. בית־המשפט לערעורים קיבל טענת עורכי־הדין של "מפרו" לפיה המוצר של "רמינגטון" מפר לכאורה את הפטנט המגן על "אפיליידי" של "מפרו".

בכך הצטרף בית־המשפט הבריטי לבתי־משפט בארצות רבות באירופה שפסקו בשבועות האחרונים באופן דומה.

יש לציין, כי צו המניעה הוצא על־אף טענת "רמינגטון", כי המוצר המפר מתוצרתה כבר מצוי בשוק הבריטי.

בית־המשפט לערעורים ציווה על "רמינגטון" לשלם הוצאות בית־המשפט וכן את שכר הטרחה של עורכי־הדין של "מפרו" בכל הקשור לערעור.

העורך הכלכלי: צבי טימור

מופע

זמר עירוני

„התל־אביבים" — לאורך הטיילת, הפקה: עיריית תל־אביב

„התל־אביבים"

יוסי ננונו

„התל־אביבים", חבורת זמר עירונית, לא יודו בזה, אבל מה שהם רוצים להיות זה ה„גבעתרון" של תל־אביב. זה לא חדש, אין חבורת זמר שלא רוצה להיות ה„גבעתרון". 16 איש, בגילאי 20־40, חובבים כולם. רופאה, סטודנט למשפטים, אדריכל, רואה־חשבון, מה שמאחד אותם היא אהבת השירה שגוזלת מהם את מנוחת אחר־הצהריים יש גם כאלה.

אילן גלבוע, המנהל המוסיקלי: „אנחנו מנסים לבנות חבורה שתתאים לתל־אביב. רוב חבורות הזמר שבאות מהמושבים או הקיבוצים שרות רפרטואר של מה שנהוג לכנות שירי א"י. בנינו תוכנית עם שירים פופולאריים יותר, כולל חומר חדש עם אופי תל־אביבי. שירים שמביאים לידי ביטוי את הכרך". בימים האחרונים שודר לרדיו תקליט שדרים חדש של החבורה „טרופאלדרינו על הגשם". מילים: נתן אלתרמן. לחן: ססה ארגוב. עיבוד: אילן גלבוע. ארגוב הלחין את השיר במיוחד לתוכנית הנוכחית מתוך הערכה לחבורה שביצעה בעבר ערב שלם משיריו. עוד בתוכנית קטעים משל נעמי שמר, וילנסקי, דן אלמגור, וגם דני סנדרסון ולהקת כוורת.

גלבוע: „החומר בנוי לקהל הרחב, אנחנו מנסים להגיע לכמה שיותר אנשים, כולל קהל צעיר, זו השליחות שלנו כלהקה עירונית שממומנת מכספי ציבור".

— כמה זמן אתם עובדים על התכנית?

גלבוע: „שנה ומשהו. החברה האלה נהדרים. הם מוכנים לבוא בכל שעה שאני מבקש מהם. הם רציניים. כל המטרה היתה לעבוד איתם כמו מקצוענים לכל דבר, זה לא חלטורה. זה ערב רציני ואני חושב שרואים את זה".

— אגב, הם כולם תל־אביבים?

גלבוע: „לא הסתכלתי להם בתעודות הזהות. תל־אביב זה מטרופולין שמשרת את הערים שמסביב, כך שזה באמת לא משנה".

השירים מוגשים בתוך סיפור מסגרת שכתבו קובי לוריא ואיקה זוהר, שהוא גם בימאי הערב.

זוהר: „אין להקה כזו בארץ. רוב חבורות הזמר עולות על הבמה, מסתדרות בשורה פרונטלי, הלכתי על כיוון פרוע יותר, לא ערב שירה תיאטרלי יותר. הכיוון הוא החתונה של דני סנדרסון שאותו ביימתי כמו הצגה קטנה על הבמה. גם התלבושות, החברה עולים עם תלבושת ספורט אלגנט, צעיר, תל־אביבי זה הכיוון".

התפאורה, טיילת תל־אביבית טיפוסית. הטקסט: שיר אהבה שיכול להעלות סומק אצל התל־אביבים (ובכל זאת אסור לשכוח מי המממן).

זוהר: „התכנית הזו היא רק שלב ראשון, אני מקווה שאם אמשיך לעבוד איתם, הכיוון המטורף יילך ויגבר. כרגע עשינו כמה שינויים כמו שירה של הרכבים מצומצמים ולא כל החבורה כולה. לא כדאי להעמיס על הקהל שהוא בסך־הכל קהל שבא לשמוע שירה ולמחוא כפיים לאט לאט".

התל־אביבים אמורים להסתובב בכל הארץ. תל־אביב היא בסיס, האם ממנה אמורה לצאת הבשורה על הטיילת, הים והלחות, כן הלחות.

היסטוריה

הסימפוניה העשירית של בטהובן?

היש סימפוניה מוכרת יותר מה„תשיעית" של בטהובן? מי אינו מכיר את צלילי המקהלה, השרה את ה„אודה לחופש" בסיומה. בטהובן נפטר אחרי שסיים את כתיבתה, והמספר תשע הפך מושג כמעט מיסטי בין המלחינים, שרבים מהם נפטרו לפני שהספיקו לחבר את ה„עשירית" שלהם. היו שכינו את הסימפוניה העשירית שלהם בכל שם ורק לא סימפוניה, טפו, טפו, נגד עין־הרע.

אבל מזכירו של בטהובן, קארל הולץ, מספר בזכרונותיו, שהמלחין הגאון עסק בחיבור ה„עשירית" שלו בעת שנפטר. והוא מתאר את סדר חלקיה וסולמותיהם. ההיסטוריונים לא שמו לב לדברי המזכיר, עד שבא בּרי קופר, מרצה למוסיקה באוניברסיטת־אברדין (סקוטלנד), ומצא בספריה בברלין כתב־יד של בטהובן, שזוהה כפתיחה, שכתיבתה לא הושלמה. אבל על גבי הניירות גילה גם הערות בכתב־ידו של לודוויג ואן כגון „סוף הפרק הראשון" ו„הסימפוניה החדשה", והקטעים שגילה קופר תאמו בדיוק את תיאוריו של הולץ. אז נתגלו בבון טיוטות נוספות של בטהובן, המשלימות את התווים שבברלין. קופר טרח וניסה לאחות את הקטעים, עד שהגיע למסקנה, שלפניו למעשה, כל הפרק הראשון של „העשירית של בטהובן".

יהיו כמובן, מוסיקולוגים, שיראו בנסיון השחזור פגיעה בקדושת המלחין. אבל החל מאוקטובר יוכל כל אחד להיווכח בעצמו, אם המאמץ הארכיאולוגי־מוסיקלי היה כדאי. ה„עשירית" תנוגן על־ידי הפילהרמונית של העיר ליברפול, בניצוחו של ואלטר וללר ב־18 באוקטובר, בהשמעת בכורה, 162 שנה לאחר מות המחבר.

מחול

נפטר סר פרדריק אשטון

הכוריאוגראף הבריטי, אחת הדמויות המרכזיות בחיי הבאלט הבריטי, סר פרדריק אשטון נפטר בסוף השבוע, הוא בן 84.

הוא נולד וחונך בדרום־אמריקה, וכנער ראה את להקתה הנודדת של הגדולה כבאלרינות המאה ה־20, פאבלובה, וזה קבע למעשה את מהלך חייו. משפחתו החליטה שעל הנער ללמוד בבית־ספר אנגלי ושלחה אותו הביתה, לאנגליה. שעה שעבד כפקיד בחברה מסחרית הלך ללמוד באלט, בסתר, כי באותם ימים גבר המבקש לרקוד היה בגדר משהו יוצא דופן.

מרי ראמבר, מי שעתידה היתה לייסד את הלהקה הבריטית המקצוענית הראשונה, גילתה בו מיד כשרונות יוצרים וכבר בשנת 1926 הזמינה את אשטון ליצור עבורה את הבאלט הראשון שלו, שהיה מעין מהתלה קלילה, „טרגדיה של אופנה". הוא עבר לעבוד עם להקת ה„ויק־וולס", שעתידה היתה להיות לגרעין ממנו צמח הבאלט המלכותי הבריטי הנודע.

את עיקר יצירתו עיצב עבור הבאלט המלכותי. בשנת 1963 החליף את נינט דה־ואלואה, מייסדת הלהקה, כמנהל אמנותי, והחזיק במשרה זו עד שנת 1970.

בין הבאלטים הידועים ביותר של „אונדין" (שהבאלט המלכותי חידש לאחרונה אחרי שלא בוצע שנים ארוכות), עבודתו המופשטת והצורנית „מונוטונס", לפי מוסיקה מאת אריק סאטי; גירסה מצוינת של העתיק שבבאלטים המבוצעים גם היום, „הנערה שלא נשמרה היטב" והבאלט הקומי המצוין „לכלוכית", שיצר בשנת 1948.

פרדריק אשטון

אשטון נהג לרקוד בעצמו את תפקיד אחת משתי אחיותיה המרשעות של סינדרלה, ולא הפסיק להופיע בתפקיד משעשע זה עד גיל מאוחר. אחת מעבודותיו האחרונות החשובות היה באלט „חודש בכפר", לפי ספרו של הסופר הרוסי טורגנייב.

אשטון איחד בתוכו תכונות בריטיות ניגודיות ואופייניות: הקפדה על צורה ודייקנות, בד בבד עם חוש הומור מצוין והנאה מקונדסות.

בשנת 1962 הוענק לו התואר „סר", כי הבריטים יודעים לכבד אמנים גדולים.

ג.מ.

ג'אז

הקשר הישראלי

מחר ב־23.8, יערך בירושלים, בבריכת חשולטן, מופע ג'ז־פלמנקו בביצוע להקה אורחת מצרפת „טרם חוראם דה סול", אחד החברים בלהקה יובל מידנמכר הוא יהודי, ישראלי לשעבר, נמצא כרגע בארץ. בעברית מתובלת בצרפתית הוא סיפר לי קצת על ההרכב שלא כל־כך מוכר בארץ.

מידנמכר, אגב, הוא נגן כלי הקשה.

מידנמכר: „מנהיג ההרכב, המלחין והסקסופוניסט, הוא ז'אן מארק פדובני. הוא נולד בדרום צרפת והושפע מאוד ממוסיקה ספרדית. כך נולד אצלו הרעיון לשלב בין פלמנקו לג'אז. אני חושב שזאת פעם ראשונה שיש להקה שיש בה נגנים מספרד שלא מתמצאים בג'אז, יחד עם נגני ג'אז שלא מבינים בפלמנקו. אני נמצא באמצע עם כלי ההקשה החוט המקשר, אנו קשר בין המסורתי והמודרני. פדובני לא ניסה ליצור סגנון חדש לכל אחד בלהקה יש האישיות שלו, והוא מביא אותה על הבמה. היופי הוא בתוצאה, גם ג'אז, גם פלמנקו וגם קצת מזרחי בתופים. ישנה גם שחקנית ויולטה פרר שקוראת קטעים של לורקה ופיקסו, קטעים שבאים בין הקטעים המוסיקליים. כל היצירה דומה למבנה של קורידה" (מלחמת שוורים).

— ספר לי קצת על הקריירה שלך.

מידנמכר: „אני נולדתי בפאריס, התחלתי לנגן יחד עם אחי בתנועת הנוער „דרור" של מחנות העולים, כל מיני שירים של א"י. אחר־כך הכרתי נגנים ממצרים, פרס, עיראק ומהם למדתי לנגן בכלי הקשה ותיפוף מזרחי, ובמקביל לקחתי שיעורים בג'אז עם מערכת תופים סטנדרטית. בין 1967־1975 הייתי בישראל, בצבא, בקיבוץ „רגבים", לא הצלחתי לקשור קשרים ולבנות הרכב ג'אז או חזרתי לצרפת".

— זה ההרכב היחידי שאתה משתתף בו?

מידנמכר: „לא, בצרפת, ואני חושב גם באירופה בכלל, אין הרכבים קבועים וכל הנגנים משתתפים בכמה הרכבים במקביל. לי יש מופע סולו, הופעתי ב„אורוויזיון" ב־1983, אחר־כך הסתובבתי בעולם, בין היתר הופעתי בגרמניה, הולנד ואפילו לישראל הגעתי. זה לא היה כל־כך מסודר, הופעתי בעיקר בקיבוצים שהיו לי בהם קשרים. אני גם חבר בשלישיה בצרפת שמורכבת מטובה, גיטרה חשמלית ותופים, הרכב יוצא דופן ובגלל זה קוראים לנו בצרפת „הטריו הבלתי־אפשרי".

— היית רוצה לנגן בארץ?

מידנמכר: „כן, הייתי מעוניין להכיר פה מוסיקאים, להופיע, אני שמעתי שהג'אז כאן התקדם מאוד מאז 1975".

— אתה מתרגש לקראת ההופעה כאן?

מידנמכר: „מאוד. זוהי פעם ראשונה שאני מופיע בישראל לפני קהל בהופעה מסחרית. אני חושב שכאן לא כל־כך מכירים את ההרכב, וחבל. כדאי לאנשים לבוא ולשמוע. הם יופתעו לטובה".

בנוסף למידנמכר, פדובני ופרר יגיעו לארץ סקלבים — סקספון, קלרנית. קלוד ברולמי — באס. טוני פרבנשון — גיטרה. ג'וזה מנגריס — גיטרה. ג'וזה מונטאלגרה וסלבטורה גרסיה התורמים את מקצבי הפלמנקו בעזרת מחיאות כפיים קצובות. כחימום תנגן להקת ה„טיילת הירושלמית", בהדרכתו של בוריס גאמר.

אמנות האמרגנות

גיורא מנור

הייתי קצת מופתע לקבל הזמנה למסיבת־עיתונאים בנושא „פסטיבל תיאטרון לנוער". אמנם אנחנו משופעים בפסטיבלים למיניהם, עד שנדמה, שבכל שהמצב המדיני והכללי גרוע יותר, כן מתרבים הפסטיבלים, ובכל זאת שאלתי את עצמי, האם „תיאטרון לנוער" זה זהה או קרוב משפחה של „התיאטרון לילדים ונוער" מיסודו של משרד־החינוך?

התברר, שמדובר בגוף פרטי, שנטל על עצמו את המלאכה החשובה לכשעצמה, לתווך ולמסור את שפע היצע ההצגות לילדים ונוער (שמחוץ למסגרת התיאטרון של משרד־החינוך). מנהל המוסד החדש הוא סמי לוי, קצין מיל', שעסק בחינוך בצה"ל והיו"ר צבי שפירא (לשעבר מפקד גל"צ וקול מוכר לכל מאזיני הרדיו).

זהו משרד אמרגנות חדש, הבוחר לו את ההצגות הראויות לדעתו להיכנס לבתי־הספר. אבל הגוף הזה יעסוק גם בהפקות עצמאיות. והכל על בסיס כלכלי ועיסקי.

החניכים במערכת החינוך מהווים שוק אדיר: מיליון ושלוש מאות אלף. ויש בישראל לא פחות מ־50 (!) קבוצות ומפיקים, העוסקים בתיאטרון לילדים ונוער.

לגוף החדש נציגים (סוכנים) בכל איזור ואיזור, ובעזרת מחלקות החינוך של הרשויות המקומיות, אלה מוכרים מראש את המופעים למנהלי בתי־הספר, למשך שנת הלימודים.

על מנת להקל על בחירת ה„תפריט" של המופעים, מארגנים בראשית ספטמבר מפגש לקניינים, כדוגמת אלה שהמחלקה לאירועים של ברית התנועה הקיבוצית עושה לרכזי ועדת התרבות, בהם אפשר לראות את המופעים במין מארתון.

המבצע יתקיים השנה לראשונה, בתל־אביב, באולמות שונים, בין ה־4 בספטמבר ועד ה־6 באוקטובר, למעט ימי החגים, הבאים עלינו לטובה.

יש בהחלט מקום להכניס מעט סדר בשוק הצגות הילדים הפרוע והפרוץ. אבל דומני, שאנשי הגוף החדש מחוייבים להקפיד על כך, לא להופיע כגוף ציבורי או ממלכתי, אלא כמה שהם: אמרגנים פרטיים. אמת בפרסום גם היא „ערך חינוכי". שמנהלי ה„תיאטרון לנוער" חרטו על דגלם, לא בניגוד לרווח שהם מצפים לו, אלא כחלק ממשרותיהם.

טיסה מרעישה

תושבי כפר שמריהו קובלים במשך תקופה ארוכה על שדה התעופה שבהרצליה. הם התרגלו לנוכחות המטוסים, אך הם מבקשים לבטל את הטיסות המוקדמות ולשנות את מסלולי ההמראה. בג"ץ התערב ופסק. לזר קרני, מנהל שדה התעופה: „ההוראות נשמרות בקפידה"

יהושע מרקוס

שנים רבות ניהלו תושבי כפר שמריהו יחד עם תושבי שכונות גן רש"ל ונחלת עדה בהרצליה, מאבק נגד מפעילי שדה התעופה בהרצליה. רעש המטוסים הממריאים משדה התעופה הטריד ומטריד את מנוחת תושבי איזור זה.

בעבר הרחוק התנהל המאבק בעיקר נגד מטוסי הריסוס, שהמריאו מדי בוקר בשעות המוקדמות (04.30) והפירו את מנוחתם של התושבים. המצב החמיר עם הפיכת שדה התעופה גם לנכס של בתי־ספר ללימוד טיס, לאימונים ולטיסות פרטיות.

בהפגנות הסוערות שהיו אז קבלו תושבי האיזור על טיסות הריסוס שחייבות להתבצע בשעות המוקדמות בבוקר ונגד המטוסים הקלים שטסו בכל שעות היום. למאבק התושבים הצטרפה גם עיריית הרצליה שפנתה למשרד התחבורה (לאגף התעופה האזרחית) בתביעה להעביר את שדה התעופה מהרצליה. אחת ההצעות היתה להעביר את שדה התעופה לשטח חקלאי, צפונה מהרצליה, אולם הישובים החקלאים של המועצה האיזורית חוף השרון התנגדו בתוקף להצעה זו.

מפריעים את המנוחה

לאחר פניית התושבים לבית־הדין העליון ב־1972 התברר שלא ניתן להעביר את שדה התעופה מהמקום. אך הוא פסק עוד שמטוסי הריסוס לא ימריאו לפני השעה 6.30 בבוקר. בית־הדין אף קבע את מסלול הטיסה של המטוסים הקלים. נקבע שהם לא יעברו מעל לבתי כפר שמריהו.

מאז עברה תקופה ממושכת ורגועה, אם כי חלק מתושבי כפר שמריהו, הגרים סמוך לשדה התעופה, לא שבעו נחת מרעש המטוסים.

לאחרונה חודש המאבק: תושבי כפר שמריהו טוענים שמטוסים קלים טסים מעל בתיהם ומפריעים את מנוחתם. בתלונתם מרגישים התושבים שמינהל שדה התעופה לא מקיים את פסק הדין של בג"ץ המגביל את הטיסה מעל לכפר שמריהו.

ראש מועצת כפר שמריהו, שרגא מילשטיין, תומך במאבקה של עמותת תושבי הכפר, שפנתה למינהל שדות התעופה ותבעה לקיים את פסיקת בג"ץ. אמנם, מבחינת שעות הטיסה, אמר ראש המועצה מקפידות חברות התעופה הפועלות בשדה התעופה בהרצליה על ההגבלה לא לטוס בין השעות 4־2 בצהריים, אולם לא כן לגבי תוואי הטיסה של המטוסים הקלים המפריעים למנוחת תושבי הכפר. כלומר: לחברות התעופה הפועלות בשדה התעופה בהרצליה התחייבות — עם המראת המטוסים, עליהם לפנות צפונה, מבלי לעבור את פסי הרכבת לכיוון כפר שמריהו.

תעודת עניות לרשות

ראש המועצה רואה בחומרה עניין זה והכריז שזו תעודת עניות לרשות ממלכתית שאינה מקיימת פסיקה של בית־משפט עליון. הוא מקווה שינקטו בכל הצעדים לפני שהנושא יגיע שוב לבית המשפט.

מנהל שדה התעופה בהרצליה, לזר קרני (שמנהל אף את שדה דוב), דוחה את הכרזות ראש מועצת כפר שמריהו, שרגא מילשטיין, בדבר אי־קיום פסיקת הבג"ץ, ומדגיש שבזמנו הטיל בית־המשפט העליון על צוות מומחים של התעשייה האווירית להציע המלצות תפעוליות, כדי למנוע את רעש המטוסים שממריאים בשדה התעופה בהרצליה. בית־המשפט אימץ את מסקנות הוועדה, ומינהל התעופה האזרחית הוציא לגבי אופן תפעולם של מטוסי שדה התעופה לפי פסיקת בג"ץ, 1972.

לזר קרני מדגיש שההמלצות לתפעול המטוסים מבוססות על הבינוי של אותה שנה (1972) כלומר אם מישהו רוצה בעתיד לבנות ביתו בחלק המזרחי של כפר שמריהו, זה הסמוך לפסי הרכבת, יצטרך לקחת בחשבון את ביצועי המטוסים. לאחרונה בנו כמה מתושבי כפר שמריהו בתים סמוך לפסי הרכבת, למרות שידעו שלפי בג"ץ עליהם לקחת זאת בחשבון. מנהל שדה התעופה מדגיש, כי התושבים אינם אשמים, אבל המועצה המאשרת תוכניות בנייה היתה צריכה לדעת עובדה זו. למרות זאת, אומר קרני שלחנו הודעה לנציגי התושבים לבחון יחד עם הטייסים הוותיקים של השדה אפשרות לשינוי נוהלי המראה, נוהלים שימנעו הרעשות.

המראה לפני 6.30 בבוקר

כאשר בג"ץ קבע שעות המראה לא נכללו בהוראה מטוסי ריסוס, כי הם חייבים היו להמריא מוקדם בבוקר, כדי להגיע לשטחים חקלאים בצפון ובדרום הרחוקים. בינתיים, מציין לזר קרני, נפתרה בעיה זו, כאשר שר התחבורה נתן הוראה בשנת 1983 שאסרה על המטוסים להמריא לפני 6.30 בבוקר, כולל מטוסי הריסוס. מאז נשמרת ההוראה בקפידה.

חברות מטוסי הריסוס הקימו מנחתי מטוסים באזורים חקלאיים (אחד בצפון והשני בדרום) והם ממריאים בסמוך לשטחים החקלאים אותם יש לרסס. מאז לא ממריאים יותר מטוסי ריסוס משדה התעופה בהרצליה, פרט לשירותי ריסוס עבור חקלאי השרון. והשדה בהרצליה משמש לתחזוקה ותיקון מטוסי הריסוס.

ממסקנות הבג"ץ עולה שהנהלת שדה התעופה בהרצליה צריכה להתחייב לא להגדיל את נפח ביצועי התעופה. בשנה האחרונה טענו שכמות התנועה גדלה, אומר לזר קרני, אולם הוא מדגיש שנפח התפעול אמנם גדל, אבל לא לעומת שנות ה־70, כאשר כל מטוסי הריסוס המריאו מהרצליה.

ממלא תפקיד חיוני

מכיוון שכולם הזכירו בתשובתם את פסק הדין של בג"ץ משנת 1972, עיינתי בפסק הדין של השופטים ברנזון, ח. כהן וי. כהן. מתברר שהם היו מודעים לעובדה שרעש המטוסים הוא מיטרד ומפריע למנוחת התושבים; ומאידך, הם הדגישו ששדה התעופה בהרצליה ממלא תפקיד חיוני והוא חייב להמשיך ולהתקיים, לכן ותרו השופטים ל„איזון אינטרסים", על־ידי הגבלות ההמראה של המטוסים בשעות מסוימות כדי לא להפריע למנוחת התושבים.

בפסק הדין של בג"ץ המלצה הקוראת לחפש שדה תעופה חילופי. לזר קרני מאשר ומזכיר שהוקמה ועדה שבדקה את השטח באדמת רשפון, צפונה מהרצליה, אולם כידוע החקלאים המקומיים לא הסכימו. לכן לא נותר אלא להקפיד על הנוהלים, כדי להקל על תושבי האיזור הסובלים מרעש המטוסים.

היות והתביעה העיקרית של תושבי המקום היא מן הטייסים שלא לעבור בעת טיסתם את פסי הרכבת לכיוון הכפר, מנהל שדה התעופה טוען שהמטוסים מקפידים על כך, פרט למקרים של צורכי בטיחות בהמראה.

במשרד התחבורה ומינהל התעופה האזרחית מדברים על אופציה אלטרנטיבית — במקום מסלול התעופה הנוכחי — שיכולה לפתור בעיה זו. המסלול המומלץ יהיה ממערב למזרח בעת ההמראה וממזרח למערב בעת הנחיתה, אפשר יהיה לסלול מסלול ניצב, במקום ממערב למזרח, קו מדרום לצפון בין נחלת עדה ופסי הרכבת, ואז המטוסים הממריאים לא יעברו מעל לכפר שמריהו.

גם ברעננה קובלים

אם אפשר יהיה להפעיל אופציה זו, שתימנע טיסות בשמי הכפר, יש לבדוק אותה. היא אולי תקטין את רעש המטוסים בהרצליה ואף ברעננה, שלאחרונה קובלים גם תושביה על רעש מטוסים הממריאים משדה התעופה בהרצליה בשעות הבוקר המוקדמות, ומטרידים מנוחת תושבי מערב רעננה. סגן ראש העיר, חיים בן־חיים, הודיע שיפעל בכל האמצעים להפסיק מיטרד זה.

נוכח מצב זה, יצטרכו מנהל שדה התעופה בהרצליה ואנשי מינהל התעופה האזרחית, לשבת ולדון במשותף עם ראשי הרשויות המקומיות בשרון על הדרכים לשמירה על ההגבלות על הטיסות משדה התעופה בהרצליה, הגבלות שהטיל בג"ץ. זוהי הדרך היחידה, כי חידוש התביעה להעברת שדה התעופה מהרצליה, איננו ריאלי.

טוחנים רוח

12 המדינות החברות בקהיליה האירופית צורכות כיום כ־200,000 מגאוואט ● בעוד 20 שנים יספקו טחנות הרוח כ־3,000 מגאוואט

טחנות רוח בגרמניה ● הרוחות החזקות ביותר באירופה מנשבות בסקוטלנד ובאיי אורקני

כמות החשמל שיופק באירופה על־ידי טחנות רוח משוכללות, תגדל פי 30 עד לשנת 2005, אמרו נואמים בוועידת הקהיליה האירופית על אנרגיה של הרוח, שהתקיימה בחודש יוני בדנמרק. ד"ר וולפגנג פאלץ, יו"ר הוועידה וראש המחלקה לאנרגיה מתחדשת של הקהיליה, אמר לכתב „רויטר": „המחלקה שלנו הצליחה בשנים האחרונות להקטין בשליש את עלות הייצור, ובשנים הקרובות צפויה הקטנה נוספת, ובכך נוכל לקוות כי בעתיד הלא־רחוק יוכלו טחנות הרוח להתחרות באופן מלא עם הפחם".

לטחנות־רוח מודרניות צורות מצורות שונות, והיעילות ביותר ביניהן מסוגלות לנצל את מחצית האנרגיה של הרוח. רובן בנויות בצורת הצלב המקובלת, אך יש ביניהן גם בעלות כנף אחת.

המומחים מטעם הקהיליה האירופית מכינים את אטלס־הרוחות הראשון של אירופה, והוא עומד לצאת לאור עוד השנה. הם כבר מצאו כי הרוחות החזקות ביותר של אירופה מנשבות בסקוטלנד ובאיי אורקני הסמוכים, ואלו החלשות ביותר הן הרוחות במישורי איטליה, המוגנים על־ידי האלפים.

כיום צורכות 12 המדינות החברות בקהילה, 200,000 מגאוואט חשמל בשנה, וכוח רוח תורם לכך רק 100 מגאוואט. אך לדברי מדענים יש לצפון־אירופה וליוון פוטנציאל בלתי־מנוצל עצום של רוחות. כיוון שבעוד 20 שנה תפיק הקהיליה מן הרוח 3,000 מגאוואט, די כדי לספק את הצרכים של שלוש מיליון משפחות.

פאלץ אמר בוועידה בת חמשת הימים, שנערכה בהרנינג שבמערב־דנמרק, כי הסיכוי הוא שמחירי הפחם יעלו ומחירי הנפט יישארו יציבים, דבר שיגביר את כושר התחרות של טחנות הרוח. „בחמש השנים הקרובות יירדו מחירי התפוקה בשליש נוסף, ואורך־החיים של טחנות הרוח מגיע כיום ל־25 שנים", אמר, והוסיף: „כאשר יהיה לתעשייה שלנו בסיס פנימי איתן יותר, נוכל לייצא לשוק האמריקני העצום וגם לארצות עתירות רוח בעולם השלישי, כהודו, סין ומדינות ערב. מחלקת הקהילה לאנרגיה מתחדשת אינה מתנגדת לאנרגיה גרעינית, אך לניצול אנרגיית הרוח יש יתרון שאינו מפריע לסביבה ודרושים לו כוחות עבודה מעטים".

„רויטר"

אמנות השקר

אדם מבוגר משקר בממוצע 13 פעמים בשבוע. פסיכולוגים מבחינים בין חמישה טיפוסים של שקרנים חולניים

כולנו נוהגים לעבור בשתיקה על שקרים. המדע, מסתבר, גילה כי אדם רגיל משקר בממוצע פעמיים ביום־חול ופעם אחת בשבת. אמנם מדע הנפש, המגלה חיש מהר מניין באים התסביכים שלנו, שמר על שתיקה במשך זמן רב בנושא השקר, אך מצב זה השתנה בזמן האחרון.

האדם, החיה המשקרת פעמיים ביום, לא יוכל עוד להסתיר זמן רב מעינו החדה של הפסיכולוג את חטאיו החשאיים, ואת סיבותיהם החשאיות עוד יותר. סכיני הרוח כבר שלופות לביתור לב לבה של נפשנו. אך הלהוטים ביותר לנתח את נשמתנו מרגיעים אותנו: כוונתם לשקרנים הפתולוגיים ולא אלינו, מעלימי המסים הנורמליים.

פסיכיאטרים אמריקניים מבחינים בין חמישה טיפוסים של שקרים חולניים: הסוציופת, המתמרן בשקריו את סביבתו כדי להפיק מכך תועלת לעצמו. הוא קר־הרוח והמחושב בין כל השקרנים, נטול רגשות כלפי קורבנותיו. ההיסטריקן ממציא סיפורי ייסורים חדשים לבקרים, כדי לעמוד תמיד במרכזו של תשומת־לב מרחמת. בניגוד גמור לסוציופת הקר הוא מחפש כל הזמן אהבה ותו־לא.

הנרקיסיסט מספר ללא הרף סיפורי־בדים על חיי הגבורה שלו. הכל שקר וכזב כמובן, אך לדעתו חלים עליו, המובחר, חוקים אחרים מאשר על כל אדם. האישיות הגבולית מנסה להגן על עצמה על־ידי שקרים, לבל ייוודעו לאחרים על התוהו ובוהו ברגשותיה, ואילו בעל אופי הכפייה — לרוב אדם ישר והגון — מתבייש בדברים התמימים ביותר ומכחישם, למשל שרגל של נערה מוצאת חן בעיניו...

אך בשעה שאנו מתחילים לחלק את נפש־השקרן שבנו לסימפטומים פתולוגיים למיניהם, כבר מוכנים פסיכולוגים אחרים לנחמנו: היכולת לשקר היא תכונה בעלת ערך רב, הם מבטיחים לנו. השקר המצליח הראשון הוא אחד המאורעות החשובים ביותר בחייו של ילד. לאחר שבן השנה או השנתיים הפיל לראשונה בפח את הוריו, הוא יודע שהללו אינם יודעי־כול, ובכך התגבר על האידיאליזציה שלהם בעיניו. חוץ מזה יודע השקרן החדש כעת, שמחשבותיו הן שלו ורק שלו. או בביטוי פסיכולוגי מקצועי: שהוא אישיות נפרדת ושונה מאחרים. גם מאוחר יותר פועל השקר תכופות לטובה: הנה כי כן על המתבגר, כדי להבשיל לאישיות מלאה, „למשש" את גבולותיו. את השירות הזה ממלא השקר על הצד הטוב ביותר.

כדי לחקור את התפתחותה של אמנות השקר, נתנו שוב פסיכולוגים אחרים לילדים בני שנתיים ושלוש לשקר בהשגחתם. לילדי הניסוי נאמר שלא להביט בצעצוע יפה, שהיה מונח בחדר, בשעה שעורך הניסוי יצא. רק 10 אחוזים מבין הילדים אכן לא הסתכלו. שליש הודו ב„חטא", שליש שני הכחיש והשליש הנותר לא אמר דבר, ורק גילה סימני מבוכה מובהקים. הנבוכים — מפרשים הפסיכולוגים — הם אלה שעדיין אינם יודעים לשקר: לו ידעו, הם אכן היו משקרים. זאת ועוד: הם היו בממוצע עצבניים יותר מן השקרנים, שהיו הרגועים ביותר בין הילדים. ילדים בגילאים 10־14 שמיטיבים לשקר, הם טובים ונורמאליים כמו מבוגרים, המשקרים 13 פעמים בשבוע.

אך אם בני עשרה אינם מצליחים „לכוון את האני עליון שלהם", כפי שמתבטאים פסיכואנאליטיקנים של השקר, כי־אז תהיה האבחנה בסוף, קרוב־לוודאי, „שקרן פתולוגי". אם „הילד המושחת" הוא סוציופת, היסטריקן או נרקיסיסט, אישיות גבולית או בעל אופי כפייתי — על־כך יענה ללא קושי מוחו „המכוון" של הפסיכולוג.

„די צייט"

בוראת עולם

שבט הריאנג בהודו מאמין כי הנשים הן זהב וצריך לעמול כדי להשיגן ● הצעת נישואין שווה לשלוש שנות עבודה קשה

לגבי צעיר בן השבט ההררי ריאנג בצפון־מזרח הודו הצעת נישואין פירושה שלוש שנות עבודה קשה. „בשבילנו הנשים הן זהב, ועלינו לעמול כדי להשיג אחת", אומר הכוהן הראשי של השבט".

הריאנגים הם אנימיסטים הסוגדים לאשה כבוראת, וזאת בניגוד לעולם הסובב בו מעמד האשה עודנו נחות. הדבר היחיד ששייך לגבר מבני השבט הוא הכנסתו האישית. רק לנשים יש נכסי דלא־ניידי וכל קניות הקרקע בין הריאנגים נעשות בשם נשותיהם או בנותיהם.

על־פי מנהגי השבט על גבר, המציע נישואין, להביא מוהר ולעבוד שלוש שנים למען משפחת הכלה לפני טקס החתונה. גם קאשיראם ריאנג בן ה־35 גילה, כי מעמדו כשר בממשלת מדינת טריפורה אינו מוציאו מכלל זה. הוא נעשה „פוליטיקאי בעבודה חלקית". „עבדתי כפועל חקלאי, טיפלתי בבקר שלהם, נשאתי על כתפי את הסחורות, שהמשפחה קנתה ביריד השבועי", אמר בראיון. „הרגשתי מושפל, אך מנהגי השבט אינם נעלמים ובתור פוליטיקאי איני יכול להרשות לעצמי נידוי חברתי".

לדברי הכוהן הראשי רק כתריסר בני ריאנג, רובם מורים ופקידי ממשלה משכילים מאוד, מתעלמים ממנהג נישואין זה של השבט. אך הם לא הצליחו לשאת נערות מבנות השבט. הכוהן מלמד סנגוריה על מנהגי השבט ומותח ביקורת על היחס לנשים ברוב החלקים האחרים של הודו, מקום שם משלמות משפחות הנשים נדוניות גדולות — אף־על־פי שהדבר איננו חוקי. הוא סיפר בגאווה מעשה בכוהן של השבט, שניפץ את מקלט הטלוויזיה של הכפר, אשר ניתן מתנה על־ידי הממשלה, משום שלא יכול לשאת את היחס לאשה, כפי שהוא בא לידי ביטוי בסרט הודי. „לגבינו דברים כאלה הם רשע", אמר.

באיזור הריאנג נקבע המוהר על־ידי זקני הכפר. במקרים רגילים הוא מגיע ל־25 אחוזים מהכנסתו השנתית של החתן (והכנסה היא כ־150 דולאר). ואילו השר קאשיראם שילם כ־450 דולארים — מחיר גבוה מזה שנקבע — וכתוצאה מכך פטרו חותנו לעתיד משישה חודשי עבודה...

„רויטר"

ברוב של 19 בעד, 3 נגד ו־2 נמנעים הוחלט:

הפועל בעד זרים

ועדת־ביצוע, שלא מאנשי ההתאחדות לכדורגל, תקפיד על התשלומים לזרים ★ סווירי: הדבר לא יביא לפריצת שכר לשחקנים ★ צימצום הליגה הלאומית וזרים יגבירו את העניין בכדורגל

מזכירות מרכז הפועל, בישיבתה אתמול, החליטה על צימצום הליגה הלאומית ושיתוף שחקנים זרים בכדורגל. בדיון השתתף גם יעקב ישי, מחזיק תיק הפועל בוועדה המרכזת של ההסתדרות. ההחלטה התקבלה ב־19 קולות בעד, 3 נגד ו־2 נמנעים.

הדיון נערך בהמשך להמלצות הוועדה לשיתוף שחקנים זרים, בראשותו של מיכאל אלמוג, שהוגשו למזכירות הפועל ב־8 במארס 1988, וכהמשך להמלצות שהוגשו למזכירות ע״י שאול סווירי, יו״ר התאחדות לכדורגל, ב־7 באוגוסט 1988 בנושא היערכותו של הכדורגל הישראלי לשנים הקרובות.

ועדת ביצוע

בין החלטות המזכירות:

● לפעול בהקדם לרישום אגודות הכדורגל של הפועל בליגה הלאומית, הארצית וליגה א׳ כעמותות, בהתאם להחלטת הוועדה המרכזת של ההסתדרות.

● לפעול להקמת המינהל לספורט ייצוגי במרכז הפועל לפי העקרונות שהוגשו למזכירות.

● המזכירות מאמצת את התוכנית להיערכותו של הכדורגל הישראלי בשנים הבאות. תוכנית זאת מהווה חלק בלתי־נפרד מהחלטת המזכירות.

● המזכירות מאשרת שיתוף שחקנים זרים בכדורגל הישראלי לפי סדר הפעולות הבא: קבלת החלטה מתאימה בהתאחדות לכדורגל בישראל בקשר לצימצום הליגה הלאומית ל־12 קבוצות בתום עונת המשחקים 1988־89, והקמת ועדת ביצוע לשיתוף שחקנים זרים ע״י ההתאחדות לכדורגל בישראל, שתהיה מורכבת מאישים שיתבעו מהקבוצות, בין השאר, ערבויות בנקאיות.

● המזכירות מחליטה להטיל על ועדה בהרכב: מיכאל אלמוג — יו״ר, חיים הברפלד, אהרון להב, מנחם אריאב וישראל פז, לעקוב אחרי ביצוע ההחלטות האלו ולדווח עליהן באופן שוטף למזכירות.

ערבויות בנקאיות

מזכ״ל הפועל, יצחק אופק, פתח את הדיון וסקר בקצרה את השתלשלות הרעיון לצימצום הליגה והבאת שחקנים זרים לכדורגל.

שאול סווירי, יו״ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, שהביא למזכירות את התוכנית להיערכותו של הכדורגל הישראלי לשנים הקרובות, אמר שהבאת שחקנים זרים לא תביא לפריצות ברמת השכר לשחקנים, ובעניין זה יש הסכמה בין המרכזים על מתן ערבויות בנקאיות לתשלום לשחקנים הזרים.

חיים הברפלד אמר, שרוב העוסקים בכדורגל מאמינים שצימצום מספר הקבוצות והבאת זרים יכול להעניק תנופה לכדורגל הישראלי וכמי שמלווה את נושא הכדורגל שנים רבות הוא מאמין שזה יכול אכן להצליח. הברפלד קרא ליעקב ישי לקבל את החלטת מזכירות הפועל, ואם היא בניגוד לדעתו לא להעביר את הנושא להחלטת הוועדה המרכזת.

מיכאל אלמוג צידד גם הוא בתכנית.

אלילי הנוער

יעקב ישי, שדיבר אחרון, פנה בקריאה נרגשת לחברי המזכירות וביקש מהם לשקול היטב בטרם יצביעו. הנושא הוא עקרוני, ולמרות שההחלטה היא לשנתיים בלבד — משלה את עצמו מי שחושב שאפשר יהיה להחזיר את הגלגל לאחור.

„התאגדות הפועל היא לא ככל אגודת ספורט והיא צריכה לתת גם ביטויים ערכיים לחבריה, והחשש הוא שהשחקנים הזרים ייהפכו לאלילי הנוער" — אמר ישי.

לדעתו, הבאת השחקנים הזרים לא תביא את הגאולה. תחילה צריך לעשות את הסדר בבית ורק אחר־כך לחפש את השחקנים הזרים.

אופק, שסיכם את הדיון, אמר שההחלטה היא אחת המהותיות של הפועל. ברגע שהשלמנו כעבר עם העובדה ששחקנים זרים ישחקו בישראל, נשארה עתה רק בעיית הניהול.

סיעת מפ״ם החליטה לתת חופש הצבעה לחבריה מאחר שהשאלה הינה מקצועית ולא אידיאולוגית.

„דרכונים" לאוהדי הכדורגל בהולנד

אוהדי הכדורגל, שיבואו לראות משחקים בליגה הולנדית הראשונה, יצטרכו לשאת עמם „דרכונים", וזאת כדי לבלום את האלימות.

אתמול לא הושג קשר עם ברלין אך ישנו חשש

ארצות אפריקה ינסו לסלק מתאגרפי ישראל

עורך בטאון אפריקני בפאריס, שגילה את הדבר, תפקידו לעקוב אחרי מדינות המקיימות קשרים עם דרום־אפריקה

ישראל פז

האפריקנים נכנסו לתמונה בהתאחדות הבין־לאומית באיגרוף והם, קרוב לוודאי, עומדים מאחורי התביעה לסלק את ישראל מתחרויות האיגרוף במשחקים האולימפיים בסיאול – על־כך נודע אתמול.

מסתבר כי סוכנויות הידיעות הבין־לאומיות גילו אתמול עניין רב בנושא ופנו לנציגיהם בישראל כדי לקבל מידע.

מנכ״ל ההתאחדות לספורט, שמואל ללקין, ניסה להתקשר אתמול עם משרדי ההתאחדות הבין־לאומית במזרח־ברלין, אך לא היתה תשובה מאחר שביום ראשון המשרדים סגורים.

נסיונו של מנכ״ל ההתאחדות הישראלית להתקשר עם נציגים בכירים אחרים באירופה לא נשא פרי מאחר שגם הם לא היו בבתיהם.

ללקין ינסה ליצור קשר הבוקר עם ראשי ההתאחדות הבין־לאומית באיגרוף, ולברר את הדבר. לדברי ללקין אין סיבה שכך ינהגו עם ישראל לאחר שהרחיקה לצמיתות את כל אלה, כולל המתאגרפים, שהיו בדרום־אפריקה.

נראה כי מאחורי התביעה לוועד האולימפי הבין־לאומי לנקוט צעדים נגד מתאגרפי ישראל בסיאול עומד מזכ״ל ההתאחדות הבין־לאומית באיגרוף, קארל היינס וואר, מזרח־גרמני, הנחשב ל„איש החזק" באיגרוף העולמי.

אי־השקט בהתאחדות הבין־לאומית באיגרוף נובע מהלחץ האפריקני. בהתאחדות זו יש לאפריקנים, הרגישים מאוד בכל מה שנוגע לדרום־אפריקה, השפעה רבה. במשחקי לוס־אנג׳לס ב־1984 נטלו מתאגרפי אפריקה שש מדליות.

לאפריקנים יש עתון בפאריס בשפה הצרפתית, „בטאון המועצה העליונה של הספורט האפריקני", שעורכו הוא האתיופי פיקרו קאבדה, שאחד מתפקידיו „לרגל" אחרי מה שנעשה בדרום־אפריקה וכל מגע של מדינה כלשהי עם ארץ זו. כנראה שאותו קאבדה עלה גם על ביקור המתאגרפים הישראלים בארץ זו ודיווחו גרם לכל המהומה.

בחוגים שונים ציינו כי המצב סבוך וישראל תצטרך לעמול קשה כדי למנוע את רוע הגזירה בישיבת הוועד האולימפי הבין־לאומי בסיאול ב־15 בספטמבר.

טאונס הגיע: מצפים לבארלו וחולון הוזמנה לטורניר בהולנד

● כדורסל

יצחק וימרוף

לינטון טאונס, שחקן־החיזוק הזר של הפועל ת״א ומלך־הסלים שלה בעונה שעברה, נחת אתמול אחה״צ באימונה של סגנית האלופה, שנערך במגרשאות פארק הירקון, אך לא נטל חלק.

טאונס הגיע לישראל שעות מספר קודם־לכן, וכאשר צפה בחבריו החדשים־ישנים אמר: „הקבוצה עברה שינוי רציני. ברור כי לא נהיה אותה קבוצה ששיחקה בעונה שעברה, אך אני יכול להבטיח כי נשחק כדורסל ולא נעלה למשטח עם ידיים למעלה".

שני המתאזרחים של הפועל ת״א, קיט בנט וג׳יימס טרי, יגיעו היום לישראל, ואילו יו״ר העמותה, אברהם פלדה, יחד עם המאמן יעקב אדלר, ישובו הבוקר מארה״ב. שחקן החיזוק השני של הפועל ת״א אמור לנחות מחר.

● הפועל חולון תצא ביום ראשון למחנה־אימון בעין־גדי. במחנה יטול כבר חלק אריל ויליאמס, שיגיע ביום חמישי ושחקן זר נוסף, שינחת בארץ בסוף השבוע. המאמן מרווין קסלר ישוב ארצה ביום שישי. הפועל חולון קיבלה הזמנה ליטול חלק בטורניר בין־לאומי, שייערך באמצע חודש ספטמבר בהולנד. ראשי הקבוצה ההולנדית נוטים להיענות בחיוב להצעה.

● במכבי ת״א מצפים לשובו של קן בארלו. בינתיים נערכים האימונים בבית־הלוחם ומאימון אתמול נעדר קווין מאגי. מקורים שישוב היום לאימונים.

● מוטי ארואסטי, שחקנה הפורש של האלופה, מכבי ת״א, נטל אתמול חלק באימון העולה החדשה בליגה הלאומית, מכבי ראשון־לציון. ארואסטי היה אורחו של הקפטן מיקי ברקוביץ והנהלת הקבוצה הופתעו לראותו באימון. ארואסטי הרגיע את השואלים אותו. „אבוא להתאמן רק בשביל הכיף". מכבי ראשל״צ סיכמה, בינתיים, עם שני הכדורסלנים הזרים, ריצארד ריילפורד ונארי פלמר.

פיינורד — איינדהובן 2:2 בפתיחת הליגה ההולנדית

● ליגות באירופה

המשחק המרכזי במחזור הראשון בליגה ההולנדית בכדורגל, שנערך אתמול ברוטרדאם, בין פיינורד רוטרדאם ופיליפס איינדהובן האלופה, הסתיים בתיקו 2:2.

פורטונה גברה על אייאקס אמסטרדם — 1:2.

תוצאות נוספות: אוטרכט — חרונינגן 2:3; מאסטריכט — האורלם 1:1; ווילמה — ר.ק.ס. 2:4; דן־בוס — טוונטה 1:1; וילהם — ספארטה 2:2; צוולה — וולנדאם 1:2; ונלו — רודה 2:2.

● בלגיה: האלופה, ק.ב. ברוז׳ הכניסה את שרלרואה 1:6, במשחק השלמה במחזור השלישי. ואנדרלכט וסרקל ברוז׳ סיימו בתיקו 2:2, בעוד שהמשחק בין לוקרן וקורטרייק הסתיים בתיקו אפס. אנדרלכט צועדת בראש הטבלה עם מלוא הנקודות — 6, בהקדימה בהפרש שערים את סנט טרון.

● ברית־המועצות: האלופה הסובייטית, דינאמו קייב, סיימה אתמול בתיקו 1:1 עם מטאליסט, במחזור ה־21. בראש צועדת דנייפר עם 30 נקודות, לאחר שסיימה במוסקבה בתיקו 2:2 עם ספרטק. דינאמו קייב תופסת את המקום השני, עם 28 נקודות מ־18 משחקים, לפני ספרטק מוסקבה — 26 מ־20 משחקים. תוצאות נוספות: זניט לנינגראד — דינאמו מינסק 0:0; לוקומוטיב מוסקבה — ז׳לגירים וילנה 1:2; טורפדו מוסקבה — אלמה־אטה 0:2.

● שוויץ: האלופה, נויישאטל, ניצחה במחזור השביעי את סרבט ז׳נבה 1:2, ומדורגת רביעית, אחרי לוצרן, גראסהופרס ובלינזונה. לוצרן גברה על לוגאנו — 1:2, וגראסהופרס על אראו — 0:1.

באליפות אירופה:

ספרד — ישראל 79:81

סל נצחון ספרדי שנקלע בשניית הסיום גרם אכזבה לנבחרת הנוער של ישראל בכדורסל שנוצחה אמש בפתיחות אליפות אירופה ביוגוסלביה ע״י ספרד — 81:79, לאחר שהישראלים הוליכו במחצית — 35:39.

ישראל פתחה היטב והוליכה בדקה ה־8 — 7:24, אולם הספרדים הקטינו, הפכו והוליכו כ־11 נקודות לקראת הסיום. הישראלים השוו 11 שניות לסיום אולם אז ספגו סל מכריע.

לישראל קלעו: ברגשטיין 21; גודס 18; אמיר כץ 17; דב הרמן 12; שני כהן 8 ורותם ארליך 3.

תוצאות נוספות בבית הישראלי: איטליה — פינלנד 69:113; יוגוסלביה — שבדיה 64:87.

היום תשחק ישראל עם שבדיה.

● עו״ד דוד לב, שנקבע כבורר העביר אתמול את הכדורסלן עדי בן־ארי מהפועל ירושלים למכבי הוד־השרון.

הפסד לאולימפיים של ארה״ב נגד האן.בי.איי.

סגי מילר (20 נקודות) ואוזייה תומאס (15) הצעידו אמש במישיגן את נבחרת האן.בי.איי. לנצחון על הנבחרת האולימפית של ארה״ב — 83:90.

היה זה ההפסד היחיד של הנבחרת האולימפית האמריקנית בסידרה של חמישה משחקים.

תיקו 1:1 למכבי חיפה בהולנד

יוסף גלזר

קבוצת הכדורגל של מכבי חיפה, המקיימת מחנה־אימון בסיטארד, הולנד, סיימה אתמול בתיקו 1:1 את משחקה עם קבוצת פורטונה־סיטארד מהליגה ההולנדית השנייה.

זאהי ארמלי כבש שער יתרון לחיפנים, אך ההולנדים השוו.

שוער הרכש, גיורא אנטמן, קלט כדור־11.

אתמול הצטרף לחיפנים ההולנדי הבין־לאומי ניר קלינגר, למרות שתנאיו הכספיים טרם סוכמו.

● גבריאלה סאבאטיני מארגנטינה זכתה אמש בטורניר־מונטריאול בנצחה בגמר את נטליה זוורבה מבריה״מ — 1:6, 2:6.

● כדורמים

ישראל, עד 16, זכתה באנטוורפן

יצחק אשל

נבחרת הקדטים של ישראל בכדורמים, עד גיל 16, זכתה אתמול בהישג נאה בשורה ראשונה בטורניר בין־לאומי ממרותי, שנערך באנטוורפן, בלגיה.

במשחק־הגמר, שנערך בגשם שוטף, גברה ישראל (גיל 16) על נבחרת הקדטים של בלגיה (גיל 17) — 2:3. שערים לישראל: ידיב עמית, ערן אמיר וגיא איתן.

קודם־לכן הביסה נבחרת הקדטים של ישראל את מרסקר מאנטוורפן — 1:16.

במשחק הראשון הכניעה ישראל את פולסט — 0:16.

קאלווין סמית ראשון, ג׳ונסון שוב שלישי

אלוף ושיאן העולם בריצת 100 מטר, הקנדי בן ג׳ונסון (מימין), סיים שוב שלישי בתחרות שהיתה אתמול בקלן. האמריקני קאלווין סמית, שיאן העולם לשעבר, ניצח בזמן של 10.16 שניות, לפני דניס מיצ׳ל — 10.27, ובן ג׳ונסון שקבע רק 10.29 שניות.

הקובאני חאוויר סוטומאיור ניצח גם הפעם בקפצו לגובה 2.31 מטר (בבריסל קפץ 2.33). האלוף האולימפי, דיטמאר מגנבורג ממערב־גרמניה, תפס מקום שביעי בלבד — 2.20 מטר.

שיאן אירופה ב־400 מטר משוכות, המערב־גרמני האראלד שמיד, נטש את המסלול באמצע הריצה בקלן בגלל פציעה. כך גם בן־ארצו, פאטריז אילג, אלוף עולם לשעבר ב־3000 מטרים מכשולים.

ב־400 מטר משוכות ניצח האמריקני דני האריס – 49.85 שניות.

המרוקני סעיד אואיטה הוכיח שוב, שיהיה לו מה לומר גם ב־800 מטר בסיאול, כשניצח הפעם את שני הברזילאים המצויינים, ג׳ואקים קרוז, האלוף האולימפי, וג׳וזה־לואיס בארבוסה, בקבעו זמן של 1:43.86 דקות.

הפתעה היתה בקפיצה משולשת, כאשר שיאן העולם, ווילי בנקס מארה״ב, תפס את המקום השישי, עם הישג של 16.30 מטר בלבד. בקפיצה זו ניצח הסובייטי אולג בטרוסנקו — 17.32 מטר. זמן טוב הציגה האמריקנית דאנט יאנג ב־200 מטר — 22.26 שניות. הרומניה דויינה מלינטה ניצחה ב־1500 מטר, בזמן של 4:02.43 דקות.

פיזנטי במדי קווינס־פארק נגד אל־אהלי המצרית 1:1

● כדורגל

הכדורגלן הישראלי דוד פיזנטי שיחק אתמול בחלק האחרון של משחק קבוצתו האנגלית, קווינס־פארק־ריינג׳רס, בלונדון, נגד האלופה המצרית, אל־אהלי קהיר — 1:1.

היה זה משחק־אימון בין שתי הקבוצות. האנגלים כבשו שער יתרון אך המצרים השוו לקראת הסיום.

קווינס־פארק תשחק ביום חמישי באיצטדיונה עם מכבי ת״א, השוהה באנגליה.

הכסף ישנו אך אף גוף אינו מוכן לשחררו

סיני, אלי כהן, זאנה, סגל וטליאס החרימו האימון

יצחק וימרוף

משה סיני, אלי כהן, יוסי זאנה, יעקב סגל ויום־טוב טליאס החרימו אתמול את אימון קבוצת הכדורגל של הפועל תל־אביב, לאחר שהכספים שהיו אמורים לקבל לא הגיעו.

השחקנים טענו כי עד ה־21 באוגוסט הובטחו להם סכומי־כסף, ולא היו מוכנים לקבל את ההסבר כי הכסף נמצא בבנק, אך איש לא יכול היה להוציא משם. הפועל תל־אביב לא יכולה להוציא את הכסף מאחר שיש עיקול על הכספים הנמצאים ברשותה: מועצת הפועלים ומרכז הפועל הם הגופים המסוגלים להוציא את הכסף, אך לא עשו זאת.

„מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, טדי קאופמן, טען כי מזכ״ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אסר עליו לקחת הלוואות, אך איני מבין מדוע מרכז הפועל לא הוציא את הכספים והעבירם אלינו..." — אמר גזבר הקבוצה, אברהם מזרחי.

בתגובה לכך טען מזכ״ל הפועל, יצחק אופק, כי גם הוא לא יכול להוציא את הכסף מאחר שיש קבוצות נוספות הנמצאות במצב קשה, וגם להן צריך לעזור והדרך לכך תימצא.

בכל מקרה, שחקני הקבוצה הודיעו כי אם עד הבוקר ב־10 לא יקבלו את הכספים המגיעים להם לא יצאו למחנה־האימון המתוכנן להתחיל הבוקר.

הבעייה המרכזית של הפועל ת״א היא כיום עם שלטונות מס ההכנסה. סוכם עם שלטונות המס על תשלום של עשרה תשלומים חודשיים, שכל אחד יהיה בן 100 אלף שקל, ובעקבות זאת הודיעו שלטונות המס כי אם אכן הכסף יוזרם, יוסר העיקול. עד היום לא נעשה הסדר והאיום על עיקול הכספים ממשיך להטיל צל כבד על האלופה.

מהנהלת הפועל ת״א נמסר אמש כי אם עד הבוקר ב־10 לא ישוחרר הכסף והשחקנים לא יקבלו חלק ממנו, הם ישוחררו ויקבלו הוראה להמתין בביתם עד אשר יוסדרו העניינים.

עורך־דינו של משה סיני, בן־ציון באייער, קיבל אתמול את הודעת הפועל ת״א על גובה הסכום אותו היא מוכנה לתת לקפטן הקבוצה. עו״ד באייער ביקש כי הנהלת הקבוצה תשקול את עמדתה מחדש ורק לאחר שיקבל הבהרות נוספות לגבי גובה הסכום יחליט על המשך צעדיו.

● מרסלו מנוסביץ, כדורגלן יהודי־ארגנטיני, שנבחן בשבוע שעבר במכבי חיפה, הוחתם אתמול בהפועל טירת־הכרמל מליגה א׳.

אליצור נתניה — מכבי חדרה 72:92

דוד בכר

קבוצת הכדורסל של אליצור נתניה גברה אמש במשחק ידידותי על מכבי חדרה מהליגה הארצית — 72.92.

במשחק שותף ג׳ימי הול, שאמור להיות הזר השני של הקבוצה, ולא הרשים במשחקו.

המאמן יהושע רוזין עדיין לא החליט אם להחתימו. היום בצהריים אמור לנחות בארץ הכדורסלן קרל נברסון.

● נבחרת הכדורגל של ליבריה ניצחה במונרוביה את גאנה — 0:2, במוקדמות גביע העולם ועלתה

אדם כמו שמיר

(המשך מעמוד ראשון)

„אירוגובה" ומסיבת העתונאים הסתיימה אחרי חמש דקות.

„נעדר שמץ אנושיות"

ברינקלי מצטט את ראש עיריית תל־אביב לשעבר ישראל רוקח, שאמר ב־1944 על הלח״י, ששמיר היה מפקדו, כי ארגון זה „נעדר שמץ של אנושיות ותודעה יהודית". כן מספר ברינקלי, כי כשביקרו בארץ בחודש יוני כ־50 שוטרים בריטיים לשעבר, ששירתו בישראל בתקופת המנדט, הם דיברו על שמיר בביקורת. אחד מהם, סידני ג׳ונסון, אמר: „121 מאנשינו מתו מידי אנשים, שהיו רוצחים חסרי רגשות. אפילו היום אנו זוכרים זאת ומבחינים בין ההגנה והמטרה הפושעת של האצ״ל והלח״י".

אדישותו של שמיר

ג׳ונסון אמר עוד, כי שמיר היה מחבל מבחינת הממשלה הבריטית, אבל היהודים ראו בלח״י לוחמי חרות. „אך זה הדין לגבי אש״ף, שהם מחבלים מבחינת הישראלים ולוחמי חרות מבחינת הערבים". שמיר, שנשאל על כך, השיב, כי יש שני הבדלים גדולים בין מה שהוא וחבריו עשו בשעתם ובין מה שהערבים עושים היום. „מטרתנו היתה לכונן מדינה יהודית במקום שלא היתה מדינה, ולא להרוס מדינה קיימת. המטרה העיקרית של הפלשתינים היא להרוס את מדינת ישראל". ההבדל השני הוא — „שיטותינו היו שונות. לחמנו נגד כוחות מזויינים ונגד מנהיגי הממשלה הבריטית. אף פעם לא תקפנו אזרחים, נשים וילדים. אף פעם. ולא היתה כל שנאה. הכוח המניע של הערבים הוא שנאה לישראל. שנאה לעם היהודי". במאמר מוזכרת אדישות שמיר בפרשת הטבח בסברה ושתילה, ומצוטטת פסיקת ועדת כהן, שמצאה כי שמיר שגה כשלא ניסה לבדוק את אשר שמע מפי מרדכי צפורי.

שמיר אמר לכתב — בתגובה ראשונה על פסיקת ועדת כהן נגדו — כי „באותם ימים של מלחמת לבנון, כל יום קרה משהו. וממבט ראשון זה נראה כמו עוד פרט שהצטרף למה שקרה באותם ימים. אבל אחרי 24 שעות היה ברור, שאין זה ארוע נורמאלי".

„שומע רעש וסוגר הדלת"

השר אריאל שרון מגדיר בכתבה את ההבדל בינו ובין שמיר: „אם אני שומע רעש בחדר השני, אקום, אפתח את הדלת ואסתכל לראות מה הבעיה. אבל אם הוא ישמע רעש בחדר השני, הוא יקום ויסגור את הדלת, מוטב שמישהו אחר ידאג לכך". עורך „כותרת ראשית" נחום ברנע הוסיף על כך: „שמיר אינו רק סוגר את הדלת. אם משהו משתבש, הוא שם את אצבעותיו באוזניו ומעמיד פנים שאינו שומע".

עוזריו של שמיר אמרו, כי „אם הוא שומע רעש בחדר השני, אולי הוא לא קם מיד. הוא ממתין לראות: האם זה מחבל עם פצצה — או פועלת הניקיון".

הבחירות — משאל עם

ברינקלי כותב, כי סקרי דעת הקהל בארץ מראים על תמונה יציבה למערך לליכוד ושמיר. כן הוא מציין, כי לפי סקר דעת הקהל האחרון היה שיעור התמיכה במערך ובליכוד זהה והגיע ל־33.5 אחוז. ברינקלי קובע, כי הבחירות הבאות בישראל יהיו מעין משאל־עם כשאלה מה על ישראל לעשות בשטחים המוחזקים ובמליון וחצי הפלשתינים המתגוררים בהם.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה לוד

הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה–1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה תכנית על־ידי מר חסונה סופיאן לניהול מסגריה במבנה קיים ברחוב החשמונאים 15, גוש 4019, חלקה 39 — בקשה לאישור שימוש חורג לשנה אחת.

כל המעוניין יכול לעיין בתכנית הנ״ל בלשכת מהנדס העיר של עיריית לוד בשעות העבודה הרגילות, ללא תשלום.

כל בעל קרקע, בניין או מחזיק אשר לדעתו עלול להפגע על־ידי האישור רשאי להגיש לוועדה המקומית התנגדותו המנומקת ולציין את כתובתו המדוייקת.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו.

מקסים לוי — יו״ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה

הודעה עליפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ״ה–1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה בקשה למתן אישור להקלה / לשימוש חורג על חלקות מס׳ 1–100, בגוש 10049, כשכ׳ הזיתים — דהיינו: הקלה נוספת של 2.5% בניה לשטח הריצפה הכולל.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר / האישור הנ״ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, רחוב הלל יפה את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדוייקת.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ״ל.

אינג׳ י. כהנא — ראש העיר, יו״ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון

עיריית אשקלון

בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה 1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי גולדשטיין גדליה. מהות הבקשה: הקלה בגובה המבנה. מבקשים: 9.35 מ׳, במקום — 8.50 מ׳ המותרים עליפי הב.ל.מ. 4—46/147/03. הכתובת: גוש 1937, מגרש 134, ברנע רח׳ סמטת תגלה 10.

המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון, בשעות קבלת קהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע כתוצאה מאישור ההקלה רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הוועדה המקומית הנ״ל, תוך 14 יום מפירסום זה.

בני וקנין — מ״מ ראש העיר, יו״ר ועדת המשנה לתכנון ובניה, אשקלון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נהריה

הודעה עליפי סעיף 149, 920, 910 לחוק התכנון והבניה תשכ״ה–1965

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (1), (2) לחוק התכנון והבניה הנ״ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה, למתן הקלה בקו בניין ואחוזי בנייה — דהיינו: בניית תוספת מגורים בקו בניין צפוני 1.00 מ׳ במקום 3.00 המותרים ובנצול של 15.4% בנייה במקום 14% בנייה המותרים, שעל החלקה 93, בגוש 18140, רחוב קיבוץ גלויות 16, עיר נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה המקומית בעיריית נהריה.

לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב — יו״ר הוועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה, נהריה

מרחב תכנון מקומי „שורקות"

חוק התכנון והבניה תשכ״ה—1965

בהתאם לסעיף 149 לחוק, הרינו מודיעים בזאת, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה „שורקות". בקשה למתן הקלה בגוש: 464 מגרש חלקה 9 קטע ד׳ מקום ניר־גלים בית מס׳ 18 א׳.

מהות ההקלה: הגדלת שטח קומת קרקע, מותר עפ״י ת/מ בר/115— 150 מ״ר, מבוקש (תוספת+קיים) 152,5 מ״ר.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ״ל, רשאי להגיש התנגדותו המנומקת בכתב תוך 14 יום מיום פרסום ההודעה, למשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה „שורקות", דואר גבעת־ברנר 60948.

ציון כהן, יו״ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „שורקות"

מוניות כפירים
חברה לתפעלת מוניות נהריה בע״מ
ח.פ. 511190936

שינוי מטרה

בתזכיר החברה סעיף קטן 1 ולאחר „כלי רכב מסחריים" יופיע „ושירותי אוטובוסים".

משה שלום, מנהל
נהריה, 18.8.88

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

09.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט. 09.05 שעת כושר. 09.15 רכבת ההפתעות. 09.40 נילס הולגרסן, פרק 36. 10.05 מה פתאום. 10.30 חופשי חופשי, עד־כאן קיץ. 10.35 עצי הלחבה של תיקה. פרק 4: סאמי, העובר הראשי בחווה של רובין וטילי, עומד לקחת לו אשה שניה — את ונג׳זאי, שהיתה אמורה להינשא לנג׳זמבו. 11.25 אנחנו ושכנינו, דפי טלטקסט על מושגים בסכסוך הערבי־ישראלי. 11.30 איים בים של עשב. הסרט מתאר את הטופים, סלעי משאר, תופעה ביולוגית מעניינת בסאוונה של אפריקה, וחיי הטבע המתרחשים בסביבה הזאת. 12.15 טלטופ: במקצב תרגאיי. הזמר אלטון אליס, להקת ה„מארבלס", מל קאלברט ולהקת ה„סימרונס" ולהקת ה„מלמכר". 14.00 עד כאן, רצף די הטלטקסט. 14.05 תיבה 2. סדרת הרפתקאות המספרת על הצלת שרידי האנושות לאחר הכחדה בגלל זיהום הסביבה. 14.30 בארץ הקטקטים. 15.00 קשר משפחתי. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאתיים שניות לגהלה. 16.00 הריזה, שידור חי. 17.00 ערב חדש, מנחה רפי רשף. 17.30 חבובטוף, החבובות המוכרות של הנסון מופיעות בסדרה זו כתינוקות. 17.55 סרט בהנפשה. 18.05 אימה בשכונה, הפרק השלישי: נרינדר ושדרת כי גם פולה, כבן דורה בריאן, מעורבת בפלילים. היא מנתקת את הקשרים עמה. 18.25 פסוקו של מקום: היכן „עזאזל" המוזכר במקרא? 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מלך הכיתה, הפרק האחרון: אהבה ממבט ראשון. לצ׳ארלי יש ויכוח עקרוני עם כיתתו בעניין המחשבים. הוא נגד מחשבים, הם בעד. בסופו של דבר, הם מגיעים לעמק השווה. 20.30 משהו מהסרטים. תכנית דו־שבועית בענייני קולנוע מגישה שירא גרא, בהשתתפות שאול שירזן. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 המופע של גארי שנדלינג. 22.00 זה הזמן, תכנית אירוח בשידור ישיר. מנחה: רם עברון. 22.50 כלשים בלילה. פרק ה־11: להכיר אותה. דיוויר מצליח לשכנע את מאדי כי יקבלו את ג׳יליאן ארמסטרונג בתור ליקוחה שלהם. 23.40 פסוקו של יום וחדשות הלילה.

ערוץ 2

18.34 צוות חילוץ. 19.00 מדע עתיד. 19.24 רגע לפני... הסעם על סרט החדש של רניס הופר צבעים. 19.30 אנשים כציפורים. סרט הדרכה על גלשני אויר. 20.00 סדרה קומית. הרופאים משתוללים. פרק ראשון: תודה על הזכרון. 20.23 רגע לפני... על המלחמה בסמים בארצות הברית. 20.30 שוברי קופות. 20.55 שירים של עשרת אלפים מניאקים באדי מנילו ופרינס. 21.30 המותחן הקלאסי פרק ראשון: גברת אמוורתי, מסתרי הפחד.

רדיו

קול המוסיקה

(ת) תקליטור. 06.02 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה. 09.00 קונצרט בוקר. 11.57 פינת השיר. בשירי דליה הרץ. 12.00 מן הסרטייה. מוצרט: רכיעייה בפח מג׳זר. לאכוב וכלי־קשת ק. 370 וה. הוליגר/ר. וולפה/ג. אשר/ג. פלאיירו. בטהובן: שביעייה במי במול מג׳זר, אופ. 20 (אנסמבל אריאל). 13.08 בהאזנה נינוחה. בוקריני: סימפוניה מס׳ 6, בלה מג׳זר. מדיקרנטה: קונצ׳רטו כסי־במול מז׳ור לקלרנית ולתזמורת. שומאן: תמונות יער. ואריקני: לדה, פנטסיה לויולה ולפסנתר. ארנסקי: לילות מצריים. 15.00 הסכרה מוסיקלית. צלילי הזמן. 16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו, התז. הפיל. הישראלית/גינתר הרבני/מרים פריד — כנור. הינדמית: מוסיקה קונצרטית לכלי קשת וכלי נשיפה ממתכת. ברוך: קונצ׳רטו לכנור מס׳ 1. ברהמס: סימפוניה מס. 4. 18.00 רגש על הביצוע. 19.00 בין חברים מיצירות: יאנאצ׳ק, ליסט, אריך קאוסס. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם. התזמורת הסימפונית של רדיו ברלין/ריקרדו שאיי. ברהמס: הפתיחה הטראגית. מון/שיינברג: קונצ׳רטו ברה מג׳זר לצ׳לו ותז. (מישה מייסקי). שיינברג: הניצול מוורשא (גינתר רייך: קריין). אורפו פרט: קטנוס לזכרו של בנג׳מין בריטן. שייברג: לילאך. 23.00 מחוורי יצירות. הסונטות של מוצרט.

רשת א׳

07.30 ישן בעיניך, שירים ישנים. 08.05 חוגה, עם בני הגדל. 09.05 טלרדיו, שירות מידע למאזינים. 10.05 פניני בוקר, מגיש: גדעון הוד. 11.05 ירוק ירוק שירים עבריים. 12.05 מעורב ירושלמי. 13.00 חדשות ותוכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותוכנית בצרפתית. 14.05 כראש צעיר, כגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.00 שירים עבריים. 15.30 האוניברסיטה הפתוחה. היי, כוא נדבר אנגלית, סדרה למתחילים שעור 21. 16.05 כן הארץ (ש״ח). 17.05 צבעי הקשת שירי עמים. 18.05 מינחת ערב. 19.00 שידורים לעולים. 22.05 לכל אדם כוכב, עם האסטרולוג אילן פסר.

רשת ב׳

07.00 הבוקר הזה. 08.05 סע לשלום, עם גרעין הוד. 09.05 בראש צעיר, לילדים ולבני נוער. 10.05 כל צבעי הרשת. 12.05 אלף־אלף בבית, עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום, חדשות ופזמונים. 14.06 בת צחוק, הווי והומור. 15.05 תוצרת הארץ, תכנית כבקשתך לשירים עבריים. 16.05 יומן כלכלה. 17.05 רגעי קסם. 17.55 קראתי ספר, קוראים ממליצים. 18.06 שירים ים־תיכוניים. 19.00 היום הזה. 19.35 שירים עבריים. 20.05 סולם הזמירות, מצעד הפזמונים המסורתיים. 21.00 מבט לחדשות (העברה מהטלוויזיה הישראלית). 21.30 סולם הזמירות. 22.05 ג׳אז ועוד, עם לאה ליאור. 23.05 קסר ראשו, הירונים מגוונים בהשתתפות מאזינים עם שמוליק רוזן.

גלי צה״ל

06.05 צלילי בוקר. שירים עבריים. 06.30 פוקחים עין, החדשות הראשונות. 07.07 שבע אפס שבע, עם עודד לבינסון. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אלה בוקר, עם אלי ישראלי. 10.05 מכת שמש, מערכונים ופזמונים. 11.05 נכון לעכשיו, עם רפי רשף. 13.05 שליפה מהמותן, עם לאה עוז. 14.05 אני מגן, עם ארז טל. 15.05 סיססה עם דורי בן־זאב. 16.05 ארבע אחה״צ. 16.54 באופן מילולי, פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 חן בהנדסה קרבית. על חניכות ומדריכות בקורס חבלה של ביה״ס להנדסה קרבית. 18.45 משהו עולמי, מגאזין לענייני חוץ. 00.05 ציפורי לילה, עם יאיר לפיד. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה״ל 1

19.05 שירים מכאן. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 משירי נורית הירש. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 לילה לא שקט. 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 עשרים וארבע, היום שהיה.

שידורי צה״ל 2

19.05 הרדיו הישן עם רני קרפל. 20.05 להיטים. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר, עם מיכל ניב. 23.05 קול הג׳אז הזה עם רני קרפל.

רשת ג׳

06.06 תמרונים תזמורתיים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 שנים טובות. 11.05 חג לאוזן. 13.05 עם כל הלב, באיטלקית, ספרדית וצרפתית. 14.05 כסן גב, עם שוש עטרי. 16.05 כאן ועכשיו. 17.05 קיץ חם — עם מנחם פרי. 19.05 היה היו. 21.05 קצת אחרת. 23.05 טיסת לילה.

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30

אסתר: מפגש לוהט 5, 7.30, 9.45
אורלי: נס ברחוב 8 5, 7.30, 9.45
בן־יהודה: ספריי 5, 7.30, 9.45
בית ציוני אמריקה: לול 5.30, 7.30, 9.30, 11.30
גת: נישואים פיקטיביים 5, 7.30, 9.40
גורדון: כמעיין המתגבר 5, 7.30, 9.45
דקל: משורים חדשות 7.10, 9.45
דרייב אין: קרוקודיל דנדי II 8, 10
סקס 12.00
דיזנגוף: מלחמות השחקים 5, 7.30, 9.45
לימור חדש: מחליפים עורצים 5, 7.45, 9.45
טיילת 1: שם המשחק 5, 7.30, 9.45
טיילת 2: הבית ברח׳ 8 5, 7.30, 9.45
טיילת 3: תרנה 9.15
מאוי: האשה של חיי 5, 7.45, 9.45
מאוויס: ליידי איב 7.15, 9.30
„לנר" 23.30

רב־חן:
חן 1: מפגש גורלות 7.35, 9.55
חן 2: הקיסר האחרון 6.40, 9.40
חן 3: נעורים בהשאלה 7.45, 9.45
חן 4: ספר הג׳ונגל 7.35, 9.45
חן 5: המשימה מיאמי 5, 7.45, 9.55
שחף: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5.45, 9.15
תל־אביב: קרוקודיל דנדי 2 5, 7.30, 9.45
תכלת: פרחים בעליית הגג 5, 7.30, 9.45

לב:
לב 1: הנסיכה הקסומה 7.15, 9.45
לב 2: אהבנו כל כך 5, 7.40, 9.55
לב 3: הנסיכה הקסומה 5.30, 7.45, 10
לב 4: החבר של החברה שלי 4, 7.30, 9.50
מוזיאון ת״א: עיניים שחורות 7.30, 9.30

רמת־גן

אואזיס: מפגש לוהט 5, 7.30, 9.50
לילי: לול 5, 7.30, 9.30
רב־גן:
גן 1: פרחים בעליית הגג 7.25, 9.50
גן 2: מפגש גורלות 5, 7.30, 9.50
גן 3: הקיץ של אביה 5, 7.25, 9.50
גן 4: נישואים פיקטיביים 7.30, 9.50

גבעתיים

דורי: קרוקודיל דנדי 2 5, 7.30, 9.30

באר־שבע

חן: סירנות 5, 7.15, 9.30

ירושלים

אדיסון: קרוקודיל דנדי 2 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: אי אפשר לקנות אהבה 7.15, 9.15
רון: מפגש לוהט 9.10
כפיר: פרחים בעליית הגג 4.30, 7.15, 9.30
אורגיל: נישואים פיקטיביים 7, 9.15
מיטשל: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 4, 9
סמדר: הכיבצר הנסתר 7, 9.15
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: מלחמות השחקים 4.30, 7.15, 9.15
תיאטרון ירושלים:
הקיץ של אביה
עולם נפרד 8.30, 10.30
אימפרייה 1: לול 11.30, 9.30
אימפרייה 2: המאבק לבגרות 9.30
אל עצמי 8, 4, 11
בית אגרון:
הסיפור שלא נגמר 16.00
ג׳יימס בונד –
אתה חי רק פעמיים 17.30
פינק פלויד – החומה 19.45
וול סטריט 21.30
אור 1: מפגש גורלות 9.30
אור 2: ספריי 9.10
אור 3: 3 גברים ותינוקת 9.15
אור 4: מחליפים עורצים 9.15
אור 5: הכיתה רח׳ קרול 9.15

חיפה

אורה: הקיץ של אביה 4.30, 7, 9.15
חן: מפגש גורלות 4.15, 6.45, 9.15

עצמון 1: סמטאות הפשע 4.30, 7, 9.15
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת 5.20, 8.30
עצמון 3: שם המשחק 7, 9.15
שביט: אהבנו כל כך 7, 9.15
רון: קרוקודיל דנדי II 4.30, 7, 9.15

רביאור:
רביאור 1: מוכת ירח 6.45, 9.15
רביאור 2: המשימה מיאמי 6.45, 9.15
רביאור 3: חופשה בכפר 6.45, 9.15
אורלי: החבר של החברה שלי 7, 9.15
קרן אור המחודש: לול 5, 7.15, 9.15
פאר: מפגש לוהט 4.30, 7, 9.15

נתניה

שרון: מפגש לוהט 5, 7, 9.15
אסתר: קרוקודיל דנדי II 5.30, 7.30, 9.30

חולון

מגדל: שם המשחק 5, 7.15, 9.30
מגדל: מפגש לוהט 7.30, 9.40
ארמון: הנרדף 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: סלסה 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: סירנות 7.30, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: נישואים פיקטיביים 7.45, 9.45
היכל 2: תרגיל לשוטרים מתחילים 5, 6, 9.45
היכל 3: הקיץ של אביה 7.45, 9.45

עפולה

מוסיה־רון: קרוקודיל דנדי II 9.00

ראשון־לציון

רון 1: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 6.45, 9.45
רון 2: קרוקודיל דנדי II 5, 7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ב׳, 22.8
הדיבוק: 20.30
גן ריקי: 21.00
סאלח שבתי: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום ב׳ 22.8 בשעה 20.30
רכוש נטוש

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ״ח - עין יהב 2, חולון

חולון
עין יהב—עין יהב 2, בדגוריון—לנדאו 16

ירושלים
אטור — רוד ילין 31

נתניה
סורת — ס״ת 7

פתח־תקוה
סופר־פארם — שמירא 43

רמת־גן
המגן — ביאליק 30

תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69
סיני — שד׳ ירושלים 70, יפו

חיפה
יבנה - אבן סינא 7

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע״ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים ע״ש רוקח, תל־אביב - בימים ב׳, ד׳, ו׳ - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א׳, ג׳, ה׳ שבת - כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● ביה״ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

בקור חולים - ילדים, א.א.ג.
הדסה ע״כ - פנימית, כירורגית, אורטופדית.
עיניים: משגב לדך - נשים

מוקד קופ״ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א׳-ה׳ ב׳: 08.00-20.00, בימי ו׳: 08.00-15.00.
טלפונים: 03-433500.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02-243358
ת״א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי - 04-922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב׳ ד׳ - טל. 222732.

„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד החסתדרות לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א׳—ה׳ בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—16.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח׳ בר־כוכבא 49, טל׳ 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג׳, טל׳: 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
ריינגוף סנטר שער 3 וליד המשביר) קומה א׳. טל׳: 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס

לרעננה ואיזור השרון, טל׳ 052-32432 בימים א׳—ה׳ בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער״ן ירושלים — טל׳ 02-227171.
ער״ן תל־אביב — טל׳ 03-5461111.
ער״ן ילדים ונוער, ת״א — טל׳ 03-261113.
ער״ן חיפה — טל׳ 04-672222.
ער״ן כרמיאל וגליל מערבי — 04-988410.
ער״ן נתניה — טל׳ 053-335316.
ער״ן כפר־סבא — 052-913999.
ער״ן באר־שבע — טל׳ 057-418111.

סילוק מטורדים

מוקד עת״א למקרים דחופים — טל׳ 106.

מד״א

ירושלים, ת״א, חיפה — טל׳ 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל׳ 781111. לוד/רמלה — 101. טל׳ 08-221022. עפולה — טלפון 065-93334. טבעון — 101. טלפון 04-931401. נהריה 04-823333. כתי־ים — טל׳ 5511111. באר־שבע — טל׳ 057-74767. שה״ל בגוש דן, טל׳ 03-330846.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל׳ 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת - טל׳ 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א׳-ה׳: 16.00
בימי ו׳ וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א׳-ו׳: 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א׳-ה׳: 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו׳ וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א׳-ה׳: 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו׳ וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א׳-ה׳: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו׳ וערבי חג: 6.00, 6.10, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א׳-ה׳: 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו׳ וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א׳ בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

טלקס

● רכבת ת"א־חיפה ירדה מהפסים

שיבושים נגרמו אתמול בתנועת הרכבות בין ת"א לחיפה, לאחר שקטר של רכבת נוסעים וקרון ירדו מהפסים ביציאה מהתחנה בת"א. היום אמורה תנועת הרכבות בקו לשוב לתקנה.

סמוך לשעה תשע בבוקר יצאה רכבת נוסעים מלאה בדרכה לחיפה. כשתי דקות סטה הקטר ממסלולו וירד מהפסים יחד עם קרון נוסעים. איש לא נפגע. הרכבת העבירה אתמול את נוסעי הרכבת לתחנת הרכבת בבני ברק, ומשם המשיכו לחיפה. מנכ"ל רכבת ישראל, אליהו ברק, מינה את ליאון היימן, סמנכ"ל טכני ברכבת ישראל, לעמוד בראש ועדה שתחקור את התקלה.

קובי מנדל

● כיבוי שריפות דוחה שבת

רבני הקיבוץ הדתי התירו לאחרונה לחברי הקיבוצים מירב ומעלה הגלבוע לכבות שריפות גם בשבת.

הרבנים קבעו, כי הקיבוצים סובלים לאחרונה מגורמים עוינים, המציתים את שדותיהם או את היערות שלידם, ולכן רשאים החברים לעסוק בכיבוי השריפות גם בשבת, בהתבסס על הלכה מסכת עירובין, לפיה במקרים כאלה מותר לחלל שבת.

כתבנו בעמק

● התורים ארוכים ובהרצליה מצנתרים

למעלה מאלף צינתורים בתצור במרכז הרפואי הרצליה. בעת המאבק שהרופאים מנהלים על "קיצור תורים". טובים שבהם עובדים בהרצליה ומבצעים צנתורים שאינם מבוצעים בבתי חולים ציבוריים.

מחיר הצינתור, כולל שירות רפואי ואשפוז ללילה הוא 3,000 שקל. מי שזקוקים לטיפול להרחבת כלי הדם ההיקפיים ישלמו 9,000 שקל.

● פחות חשמל הולך לאיבוד

ירידה של 3 אחוזים נטו בהפרש בין ייצור החשמל בתחנות הכוח לצריכה הביאה בשנים האחרונות, לחיסכון של כ־40 מיליון שקלים בשנה, דיווח אגף המחקר והפיתוח של חברת החשמל.

הירידה נובעת משיפורים שהונהגו בחברה, למרות העלייה בצריכת החשמל. מהדו"ח עולה, כי ב־1986/7 עמד סך האיבודים במערכות ההשנאה והמסירה של חברת החשמל על כ־298 מיליון קוט"ש, שהיו 1.96 אחוזים מהייצור נטו, לעומת כ־300 מיליון קוט"ש שהיו כ־2.1 אחוזים מהייצור ב־1985/6.

איבודי האנרגיה במערכת חשמל בישראל הוא 4.46 אחוזים מהייצור נטו – שיעור נמוך באופן משמעותי מאיבודי החשמל במערכות מקבילות בחו"ל.

קובי מנדל

● משרד החינוך לא ערוך לטפל באינתיפאדה

"אין לנו סימנים על מידת ההשפעה של האינתיפאדה על בתי הספר במגזר הערבי ומשרד החינוך לא ערוך להתמודד עם השפעתה על התלמידים הערבים בתחומי הקו הירוק" – אמר בסוף השבוע מנהל מחוז הצפון של משרד החינוך, ד"ר יוסף כוי, שפרש מתפקידו ונתמנה כמנהל מחוז המרכז של המשרד.

כתבנו בעמק

● נבון אזרח כבוד של סן פאולו

סגן ראש הממשלה, יצחק נבון, זכה ביום שישי להיות האישיות הישראלית הממלכתית הבכירה ביותר שקיבלה את אזרחות הכבוד של העיר סאן־פאולו בברזיל.

טקס הענקת התעודה, חקלק ומדליות העיר נערך בארמון אנשייטה, בהשתתפות נכבדי העיר, קונסול ישראל, צבי חפץ, ראשי הקהילה היהודית, תלמידי בתי ספר יהודיים ושליחים מישראל.

נבון השיב למברכיו בעברית ובספרדית. שע"ח

שניים מעזה חשודים שחיבלו במכונית בגרזן בריב נהגים

נהג מכונית פרטית טוען, שהעיר להם על נהיגתם, ובתגובה שברו את שמשת מכוניתו תוך כדי נסיעה, ואיימו עליו ברצח

שני צעירים מעזה נעצרו אתמול לשלושה ימים כחשודים בתקיפת נוסעי מכונית בגרזן ובאיומים לרוצחם, לאחר שנהגה העיר להם על אופן נהיגתם.

בא כוח המשטרה טען בבית משפט השלום בתל־אביב, כי בחצות יום ו' בשבוע שעבר העיר נהג מכונית פרטית בת"א לחשודים, סקאתי עוסמאן ואסמעיל אלזוקיק בני 23 מעזה, על אופן נהיגתם שסיכנה עוברי אורח. בתגובה, נטל החשוד אסמעיל אלזוקיק שישב ליד חברו שנהג ברכב, גרזן ואיים תוך כדי נסיעה, על יושבי המכונית. הוא אמר להם: "...אני ארצח אותכם, לכו להתלונן במשטרה".

החוקר טען עוד, כי החשוד שנהג ברכב, התקרב בנסיעה אל המכונית השנייה, וכאשר התחככו שתי המכוניות זו בזו, הניף חברו את הגרזן וניפץ את שמשת המכונית. הוא גם היכה בחוזקה בכנף המכונית וגרם לנזקים. השניים הסתלקו מהמקום.

בא כוח המשטרה אמר, כי החשודים טענו בחקירתם שנוסעי המכונית היהודים הם שהתגרו בהם ומלבד מוויכוח שהתפתח, אשר במהלכו אחד מהם אומנם איים בגרזן, לא נגרמו שום נזקים.

השופטת, דבורה ברלינר, אמרה בהחלטתה, כי גם במדינה שבה תקריות בין נהגים על רקע שימוש בדרך או אופן נהיגה הם ארועים שבשיגרה, אין ספק שמדובר באירוע חריג ויש צורך להאריך את מעצרם של החשודים, כדי להאריך עימות בין המעורבים בפרשה.

אבו־אבוב

שיא נקבע בחניון האבובים של מעין ברוך – יותר מ־1,200 איש הציפו בשבת את החניון. בתמונה: אבובים ורוכביהם בכניסה לחצבני (צילום: רוני רום)

ההורים מערד יואשמו בנטישה

איילת מזור

בימים הקרובים יוגש לביהמ"ש המחוזי כתב אישום נגד ההורים מערד שנטשו את תינוקם שנולד עם תסמונת דאון ב"סורוקה" לפני כשבועיים. ההורים עומדים בסירובם לקחת את התינוק הביתה.

בימים האחרונים פנו משפחות אומנות לשירותי הרווחה, ומקיימות מגעים לטיפול בתינוק. עם זאת, כתב האישום הפלילי כנגד ההורים לא יבוטל. ההורים מואשמים בנטישת מושגחים עפ"י סעיף 363 לחוק העונשין וצפויים ל־3 שנות מאסר.

מפקד תחנת משטרת ב"ש סנ"צ איתן רצון, מסרו "תמר החקירה נבדק בדרגים בכירים ביותר בירושלים. הנושא רגיש מאד. למרות הצד האנושי הכאוב, מדובר בעבירה חמורה, במיוחד לאור העובדה שההורים מתמידים בסירובם להפסיק את העבירה".

זוג נוסף מערד שנטש את ילדו בביה"ח "סורוקה" טרם אותר. אם לא יאותרו בימים הקרובים, תוצא נגדם פקודת מעצר.

הבלשים טיילו ביער של מריחואנה במושב בגליל

יהודה צור

משטרת מרחב הגליל עצרה אתמול חבר במושב למירדות שליד מעלות, אשר גידל ליד ביתו 45 שתילי מריחואנה, שהגיעו לגובה של 1.80 מטר כל אחד. לדברי המשטרה, זוהי כמות השתילים הגדולה ביותר שנמצאה השנה בגליל כולו.

הבלשים סיפרו שחשו כמטיילים ביער בתוך המשתלה, ליד ביתו של חבר המושב בן 43.

האיש טען שתייר ששהה בביתו גידל את המריחואנה לשימוש הפרטי. בתוך הבית נתגלו חבילות של מריחואנה בכמות גדולה, מוכנות לייבוש, ליד צנצנות מריחואנה מוכנה לשימוש. והמשטרה חושדת שהאיש סחר בסמו. היום הוא יובא לבית המשפט והמשטרה תבקש להאריך את מעצרו.

בנק ישראל קלט היצעים במק"מ

אלחנן הורוביץ

שיחת היום היתה הנטייה הבלתי־צפויה לעליית שיעורי הריבית בבנקים, שהחלו לסבול מגרעונות נזילות. כדי להקטין גרעונות אלה, הרבו בנקים מסחריים למכור מלוות קצר מועד. את הצעותיהם קלט בעיקר בנק ישראל. המחזור במק"מ עלה ל־104 מיליון ש"ח ויותר, בתשואות שנתיות שנעו אתמול בין 14.2% ל־15.8%. המחזור במק"מ היה גדול פי־שבעה ויותר, מאשר בשוק המניות ושוק איגרות החוב גם יחד.

מצב הבנקים השפיע על המסחר

גלגלי הבורסה

במניות ההשקעות, שערך השוק שלהן ירד אתמול ב־0.15%, בעוד שמניות ההסדר עלו ב־0.2% בממוצע.

במסחר רב־צדדי במניות לפני הצהריים לא נרשמה אף לא עליית שער אחת. מדד־השערים ירד ב־0.76%. המחזור עלה בשלב מסחר זה ל־1.9 מיליון ש"ח.

במסחר בשערים משתנים אחרי הצהריים עלו 9 שערים, לעומת 10 שירדו ו־11 שנשארו בלי שינוי. מדד השערים ירד ב־0.4%. המחזור היה קטן יחסית והסתכם ב־1.2 מיליון ש"ח. נערכו 171 עסקות ב־3 סיבובים.

בכל המניות התושפויות עלו 128 שערים (31% מכלל השערים), ירדו 105 (25%) ו־179 (25%) נשארו בלי שינוי. הביקושים להן הסתכמו ב־1.8 מיליון ש"ח וההיצעים — ב־2.2 מיליון ש"ח. המחזור הסתכם ב־4.8 מיליון ש"ח (כ־3 מיליוני דולרים). ב־10% ויותר עלו 4 וירדו 5 שערים. העלייה הגדולה ביותר היתה ב־29.1% בעוז 5 והירידה הגדולה ביותר — ב־18.8% בפריקלס אופ'.

במניות ההסדר עלו 10 וגם ירדו 10 שערים ו־6 נשארו בלי שינוי. הביקושים להן הסתכמו ב־4.2 מיליון ש"ח וההיצעים — ב־1.1 מיליון ש"ח. המחזור בהן הסתכם ב־3.5 מיליון ש"ח (2.1 מיליון דולר). תשואותיהן השנתיות נעו במגבילות בין 6.93% ל־9.59% ביוצאות לפדיון ב־1988 ובין 4.21% ל־4.89% ביוצאות לפדיון ב־1989.

שופט יחליט היום אם גופת נפטר מצפת תוצא לבדיקה

יהודה צור

היום יחליט בית המשפט בצפת אם להיענות לבקשת המשטרה לפתוח לבדוק את גופתו של דוד כהן, שנפטר לפני שבועיים בבית החולים צפת מהתקף לב.

אתמול המשטרה חקרה רופאים ואחיות שהיו בביה"ח בעת שהאיש שנפטר. בתו, ריקי ג'אן, טוענת שאביה נרצח כדי לשדוד את כספו בעת שהיה מאושפז, והיא דורשת חקירה מקיפה. מפאת כבוד המת היא אינה מסכימה לנתיחת הגופה, והיום יחליט השופט אם יש סיבות המצדיקות את הוצאת הגופה.

אם המשפחה תתנגד לניתוח לאחר המוות, יתכן שיהיה עליה לחזור על התלונה שהגישה בדרישה לחקור את נסיבות המוות.

העיתונאי שאול אברון הותקף בסכין בפתח ביתו

עתי"ם

העיתונאי שאול אברון הותקף ונדקר בעת ששב לביתו במוצאי שבת, לאחר חצות.

בחקירתו במשטרה סיפר, כי סמוך לשעה אחת אחר חצות הגיע לביתו בתל־אביב. כאשר נכנס להדליק את האור בחדר המדרגות, הגיח לפתע אלמוני שהתנפל עליו, דקר אותו בצווארו ונמלט.

אחד השכנים הזעיק את המשטרה ואמבולנס שהגיע למקום העביר את אברון לטיפול בבית החולים "איכילוב". למרבה המזל נדקר אברון באורח קל, ואושפז לטיפול.

הרקע למעשה אינו ברור. המשטרה פתחה בחקירה.

החוזר בתשובה ניסה לחזור בשבת במכונית גנובה

איילת מזור

צעיר נעצר ביום שישי בעת שניסה לגנוב רכב לחוקרי משטרת ב"ש אמר "רציתי להגיע הביתה לפני כניסת השבת".

ביום שישי בשעה 12 בצהריים סיימה תושבת ב"ש את קניותיה בשוק העירוני וניגשה למכונית קורטינה שלה. לתדהמתה הבחינה באברך מגודל זקן, שניסה להתניע את מכוניתה. היא פרצה בצעקות. האברך יצא מן האוטו, התנצל ונמלט. ניידת משטרה שהוזעקה איתרה אותו בתחנה המרכזית בב"ש ממתין לאוטובוס לת"א. בחיפוש על גופו נמצאו כלי פריצה. בחקירתו הוברר, כי הוא צעיר שיצא לחופשה של 48 שעות מכלא ב"ש, ובעת מאסרו חזר בתשובה. "כנראה שלא חזר מספיק", אמרו החוקרים, והשיבוהו אל הכלא.

מלחמות יהודים בין נטורי קרתא לפלג של קצנלבויגן

טוביה בסקינד

נטורי קרתא ממשיכים לעסוק במלחמות יהודים פנימיות. שלשום בלילה נופצה שמשת חלון הראווה בחנות הצעצועים של הרב חיים קצנלבויגן, ראש ישיבת "תורה ויראה", ומנהיגה של קבוצה שפרשה מנטורי קרתא, משום שהם מתונים מדי ביחסם ל"כופרים הציונים".

בסוף השבוע הוטל בית דין צדק של העדה החרדית, בראשותו של מנהיגה הרוחני של העדה, הרב יצחק יעקב וייס, חרם על הרב קצנלבויגן ועל הסמכות הרוחנית של פלג קיצוני זה, הרב ירחמיאל דאמב.

החרם הוטל בעקבות דבריו של הרב דאמב שפורסמו לפני כשבועיים ב"החומה", ביטאון הפלג הקיצוני. "אין לעדה החרדית שום קשר עם תורה וקדושה", כתב דאמב והוסיף, "הדבר הרודף אותם הוא הכבוד והגניבה".

כתב החרם ממליץ לרב קצנלבויגן ולרב דאמב להיזהר מקללת הבד"ץ, וקובע כי ייסלח להם רק אם יבואו לבית הדין ויתנצלו בפניו.

בעקבות כתב החרם נתלו בחוצות מאה שערים כרוזים האוסרים את הכניסה לחנותו של הרב קצנלבויגן וכן לחנות המכולת "לשכת מוזן" שבבעלות פלג זה של נטורי קרתא. כמו כן, נאסר על המוחרמים להתפלל במניין אחד עם אנשי העדה החרדית וחסידי סאטמר.

המוצא הישר החזיר מיליונים לתייר, שהתעלף מהתרגשות

מאת כתבנו בעמק

תייר מצרפת שהתארח במלון "עדן" בטבריה איבד בסוף השבוע שעבר תיק ובו שני מיליון פראנקים צרפתיים בהמחאות נוסעים, עשרת אלפים פראנקים במזומן, 360 שקל ומסמכיו האישיים. התייר שכח את התיק על מכסה מכוניתו ונסע בה.

כשהתייר מסר עדות במשטרת טבריה הגיע למקום מסעוד ויצמן, תושב קרית גת, ובידיו התיק שאותו מצא ברחוב.

התייר החל מיד לספור את הכסף, ותוך כדי כך התעלף מהתרגשות.

ביהמ"ש: מפעל התערובת לא אשם בהרעלת אווזים

כתבנו בעמק

בית המשפט המחוזי דחה תביעתו של חקלאי מאליכין, פיליפ מוסברג, נגד מפעל לייצור תערובת, בשער חפר. בתביעתו, טען מוסברג, כי ב־1981 רכש תערובת, המיוצרת במפעל ללול האווזים שלו. בתוך מספר ימים, מתו עשרות אווזים לאחר שאכלו מהתערובת שהכילה רעל.

בכתב ההגנה טען בא כוח המפעל כי ייצור התערובת נעשה בצורה משוכללת וממוחשבת ואין סיכוי שחומר רעיל יחדור למכונות.

השופט, אברהם אסא, קבע כי התובע אחסן את התערובת במכלים שלו, ואין לשלול את האפשרות שמקור החומר הרעיל היה במכלים. והתובע חויב בהוצאות המשפט בסך 2,500 שקל.

האוצר, ההסתדרות וקופ"ח ינסו היום לשבור הקיפאון במבצע קיצור התורים

רינת מורגנשטרן

היום מתחיל הדיון על פרטי סעיף 12 בהחלטת הממשלה על מבצע קיצור התורים. הפורום שיתכנס היום נקבע בישיבת ועדת השרים בשבוע שעבר, והוא כולל את שרי האוצר והבריאות, מזכ"ל ההסתדרות ומנכ"ל קופ"ח. שר האוצר ומזכ"ל ההסתדרות הודיעו כי ישלחו נציגים.

הפורום ינסה לשבור את הקיפאון ולהבהיר את סעיף 12 המעורפל העוסק בתכנית קבע להפעלת מתקני בתי החולים במשמרת נוספת גם לאחר תשעת חודשי המבצע. מזכירות ארגון רופאי המדינה תתכנס היום לאחר שיוודעו תוצאות ישיבת הפורום של ועדת השרים, כדי להחליט על המשך צעדיה.

אתמול נפגשו יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, חיים הברפלד, מנכ"ל קופ"ח, נחום פסה, ויו"ר הוועד הארצי של עובדי קופ"ח, חיים ברנס, לישיבה ראשונה במו"מ על תגמול לסקטורים האחרים פרט לרופאים, במבצע לקיצור תורים בבתי החולים של הקופה. הרופאים מוכנים להצטרף למבצע לאחר שיחול בפועל, ורק לאחר סיכום עם שאר הסקטורים.

האוצר דרש מהנהלת קופ"ח להעביר אליו כל הסכם בטרם ייחתם, לאחר שביטל את ההסכם אליו הגיעו הרופאים והנהלת קופ"ח לפני תשעה חודשים.

בינתיים החלו להישמע הסתייגויות ראשונות בסקטורים האחרים — עובדי המעבדות. מזכ"ל הסתדרות המיקרוביולוגים, אשר גולדשלגר, דורש ממנכ"ל קופ"ח לפתוח מיד במו"מ עם נציגי אלפיים הביוכימאים ועובדי המעבדות בקופ"ח על התכנית לקיצור תורים. הוא הזהיר, כי העובדים יחרימו את ההסכם ולא יפעילו את המעבדות במשמרת שנייה אם לא ינהלו עם נציגיהם מו"מ נפרד, ותנאיהם יושוו לאלה של הרופאים. בתגובה מסר דובר קופ"ח, כי חיים ברנס הוא גם נציגם של המיקרוביולוגים, שהם חברי ארגון עובדי קופ"ח.

ביה"ח הפרטי אסותא מציע מבצע קיצור תורים משלו: בשלב ראשון יבצעו בביה"ח במהלך חודש ספטמבר כ־200 ניתוחי עיניים (קטרקט) ללא אשפוז, ע"י רופאים מאיכילוב. הניתוח שאורך כ־15 דקות יעלה כ־1,800 שקל. לדברי פרופ' אלכס אבירם, המנהל הרפואי של בית החולים, בכוונתם לבצע גם ניתוחים אחרים בצורה של מבצע, לאחר סיום מבצע העיניים.

ישנו בלב ועץ ביד

37 כמרים מהעולם השלישי, העוברים בארץ השתלמות משולבת חקלאות־תנ"ך, נטעו אתמול עצים ביער קק"ל ליד ירושלים (צילום: סקופ 80)

מפעל תדיראן ברחובות נסגר כהשבתת מגן – ההנהלה מאיימת להתחיל בפיטורים

אורי נחשון

הנהלת חטיבת הסוללות של תדיראן מאיימת להתחיל בפיטורי עובדים, בעקבות הורדת המשבר במפעל, שגרמה להשבתת מגן מצד ההנהלה. עובדי המפעל הפגינו אתמול מול שעריו ואחר כך עברו להפגין מול משרדי ההנהלה הראשית של תדיראן בגבעת שמואל.

מנכ"ל חטיבת הסוללות, עמיאל שדה, אמר אתמול כי התנהגות הוועד יכולה להיות איתות שהדרך היחידה להבריא מפעל היא לפטר עובדים. "אם זה מה שוועד עובדי הסוללות בוחר לעשות, אולי לא תישאר בידינו ברירה, ובניגוד לרצוננו ניאלץ לפעול כך", אמר.

ועד עובדי הסוללות דחה אתמול את טענות ההנהלה. הוועד נפגש עם סמנכ"ל משאבי אנוש בקבוצה, ופגישה נוספת נקבעה להיום. במקביל יתכנס היום הוועד הארצי של תדיראן אסיפות הסברה בכל מפעלי הקבוצה. לטענת העובדים שהובעה גם במכתבים בהולים לראשי ההסתדרות, סגירת מפעל שהוכרז בו סכסוך עבודה נוגדת את חוקי ההסתדרות.

בקבוצת תדיראן נמשך גם המשבר במפעל המעגלים המודפסים בקרית מלאכי. הנהלת המפעל הודיעה אתמול, כי על־פי התוכנית המתגבשת, בכוונתה להמשיך להפעיל את המפעל בהיקף של כ־100 עובדים. מנכ"ל המפעל, אילן וקסלר, אומר כי ההנהלה הגיעה להסכמה עם מועצת הפועלים המקומית על דרך צמצום כוח האדם. על־פי ההצעה, ימשיכו כל העובדים את חופשתם עד סוף שבוע זה, על חשבון החופשה השנתית, ויוצאו לשבוע חופשה נוסף בלא תשלום, ובינתיים ייקבע עתיד המפעל. ועד העובדים מתנגד להצעה, וקסלר טוען כי התנגדות זו עלולה להביא לסגירת המפעל.

ההסתדרות אישרה הקמת ועדי פועלים ומועצות משנה דרוזיים וערביים

אבשלום קורה

הוועדה המרכזת של ההסתדרות אישרה אתמול, בישיבתה השבועית, הקמת ועדי פועלים ומועצות משנה ביישובים ערביים ודרוזיים, על־פי תכנית השילוב שתתווה האגף לארגון ולמועצות פועלים.

נציג מפ"ם, מחמוד יונס, קבל על שהנהגת ההסתדרות מסרבת להקים מועצת פועלים בוואדי ערה. חברי ההסתדרות בכפרי ואדי ערה מסונפים למועצת פועלי חדרה.

משותפת לרמה, בית ג'אן, עין אל־אסד וסג'ור וכן מועצת משנה משותפת לג'וליס ולירקא, שבהם למעלה מאלפים וחמש מאות בעלי פנקס אדום.

הנושא הועלה בהרחבה על ידי סגן יו"ר האגף לארגון ולמועצות. על־פי התכנית, יוקם ועד פועלים משותף לאבו סנאן שליד עכו ולכפר יסיף, בהם יותר מארבעת אלפים חברי הסתדרות. כמו כן תוקם מועצת משנה ברמה שתהיה

פועלים, נואף מצאלחה, האחראי על תכנית השילוב של העובדים הערביים, חברי ההסתדרות.

20 הרוגים בשנה בגלל שכרות נהגים

יוסף שמי

שכרות של הנהגים גורמת כ־20 הרוגים בתאונות דרכים בשנה, אמר נועם גבריאל, ראש המינהל לבטיחות בדרכים. הדבר נובע מגידול בצריכת אלכוהול על־ידי נהגים צעירים. המינהל תובע גידול מספר נקודות ביקורת מצוידות במכשירים לזיהוי שיכורים.

הבירה מתייקרת

אורי נחשון

היום יועלה מחירה של הבירה בכ־4.5 אחוזים, בעקבות התייקרות תשומות הייצור מאז ינואר '88. דוגמאות למחירים החדשים: בירה נשר 48 ס"ל — 0.52 שקל, גולדסטאר 35 ס"ל — 0.47 שקל, מכבי 33 ס"ל — 0.97 שקל.

בלונים יפרחו מעל מצפה רמון

איילת מזור

בסוף השבוע שעבר סוכם בין ראש המועצה המקומית מצפה רמון, שמואל כהן, לבין קברניט אל על לשעבר, גדעון ארבל, מי שיזם וארגן את התחרות הבינלאומית וראשונה להפרחת כדורים פורחים בארץ על הקמת שדה קבוע להמראת כדורים פורחים במכתש רמון.

היקף ההשקעה בפרויקט כמאה וחמישים אלף דולר, ומטרת היוזמים לקיים טיולים קבועים מעל המכתש. בתחילת הפרויקט יהיו בו ארבעה כדורים פורחים.

שיף מנהל מו"מ למכירת מלונותיו

אורי נחשון

המלונאי חיים שיף מנהל מו"מ למכירת מרבית המלונות שבבעלותו, כדי שיוכל לעמוד בהסדר התשלומים לבנק לאומי. חובותיו לבנק הסתכמו בכ־40 מיליון דולר, ובתחילת השנה נקבע בין הצדדים הסדר לתשלום החובות, כולל פריסה וחלק מהתשלומים. מאז שנחתם ההסכם בין שיף לבנק לאומי, הוא התקשה לעמוד בתנאי התשלום וחובותיו המשיכו לתפוח ולצבור ריבית. נודע, כי בין המלונות שעשויים להימכר בקרוב "אורגיל" ו"ריפלומט" בירושלים.

שיף ביטל אתמול מסיבת עיתונאים, שבה התכוון להודיע על חיסול רשת המלונות שלו. גורמים בענף המלונאות העריכו אתמול, כי מסיבת העיתונאים היתה אמורה להיות שלב נוסף במסע יחסי הציבור של שיף נגד הבנקים, ובעיקר נגד בנק לאומי.

מקורות צמצמה אספקת המים לאביבים – המטעים בסכנה

יהודה צור

דובר מקורות מסר אתמול, כי החוב של מושב אביבים למקורות מסתכם ב־180 אלף שקל. זהו חוב של שנה שלימה. הדובר, מרדכי "עקשוביץ", אמר "הלכנו לקראת מושב אביבים מעל ומעבר. הצענו פריסת החוב והסדרי תשלום נוחים ביותר, ללא הועיל. המושב משוש אינו מקיים את התחייבויותיו".

בגלל החוב צמצמה מקורות את כמות המים למושב לאספקה מינימלית של מים לשתייה.

יפה רחמתי, מזכירת המושב מסרה, שהצמצומים החלו לפני חודש בגלל חוב של רק מחצית משים המשקים. עמרם בימון, הממונה על המטעים במושב, אמר אתמול שרוב חברים במושב שילמו את הכסף לאגודה, ואין צדק בהענשתם בגלל שאחרים לא שילמו.

את המטעים לא משקים זה חודש ימים, ואפרסקים ואגסים עומדים לנשור. "אם משקים את המטעים בשאריים ללא מים לשתיה ולהיגיינה" אמרו אתמול חברי המושב. ארבע משפחות עזבו בחודש האחרון, ורבים אחרים מאיימים בעזיבה, ומתמרמרים על הזנחה וחלול של המדינה.

הוטל עיקול זמני על חלק מנכסיהם של האחים אילין

עתי"ם

בית המשפט המחוזי בתל אביב הטיל אתמול צו עיקול זמני, עד לסך 200.000 שקל, על נכסיהם של האחים ארנון ורמי אילין, בעליה של "קפריס" ו"קיור אילין" שייבאה ארצה את המכוניות "דלתא" ו"אלפא רומיאו". טרם הוגש כתב תשובה.

הצו הוצא לבקשת חברת "דפנה ויסמן את לביא", חברה פרטית למתן שירותי עמילות, מכס ותעבורה. היא טענה, כי הטלת העיקול על נכסיהם של האחים אילין, הינה חיונית להבטחת החוב של 190.000 שקל של האחים לחברתם.

גזבר החברה, אברהם שוהט, טען בתצהיר שהגיש לבית המשפט, כי חברות "קיור אילין" ו"קפריס" מסרו למבקשת שיקים בחתימותיהן בסך כולל של 190.000 שקל. השיקים הוצגו לפירעון והוחזרו ע"י הבנקים, כבלתי נפרעים.

מונתה ועדה לחקירת שתי בריחות בשבוע מכלא השרון

ניצה רימון

ראש מינהל הביטחון-בשירות בתי הסוהר מינה ועדת חקירה לבריחתם של שני צעירים מכלא השרון.

אתמול הצליח ירון בן נון (22) תושב לוד להימלט כשהובא ע"י סוהר אל משרדי מינהלת בית הכלא לשיחה עם קצין הביטחון. הוא רץ אל השער הקדמי, טיפס על מסוף המבקרים, ודילג מעל לגדר, החוצה. בן נון שפוט ל־55 חודש בגין גניבה, התפרצות ושימוש ברכב ללא רשות. הודעה על בריחתו הועברה למשטרה.

לפני שבוע הצליח צעיר באגף הפתוח להימלט בשעות הלילה לאחר ספירת הביקורת.

השופטים: לא די בהימצאות ליד סם, להרשעה בהחזקה

בית המשפט המחוזי בתל אביב יצא אתמול בקריאה לשופטים להפעיל את השכל הישר, בטרם הם מחליטים לעשות שימוש בהלכה הפסוקה, לפיה די בכך שאדם נמצא במקום כלשהוא בו נמצא סם, על מנת להרשיעו בהחזקת סם.

בהחלטתם לזכות מכל אשמה את אלי נתום (25) שהורשע באחזקת סם ונידון בבית משפט השלום ברמלה ל־27 חודשי מאסר בפועל, הרגישו השופטים הדסה בן־עתו, אריה אבן־ארי ומיכאל בן־יאיר, כי צריכות להיות ראיות איתנות הקושרות לסם אדם שנמצא במקום בו נתפס סם, בטרם מחליטים להרשיעו בעבירה זו. השופטים קראו לבתי המשפט לנקוט במשנה זהירות על מנת למנוע מצב בו יורשע אדם חף מפשע בעבירה שלא ביצע. "סם איננו מחלה מדבקת ולכן, עצם הנוכחות במחיצתו של הסם אינה דביקה בכל מי שנוכח שם. חייבת להיות תשתית עובדתית המוכיחה את הקשר בין הסם ובין הנאשם, על־פי המבחנים שנקבעו ועל פי השכל הישר" ציינו השופטים.

הסנגור עו"ד דוד יפתח טען בערעור, כי מרשו אינו קשור לסם שנמצא והוא הגיע לדירה, כדי לגבות חוב. "אפילו אין הסבר מתקבל על הדעת להימצאו בדירה, אין זו סיבה להרשיעו בהחזקת סם ללא כל ראיה הקושרת אותו אל הסם בדירה" הרגיש.

המשטרה תבדוק אם "קשת" אחראי לעוד מטען סרק בב"ב

זהבה מרום

מטען סרק נוסף התגלה אתמול בצהריים בבני ברק. המטען התגלה בחדר מדרגות שברח' נחמיה.

המשטרה חוקרת בכיוונים שונים. אך אין מוציאים מכלל אפשרות כי זהו מטען נוסף שהונח ע"י הארגון המכונה "קשת" שבעבר לקח על עצמו את האחריות להנחת מטענים כחלק ממלחמתו נגד מכירת עיתונים חילוניים בעיר.

תא הכתבים הצבאיים לא אישר לחבריו סיור עם שרון

כתב "על המשמר"

לשכתו של שר המסחר והתעשייה, אריאל שרון, פנתה אל הנהלת תא הכתבים הצבאיים וביקשה אישור לקיום סיור עם השר שרון בשטחי יו"ש לשם הסבר תוכניתו כפי שהוצגה לאחרונה.

הנהלת תא הכתבים הצבאיים החליטה שלא לאשר את הסיור במסגרת התא בנימוק שאין זה נכון לעשות זאת בתקופת הבחירות. למרות זאת זימנה לשכת השר עיתונאים דרך מערכות העיתונים, לסיור, שיערך היום. ותא הכתבים הצבאיים הותיר את ההשתתפות בסיור לשיקולן של המערכות.

משפחת צעיר שיצא לדרום אמריקה חוששת לגורלו

יצחק שור

צעיר ישראלי שיצא לטייל בדרום אמריקה לא כתב ולא התקשר למשפחתו בארץ זה ארבעה שבועות. בני משפחתו חוששים לגורלו. הקונסוליות הישראליות בדרום אמריקה קיבלו פרטים ממשרד החוץ ונתבקשו לדווח.

הקונסוליות הישראליות בברזיל מסרו, כי זה מקרה אחד מרבים, יש למצוא דרך להסביר להורים ולצעירים את הסכנות הרבות הכרוכות ביציאה לא מבוקרת לטיולים הרפתקניים בדרום אמריקה.

"כיתן" מבקשת המרת עיקול כספיה בערבות של "כלל"

עתי"ם

הנהלת "כיתן" פנתה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, בבקשה להמיר את העיקול הזמני שהטיל בית המשפט על כספי החברה בערבות של חברת [illegible] תעשיות". העיקול הוטל עד סך 205 אלף שקל, לבקשת [illegible]

"כיתן" טוענת בבקשה, כי הטלת העיקולים [illegible] ביותר, והיא מסוגלת לפרוע כל חוב. [illegible] חברת "היזומה", אינם כשרים, והחוב קטן [illegible] לחשוף בפני "כיתן" את מאזניה הכספיים [illegible] כלשהו.

"כיתן" טוענת עוד, כי העיקול [illegible]